JULES VERNE

JULES VERNE

SECRETUL LUI WILHELM STORITZ

I

…Şi vino cât poţi de repede, scumpul meu Henri. Te aştept cu nerăbdare. Dealtminteri, ţara este minunată şi această regiune a Ungariei de Jos este de natură să intereseze pe un inginer ca tine. De n-ar fi decât din acest punct de vedere, şi n-ai să regreţi această călătorie.

Al tău cu toată dragostea, MARC VIDAL”

Astfel se sfârşea scrisoarea pe care am primit-o de la fratele meu, la 4 aprilie l757.

Nici un semn prevestitor nu mi-a arătat sosirea acestei scrisori, care mi-a parvenit ca de obicei, adică prin mijlocirea succesivă a poştaşului, a portarului şi a valetului care, fără să bănuiască importanţa gestului său, mi-a întins-o pe o tavă cu liniştea lui obişnuită.

Şi tot aşa de liniştit am fost şi eu, în vreme ce deschideam plicul şi citeam scrisoarea până la capăt, până la ultimele rânduri care conţineau totuşi în germene evenimentele extraordinare în care aveam să fiu amestecat.

Aşa-i orbirea oamenilor! În felul acesta se ţese neîncetat, fără ca ei s-o ştie, urzeala misterioasă a destinului lor!

Fratele meu spunea adevărul. Nu regret această călătorie. Dar am motiv s-o povestesc? Nu face ea parte din acele lucruri pe care e mai bine să le treci sub tăcere? Cine o să dea crezare unei istorii atât de ciudate, pe care până şi cei mai îndrăzneţi poeţi nu s-ar fi încumetat vreodată, fără îndoială, s-o scrie?

Ei bine, fie! Voi înfrunta riscul. De voi fi sau nu crezut, cedez unei nevoi irezistibile de a retrăi acest şir de întâmplări extraordinare, al căror prolog îl constituie, întrucâtva, scrisoarea fratelui meu.

Fratele meu Marc, pe atunci în vârstă de douăzeci şi opt de ani, obţinuse deja succese remarcabile ca pictor de portrete. Cea mai delicată şi mai adâncă afecţiune ne lega pe unul de altul. Din partea mea era puţin şi-o dragoste paternă, căci eram cu opt ani mai mare decât el. Noi rămăsesem, încă de foarte tineri, orfani de ambii părinţi, şi eu, ca frate mai mare, a trebuit să-i fac educaţia lui Marc. Întrucât el dovedea aptitudini deosebite pentru pictură, îl îndemnasem spre această carieră în care avea să cunoască, pe bună dreptate, succese atât de răsunătoare.

Acum iată că Marc era în ajunul căsătoriei sale.

De mai multă vreme el locuia la Ragz, un important oraş din Ungaria meridională. După mai multe săptămâni petrecute în capitală, la Budapesta, unde pictase un anumit număr de portrete foarte izbutite, foarte bine plătite, el putuse să-şi dea seama de primirea de care se bucură artiştii în Ungaria. Apoi, după terminarea şederii la Budapesta, coborâse de aici, pe Dunăre, până la Ragz.

Printre cele mai de vază familii din acest oraş se număra şi cea a doctorului Roderich, unul din cei mai renumiţi medici din întreaga Ungarie. Unui patrimoniu considerabil, el îi mai adăuga o avere importantă dobândită prin practicarea artei sale. În timpul vacanţelor pe care şi le acorda în fiecare an şi pe care le petrecea în călătorii împinse uneori până în Franţa, în Italia sau în Germania, bolnavii bogaţi îi regretau mult absenţa. Şi săracii tot aşa, căci el nu le refuza niciodată îngrijirile şi, în marea lui bunătate, nu-i neglija până şi pe cei mai umili, ceea ce-i atrăgea stima tuturor.

Familia Roderich se compunea din doctor, din soţie, din fiu, căpitanul Haralan, şi din fiică, Myra. Marc nu putuse frecventa această casă ospitalieră fără să fie cucerit de graţia şi de frumuseţea tinerei fete, ceea ce-i prelungise din

cale afară de mult şederea la Ragz. Dar dacă Myra Roderich îi plăcuse, nu greşim deloc spunând că şi el îi plăcuse tot atât de mult Myrei Roderich. Dealtfel o şi merita pe deplin, căci Marc era – şi este încă, slavă domnului! – un băiat admirabil, fermecător, de statură înaltă, cu ochii albaştri foarte vii, cu părul castaniu, cu fruntea unui poet, cu fizionomia fericită a omului căruia viaţa i se oferă sub cele mai surâzătoare aspecte, cu un caracter suplu, cu temperamentul unui artist îndrăgostit fanatic de tot ce e frumos.

Cât despre Myra Roderich, n-o cunoşteam decât din scrisorile înflăcărate ale lui Marc şi ardeam de dorinţa s-o văd. Fratele meu dorea şi mai mult încă să mi-o prezinte. El mă ruga să vin la Ragz ca şef al familiei, şi nu admitea ca şederea mea acolo să dureze mai puţin de o lună. Logodnica sa – cum nu înceta să mi-o repete – mă aştepta cu nerăbdare. Îndată după sosirea mea, se va stabili data căsătoriei: Dar, mai înainte, Myra voia să-l vadă, cu ochii ei, pe viitorul ei cumnat, despre care i se vorbea atât de bine în toate privinţele – într-adevăr, aşa se exprimase ea, după cât se pare!… Chiar şi după acest mic amănunt îi poţi judeca pe membrii unei familii în care vei intra. Desigur, ca nu va rosti hotărâtorul „da” decât după ce Henri îi va fi prezentat de către Marc…

Toate astea, fratele meu mi le povestea în nenumăratele lui scrisori, cu multă bucurie, şi eu îl simţeam îndrăgostit nebuneşte de Myra Roderich.

Am spus că n-o cunoşteam decât din frazele entuziaste ale lui Marc. Şi totuşi, deoarece fratele meu era pictor, desigur că i-ar fi fost uşor s-o ia ca model şi s-o transpună pe pânză, sau cel puţin pe hârtie, într-o atitudine graţioasă, îmbrăcată în cea mai frumoasă rochie a ei. Aş fi putut s-o admir de visu, ca să spun aşa. Myra nu voise însă acest lucru. Ea voia să-mi apară în persoană înaintea ochilor mei înmărmuriţi, susţinea Marc care, gândesc eu, nu voise nici el să insiste ca s-o facă să-şi schimbe hotărârea. Căci amândoi voiau să

obţină ca inginerul Henri Vidal să-şi lase deoparte ocupaţiile şi să vină să se prezinte în saloanele casei Roderich în calitate de invitat de onoare.

Era nevoie de atâtea motive spre a mă convinge? Nu, desigur, şi nici eu nu l-aş fi lăsat pe fratele meu să se căsătorească fără să fiu prezent la căsătoria lui. Într-un răstimp destul de scurt, voi apărea deci în faţa Myrei Roderich, mai înainte ca ea să fi devenit cumnata mea.

Dealtfel, aşa precum mi-o arăta scrisoarea, aş fi simţit o mare plăcere şi aş fi avut un mare profit să vizitez această regiune a Ungariei.

Cât despre călătorie, iată în ce condiţii am hotărât s-o fac: jumătate cu poştalionul şi jumătate pe Dunăre la dus, şi numai cu poştalionul la întors. Era foarte indicat acest fluviu magnific, pe care n-aveam să mă îmbarc decât la Viena. Deşi n-aş parcurge toate cele şapte sute de leghe ale cursului său, aş vedea cel puţin o interesantă parte a lui, trecând prin Austria şi Ungaria, până la Ragz. aproape de frontiera sârbească1. Acolo ar fi punctul meu terminus. Mi-ar lipsi timpul spre a vizita oraşele pe care Dunărea le udă cu apele ei bogate, acolo unde desparte Valahia şi Moldova de Turcia, după ce a străbătut faimoasele Porţi de Fier. Aceste oraşe sunt: Vidin, Nicopole, Rusciuc, Silistra, Brăila, Galaţi, până la întreita sa gură de la Marea Neagră.

Mi s-a părut că trei luni aveau să-mi ajungă pentru călătorie, aşa cum o plănuiam. Aş face o lună de la Paris la Ragz. Myra Roderich va binevoi să nu se impacienteze peste măsură şi o să-i acorde această păsuire călătorului. După o şedere de o durată egală în noua patrie a fratelui meu, restul timpului l-aş consacra întoarcerii în Franţa.

După ce am pus în ordine câteva afaceri urgente şi după ce mi-am procurat actele cerute de Marc, m-am pregătit deci de plecare.

Preparativele mele, foarte simple, nu reclamau decât puţin timp şi nu ţineam să mă încarc cu bagaje. N-aveam să iau cu mine decât o singură valiză lunguiaţă, conţinând

costumul de ceremonie impus de evenimentul solemn care mă aducea în Ungaria.

N-aveam să mă neliniştesc deloc de limba ţării, germana fiindu-mi familiară dintr-o călătorie prin ţinuturile de nord. Cât despre limba maghiară, poate că n-aş întâmpina prea mare greutate s-o înţeleg. Dealtminteri, franceza este vorbită în mod curent în Ungaria, cel puţin în societatea aleasă, şi nici fratele meu nu fusese niciodată stingherit, în această privinţă, dincolo de frontierele austriece.

I-am scris aşadar lui Marc, răspunzându-i la ultima lui scrisoare, şi l-am rugat s-o asigure pe Myra Roderich că nerăbdarea mea era egală cu a ei şi că viitorul cumnat ardea şi el de dorinţa să-şi cunoască viitoarea cumnată. Adăugam că voi pleca peste puţin timp, dar că nu puteam să precizez ziua sosirii mele la Ragz, ea fiind expusă hazardurilor călătoriei. Îl asiguram totuşi pe fratele meu că nu voi întârzia, desigur, pe drum. Dacă deci familia Roderich voia, putea, fără să mă mai aştepte, să fixeze data căsătoriei în ultimele zile ale lunii mai. „Cu rugămintea să nu fiu copleşit de reproşuri, încheiam eu, dacă fiecare din etapele mele nu va fi indicată prin trimiterea unei scrisori care să-mi ateste prezenţa în cutare sau cutare oraş. Voi scrie uneori, atât cât să-i permită domnişoarei Myra să stabilească numărul de leghe care mă vor mai separa încă de oraşul ei natal. Dar, în orice caz, voi anunţa în timp util data sosirii mele, la ceas, şi, dacă e cu putinţă, chiar la minut.”

În ajunul plecării, la l3 aprilie, m-am dus la biroul locotenentului de poliţie, cu care eram în relaţii de prietenie, ca să-mi iau rămas bun şi să-mi ridic paşaportul. Întinzându-mi-l, el îi transmise multe complimente fratelui meu, pe care îl cunoştea atât din reputaţie cât şi personal şi despre ale cărui planuri de căsătorie aflase între timp.

— Ştiu, în afară de asta, adăugă el, că familia doctorului Roderich, în care o să intre fratele dumneavoastră, este una din cele mai onorabile din Ragz.

— Vi s-a vorbit despre ea? am întrebat eu.

— Da, chiar ieri, la serata de la ambasada Austriei, la care mă aflam şi eu.

— Şi de la cine deţineţi informaţiile?

— De la un ofiţer din garnizoana de la Budapesta, care s-a împrietenit cu fratele dumneavoastră în timpul unei şederi în capitala ungară şi care i-a adus cel mai mare elogiu. Succesul repurtat acolo a fost foarte mare şi primirea de care se bucurase la Budapesta a regăsit-o la Ragz, ceea ce n-ar putea să vă surprindă, scumpul meu Vidal.

— Şi, am insistat eu, acest ofiţer a fost mai puţin elogios în ceea ce priveşte familia Roderich?

— Desigur că nu. Doctorul este un savant în toată puterea cuvântului. Renumele lui este universal în regatul austro-ungar. I-au fost acordate toate distincţiile şi, de fapt, fratele dumneavoastră face o căsătorie frumoasă, căci se pare că domnişoara Myra Roderich este o persoană tare drăguţă.

— N-o să vă mire, scumpe prieten, i-am răspuns, dacă afirm că şi Marc o găseşte aşa şi că mi se pare că-i foarte îndrăgostit de ea.

— Cu atât mai bine, dragul meu Vidal, şi o să binevoiţi să-i transmiteţi felicitările şi urările mele fratelui dumneavoastră, care va avea suprema satisfacţie ca fericirea lui să-i facă pe mulţi oameni geloşi... Dar, se întrerupse interlocutorul meu şovăind, nu ştiu dacă nu săvârşesc o indiscreţie... spunându-vă...

— O indiscreţie?... am zis, mirat.

— Fratele dumneavoastră nu v-a scris niciodată că înainiea sosirii sale la Ragz, cu câteva luni...

— Înaintea sosirii sale?... am repetat eu.

— Da... Domnişoara Myra Roderich... La urma urmei, scumpul meu Vidal, s-ar putea ca fratele dumneavoastră să nu fi ştiut nimic.

— Explicaţi-vă, dragă prietene, căci nu văd absolut deloc la ce faceţi aluzie.

— Ei bine, se pare – ceea ce n-ar putea să surprindă – că domnişoara Roderich fusese deja foarte curtată şi în mod insistent de un personaj care, dealtmintcri, nu este nici el un fitecine. Aşa, cel puţin, mi-a povestit ofiţerul de la ambasadă, care acum cinci săptămâni se mai afla încă la Budapesta.

— Şi acest rival…?

— A fost respins de către doctorul Roderich.

— Prin urmare, nu există motiv să ne mai preocupăm de asta. Dealtfel, dacă Marc şi-ar fi cunoscut vreun rival, mi-ar fi vorbit despre el în scrisorile sale, însă el n-a suflat o vorbă despre asta. Aşadar, lucrul este fără importanţă.

— Într-adevăr, scumpul meu Vidal, şi totuşi pretenţiile acestui personaj la mâna domnişoarei Roderich au făcut oarecare vâlvă la Ragz şi e mai bine, în definitiv, să fiţi informat despre asta…

— Fără îndoială, şi aţi făcut bine să mă preveniţi, deoarece nu este vorba aici de o simplă bârfeală.

— Nu, informaţia este foarte serioasă…

— Dar afacerea asta nu mai există, i-am răspuns, şi ăsta-i principalul.

Când eram gata să plec:

— Fiindcă veni vorba, dragă prietene, l-am întrebat, ofiţerul dumneavoastră n-a pronunţat în faţa dumneavoastră numele acestui rival refuzat?

— Ba da.

— Cum se numeşte…?

— Wilhelm Storitz.

— Wilhelm Storitz?… Fiul chimistului, sau mai degrabă al alchimistului?

— Întocmai.

— Dar bine! Ăsta-i un nume!… Al unui savant pe care descoperirile sale l-au făcut celebru.

— Şi de care Germania este foarte mândră pe bună dreptate, scumpul meu Vidal.

— N-a murit?

— Ba da, acum câţiva ani, dar fiul său este în viaţă şi chiar, potrivit spuselor interlocutorului meu, acest Wilhelm Storitz ar fi un om neliniştitor.

— Neliniştitor?… Ce înţelegeţi prin acest epitet, dragă prietene?

— N-aş putea să spun sigur… Dar, de l-ai crede pe ofiţerul de la ambasadă, Wilhelm Storitz n-ar fi ca toată lumea.

— Pe naiba, am exclamat eu glumeţ, treaba devine de un interes palpitant! Îndrăgostitul nostru refuzat ar avea oare trei picioare, sau patru braţe, sau doar un al şaselea simţ?

— N-a precizat, mi-a răspuns râzând interlocutorul meu. Totuşi, sunt înclinat să presupun că această apreciere se referea mai degrabă la persoana morală decât la persoana fizică a lui Wilhelm Storitz, de care, dacă am înţeles bine, s-ar cuveni să te fereşti…

— Ne vom feri, scumpe prieten, cel puţin până în ziua în care domnişoara Myra Roderich va deveni doamna Marc Vidal.

Spunând acestea şi fără să mă neliniştesc peste măsură de informaţia primită, i-am strâns cu cordialitate mâna locotenentului de poliţie şi m-am întors acasă, spre a-mi sfârşi pregătirile de plecare.

ÎI.

Am părăsit Parisul la l4 aprilie, la ora şapte dimineaţa, într-o berlină închiriată pentru acest drum. În vreo zece zile, aveam să sosesc în capitala Austriei.

Voi trece repede peste prima parte a călătoriei mele. Ea n-a fost marcată de nici un incident şi regiunile pe care le străbăteam încep să fie prea binecunoscute ca să mai merite o descriere în regulă.

Strasbourg a fost primul meu popas mai lung. La ieşirea din acest oraş, m-am aplecat pe geamul portierei. Marea săgeată a catedralei din Münster îmi apăru scăldată toată în razele soarelui, care băteau dinspre sud-est.

Am petrecut mai multe nopţi legănat de cântecul roţilor ce striveau pietrişul drumului, legănat de această monotonie

zgomotoasă care, mai mult decât tăcerea, sfârşeşte prin a te adormi. Am trecut pe rând prin Oos, Bad, Karlsruhe şi prin alte câteva oraşe. Apoi am lăsat îndărăt Stuttgart şi Ulm în Würtemberg, Augsburg şi München în Bavaria. Aproape de frontiera austriacă, am făcut un popas mai prelungit şi m-am oprit la Salzburg. În sfârşit, la 25 aprilie, la ora şase şi treizeci şi cinci seara, caii, scoţând aburi, pătrundeau în curtea celui mai bun han din Viena.

N-am rămas decât treizeci şi şase de ore, dintre care două nopţi, în această capitală. La întoarcere socoteam s-o vizitez în amănunţime.

Viena nu este nici străbătută şi nici mărginită de Dunăre. A trebuit să fac cu trăsura un ocol cam de o leghe ca să ajung la ţărmul fluviului ale cărui ape domoale aveau să mă ducă până la Ragz.

În ajun, îmi oprisem un loc într-o gabară, Dorothée, amenajată pentru transportul pasagerilor. La bordul acestei gabare existau oameni cam de toate neamurile, înţelegând prin asta germani, austrieci, unguri, ruşi, englezi. Pasagerii ocupau pupa, căci mărfurile umpleau prova până într-atât, încât nimeni nu şi-ar mai fi găsit loc acolo.

Prima mea grijă a fost să-mi găsesc o cuşetă pentru noapte în dormitorul comun. Să-mi bag valiza în acest dormitor, nici nu mă puteam gândi. A trebuit s-o aşez sub cerul liber, aproape de o bancă pe care contam să stau mult timp în cursul călătoriei, supraveghindu-mi în acelaşi timp, cu coada ochiului, bagajul.

Sub dublul impuls al curentului şi al unui vânt îndeajuns de puternic, gabara cobora repede, despicând cu etrava ei apele gălbui ale frumosului fluviu, căci ele păreau pictate mai degrabă cu ocru decât cu ultramarin, orice ar zice despre el legenda. Ne încrucişam cu numeroase vase cu pânzele întinse de brizã, ce transportau produsele câmpiei care se întinde cât vezi cu ochii pe cele două ţărmuri ale fluviului. Am trecut de asemenea pe lângă una din acele plute imense, trenuri de lemne formate dintr-o pădure

întreagă, pe care sunt aşezate sate plutitoare, construite la plecare, dărâmate la sosire, şi care amintesc minunatele jangadas braziliene de pe Amazon. Apoi insulele se urmează unele după altele, presărate în chip capricios, mari sau mici, majoritatea de-abia apărând la suprafaţă, şi atât de joase uneori încât o creştere a apei de câteva degete le-ar fi inundat. Privirea se desfăta văzându-le atât de înverzite, atât de răcoroase, cu şirurile lor de sălcii, de plopi tremurători, cu ierburile lor umede împestriţate cu flori de culori vii.

Mergeam de asemenea de-a lungul satelor acvatice, ridicate chiar la marginea ţărmului. Vârtejul de apă stârnit de vase pare că le face să se clatine pe piloţii lor. De mai multe ori am trecut pe sub o frânghie întinsă de la un ţărm la altul, cu riscul de a ne-o agăţa de catargul nostru. Era frânghia vreunui bac pe care o susţineau doua prăjini, deasupra cărora se ridica steagul naţional.

În timpul zilei am urmărit cu privirea Fischamenan, Rigelsbrun şi Dorothée a făcut popas seara la vărsarea apei March. Acesta este un afluent de pe partea stângă, care coboară din Moravia aproape de frontiera regatului maghiar. Am petrecut acolo noaptea de 27 spre 28 aprilie, spre a pleca din nou dimineaţa în zori. În sfârşit, după ce am făcut escală la Petronel, la Altenburg, la Hainburg, după ce am străbătut defileul Porţii Ungariei, după ce podul plutitor s-a deschis în faţa ei, gabara a sosit la cheiul de la Presburg.

Un popas de douăzeci şi patru de ore, impus de transportarea mărfurilor, mi-a permis să vizitez acest oraş, demn de atenţia călătorilor. El are cu adevărat aerul de a fi zidit pe un promontoriu. De s-ar întinde la picioarele lui marea şi de i-ar uda temelia valurile ei învolburate, în locul apelor calme ale unui fluviu, n-ai avea motiv să fii surprins. Deasupra liniei magnificelor lui cheiuri ies la iveală siluetele caselor construite cu o regularitate deosebită, într-un stil frumos.

Am admirat catedrala, a cărei cupolă se sfârşeşte printr-o coroană aurită, şi numeroase alte clădiri, uneori palate, care aparţin aristocraţiei ungureşti. Apoi m-am urcat pe colina pe care se înalţă castelul şi am vizitat această vastă construcţie patrulateră, apărată la colţuri de turnuri, asemeni unor ruini feudale. S-ar putea să regreţi că te-ai urcat până acolo, dacă privirea nu ţi s-ar întinde până departe, deasupra viilor superbe şi a câmpiei nesfârşite pe care curge Dunărea.

În aval de Presburg, în dimineaţa de 30 aprilie, Dorothée trecea prin pustă. Această pustă este totodată stepa rusească şi savana americană, câmpii imense ce se întind în întreaga Ungarie centrală. Este un teritoriu extrem de ciudat, cu păşunile al căror sfârşit nu-l afli, pe care le străbat uneori, într-o galopadă nebunească, nenumărate herghelii de cai, şi care hrănesc cirezi de boi şi de bivoli numărând mii de capete.

Acolo se desfăşoară în multiplele ei zigzaguri adevărata Dunăre ungurească. Mărită de puternicii afluenţi veniţi din Carpaţii mici sau din Alpii Styrieni, ea îşi ia aici aerele unui mare fluviu, după ce nu fusese decât un simplu râu la trecerea sa prin Austria.

Îi urcam cursul cu închipuirea, până la izvorul ei îndepărtat, până aproape de frontiera franceză, în Marele Ducat de Bad, limitrof cu Alsacia, şi mă gândeam că ploile Franţei îi aduceau primele ei ape.

Ajunsă seara la Raab, gabara fu legală de chei şi rămase aici peste noapte, a doua zi şi noaptea următoare. Douăsprezece ore mi-au fost de ajuns ca să vizitez acest oraş, mai mult fortăreaţă decât oraş.

La câteva leghe mai jos de Raab, am putut, a doua zi, fără să mă opresc acolo, să zăresc celebra cetăţuie Kromorn, creată în întregime în secolul al XV-lea de către Matei Corvin.

Nimic nu poate fi mai frumos decât să te laşi în voia curgerii Dunării în această parte a teritoriului maghiar.

Apar mereu meandre capricioase, se produc întorsături bruşte care schimbă peisajul, se ivesc insule joase, pe jumătate înecate, deasupra cărora zboară cocori şi berze. Este pusta în toată măreţia ei, când cu livezi luxuriante, când cu coline ce unduiesc la orizont. Acolo prosperă viile cu cele mai bune soiuri din Ungaria. Se poate socoti la mai mult de un milion de butoaie de 400 de litri, în care Tokay-ul îşi are partea lui, producţia acestei ţări care vine după Franţa înaintea Italiei şi Spaniei, pe lista regiunilor viticole. Această recoltă, zice-se, este aproape în întregime consumată pe loc. N-o să ascund că mi-am oferit câteva sticle din astea în hanurile de pe ţărm.

E de reţinut că metodele de cultură se îmbunătăţesc în pustă din an în an. Dar mai rămâne încă mult de tăcut. Ar trebui să se creeze o reţea de canale de irigaţii care i-ar asigura o fertilitate extremă, să se planteze mii de arbori şi să fie rânduiţi în perdele lungi şi dese, ca o piedică în calea vânturilor aspre. În felul acesta, cerealele n-ar întârzia să-şi dubleze şi chiar să-şi tripleze producţia.

Din nefericire, proprietatea nu este îndeajuns de bine împărţită în Ungaria. Pământurile înţelenite sunt aici considerabile, cutare domeniu, de pildă, este de douăzeci şi cinci de mile pătrate, încât proprietarul n-a putut niciodată să-l exploreze pe toată întinderea lui, în vreme ce micii cultivatori nu deţin nici măcar un sfert din acest vast teritoriu.

Această stare de lucruri, atât de prejudicioasă ţării, se va schimba treptat, de n-ar fi decât prin logica imanentă a viitorului. Dealtminteri, ţăranul ungur nu este deloc refractar progresului. El este plin de bunăvoinţă, de curaj şi de inteligenţă. Poate că este puţin prea mulţumit de el însuşi, mai puţin totuşi decât este ţăranul german. Între ei, există diferenţa că dacă primul crede că poate să înveţe totul, al doilea crede că ştie deja totul.

La Gran, pe malul drept, am remarcat o schimbare în aspectul general. Câmpiilor pustei le urmară coline lungi şi

dese, ramificaţii extreme ale Carpaţilor şi ale Alpilor Norici care strâng tare fluviul şi-l obligă să traverseze defileuri strâmte.

Gran este sediul episcopatului primat al Ungariei şi fără îndoială cel mai râvnit dintre toate episcopatele de pe glob, dacă bunurile acestei lumi au vreo atracţie pentru un prelat catolic. Într-adevăr, titularul acestui sediu, cardinal, primat, legat, prinţ al imperiului şi cancelar al regatului, este înzestrat cu un venit care poate să depăşească un milion de livre.

În aval de Gran, reîncepe pusta. Trebuie să recunoaştem că natura este o iscusită artistă. Ea aplică în mare legea contrastelor, dealtminteri, ca în tot ceea ce face. Aici natura a vrut ca peisajul, după aspectele atât de variate dintre Presburg şi Gran, să fie trist, mohorât, monoton.

În acest loc Dorothée a trebuit să aleagă unul din cele două braţe care formează insula Sfântul Andrei şi care, dealtfel, sunt amândouă practicabile pentru navigaţie. Ea îl luă pe cel din stânga, ceea ce îmi permise să zăresc oraşul Waitzen, dominat de o jumătate de duzină de clopotniţe, printre care o biserică, ridicată chiar pe ţărm, se reflectă în ape între mari mase de verdeaţă.

De aici încolo înfăţişarea ţării începe să se schimbe. Pe câmpie se rânduiesc culturi de zarzavaturi, pe fluviu lunecă ambarcaţii mai numeroase. Animaţia urmează calmului. Se vede bine că ne apropiem de o capitală. Şi ce capitală! Dublă ca anumite stele, şi chiar dacă aceste stele nu sunt de prima mărime, ele luminează strălucitor în constelaţia ungară.

Gabara a înconjurat o ultimă insulă împădurită. Mai întâi apare Buda, pe urmă Pesta, şi în aceste două oraşe, inseparabile ca nişte surori siameze, între 3 şi 6 mai aveam să-mi iau un scurt repaus, obosindu-mă însă peste măsură ca să le vizitez în mod amănunţit.

Între Buda şi Pesta, trec flotile de bărci ce alcătuiesc cărăuşia pe luntre în amont şi în aval, un fel de galiote care

au în faţă un catarg cu pavilion şi sunt prevăzute cu o cârmă lată a cărei bară se alungeşte în chip nemăsurat. Atât unul cât şi celălalt ţărm sunt transformate în cheiuri, pe care le mărginesc clădiri cu aspect arhitectural, deasupra cărora se înalţă săgeţi şi clopotniţe.

Buda este situată pe ţărmul drept, Pesta pe ţărmul stâng, şi Dunărea, mereu presărată cu insule înverzite, formează coarda semi-circumferinţei ocupate de Pesta. În partea Pestei este câmpie pe care oraşul a putut şi va mai putea să se întindă în voie. Înspre partea Budei se află un şir de coline cu fortificaţii, pe care le încununează citadela.

Buda, fiind mai mult militară decât comercială, este lipsită de animaţia afacerilor. Să nu te miri dacă iarba creşte pe străzi şi-i mărgineşte trotuarele. Ca locuitori, are mai ales soldaţi. Ai zice că ei circulă printr-un oraş în stare de asediu. În multe locuri se înalţă drapelul naţional ale cărui falduri fâlfâie în bătaia vântului. Este, într-un cuvânt, un oraş cam monoton, căruia îi ţine piept Pesta, atât de vie. Aici s-ar putea zice că Dunărea curge între viitor şi trecut.

Cu toate acestea, dacă Buda posedă un arsenal şi dacă nu-i lipsesc deloc cazărmile, poţi să vizitezi aici de asemenea mai multe palate care au o înfăţişare foarte impunătoare. Am avut o puternică impresie înaintea unor biserici bătrâne, înaintea catedralei, care a fost preschimbată în moschee în timpul dominaţiei otomane. Am mers pe o stradă lată ale cărei case, în terase ca în Orient, sunt prevăzute cu zăbrele. Am străbătut sălile primăriei, încinsă cu o împrejmuire pestriţă, galbenă şi neagră. Am contemplat mormântul lui Gull-Baba pe care îl vizitează pelerinii turci.

Dar s-a întâmplat cu mine ca şi cu majoritatea străinilor, şi Pesta mi-a răpit cel mai mult timp. Timpul acesta n-a fost deloc pierdut, puteţi să mă credeţi, căci, într-adevăr, două zile nu-s de ajuns ca să vizitezi capitala ungară, cu nobila ei cetate universitară.

Se cuvine, mai întâi, să urci colina situată la sudul Budei, la extremitatea cartierului Taban, spre a avea vederea completă a celor două oraşe. Din acest punct se zăresc cheiurile Pestei şi pieţele ei mărginite de palate şi de alte clădiri, cu o frumoasă aşezare arhitectonică. Ici şi colo, domuri cu ciubucuri aurite, săgeţi îndrăzneţ aţintite spre cer. Înfăţişarea Pestei este desigur grandioasă, şi nu fără motiv a fost uneori preferată celei a Vienei.

Pe câmpia înconjurătoare, presărată cu vile, se întinde imensul şes de la Rakos unde, odinioară, cavalerii unguri îşi ţineau cu mare zarvă adunările lor.

Nu poţi apoi să neglijezi de a vizita cu grijă Muzeul cu pânzele şi statuile lui, sălile de istorie naturală şi de antichităţi preistorice, inscripţiile, monezile, colecţiile etnografice de mare valoare pe care le conţine. Pe urmă, trebuie vizitată insula Margareta, cu boschetele, pajiştile şi băile ei alimentate de un izvor termal. Merită să fie vizitată şi grădina publică, Stadtwaldchen, udată de un râuleţ navigabil pentru ambarcaţiile uşoare, cu frumoasele ei umbrare, cu corturile, cu jocurile ei şi în care se distrează o mulţime vie, mândră, în care se întâlnesc în mare număr tipuri remarcabile de bărbaţi şi de femei.

În ajunul plecării mele, am intrat într-unul din principalele hanuri ale oraşului spre a mă odihni o clipă. Băutura favorită a maghiarilor, vin alb amestecat cu o apă feruginoasă, mă răcorise într-un chip agreabil şi aveam să-mi continui cursele prin oraş, când privirile îmi căzură pe o gazetă desfăcută. Am luat-o în mână maşinal, şi acest titlu cu litere gotice, groase: „Comemorarea Storitz” mi-a atras îndată atenţia.

Acest nume era cel pe care îl pronunţase locotenentul de poliţie, cel al faimosului alchimist german şi de asemeni al pretendentului refuzat la mâna Myrei Roderich. Nu putea să existe îndoială în această privinţă.

Iată ce am citit: „Peste douăzeci de zile, la 25 mai, va fi celebrată la Spremberg comemorarea lui Otto Storitz. Se

poate afirma că populaţia va merge în corpore la cimitirul oraşului natal al celebrului savant.

După cum se ştie, acest om extraordinar a adus glorie Germaniei prin minunatele sale lucrări, prin uimitoarele sale descoperiri, prin invenţiile sale care au contribuit atât la progresele ştiinţelor fizice.”

Autorul articolului nu exagera, într-adevăr, Otto Storitz era pe drept cuvânt celebru în lumea ştiinţifică. Dar ceea ce m-a pus cel mai mult pe gânduri au fost rândurile următoare: „Nimeni nu ignoră că, în timpul vieţii sale, Otto Storitz a fost luat puţin drept vrăjitor de către anumite spirite înclinate către supranatural. Cu un secol sau două mai înainte, nu este prea sigur că n-ar fi fost arestat, condamnat, ars în piaţa publică. Noi vom adăuga că, după moartea lui, numeroşi oameni, evident din cale afară de creduli, îl consideră mai mult ca oricând un făcător de farmece şi de descântece, posedând o putere supraomenească. Ceea ce îi linişteşte, este gândul că şi-a dus cu el în mormânt secretele sale. Nu trebuie să ne bizuim pe faptul că aceşti oameni cumsecade îşi vor deschide vreodată ochii, şi pentru ei Otto Storitz va rămâne tot un cabalist, un vrăjitor, chiar un om posedat de diavol.”

„Fie el orice veţi voi, m-am gândit, important este că fiul său a fost respins în mod definitiv de către doctorul Roderich. Cât despre rest, puţin îmi pasă!”

Gazeta încheia în aceşti termeni: „Există deci motiv să credem că mulţimea va asista în număr considerabil, ca în toţi anii, la ceremonia comemorării, fără a mai vorbi despre prietenii serioşi, rămaşi credincioşi amintirii lui Otto Storitz. N-ar fi exagerat să ne gândim că populaţia din Spremberg, cum nu se poate mai superstiţioasă, se aşteaptă la vreo minune şi doreşte să fie martoră la ea. După cele ce se repetă întruna în oraş, cimitirul ar urma să fie teatrul celor mai de necrezut şi mai extraordinare fenomene. Nimeni nu s-ar mira dacă, în mijlocul groazei generale, piatra de pe

mormânt s-ar ridica şi dacă fantasticul savant ar învia în toată gloria lui.

După părerea unora, Otto Storitz nici n-ar fi murit, şi i s-ar fi făcut funeralii false.

N-o să zăbovim să discutăm astfel de fleacuri. Dar, cum o ştie fiecare, superstiţiile n-au nimic de-a face cu logica, şi vor mai trece mulţi ani până ca bunul simţ să distrugă aceste legende ridicole.”

Această lectură îmi sugeră unele reflecţii pesimiste. Că Otto Storitz a murit şi a fost îngropat, nimic nu era mai sigur. Că mormântul lui avea să se deschidă la 25 mai şi că el avea să apară înaintea privirilor mulţimii, asta nu merita să-i dai atenţie nici o clipă. Dar dacă decesul tatălui nu era de contestat, nu era mai puţin adevărat că el avea un fiu în viaţă şi bine sănătos, pe acest Wilhelm Storitz respins de către familia Roderich. Nu exista oare motiv de teamă ca el să-i pricinuiască supărări lui Marc, să creeze greutăţi căsătoriei sale…?

„Bine! mi-am zis aruncând gazeta, iată-mă că spun prostii. Wilhelm Storitz a cerut mâna Myrei… i-a fost refuzată… Şi pe urmă? Storitz n-a mai fost revăzut, şi întrucât Marc nu mi-a suflat niciodată o vorbă despre această afacere, nu văd pentru ce i-aş mai acorda eu vreo importanţă.”

Am cerut să mi se aducă hârtie, toc, cerneală şi i-am scris fratelui meu spre a-l anunţa că aveam să părăsesc Pesta a doua zi şi că o să sosesc în după-amiaza zilei de ll mai, căci nu mai eram decât la cel mult şaptezeci şi cinci de leghe de Ragz. Îi semnalam că până aici călătoria mea se făcuse fără nici un incident şi fără întârzieri şi că nu aveam nici un motiv să cred că ea n-o să se sfârşească la fel. N-am uitat să-mi prezint omagiile domnului şi doamnei Roderich şi am adăugat la ele, pentru domnişoara Myra, asigurarea afectuoasei mele simpatii, pe care Marc ar binevoi să i-o transmită.

A doua zi, la ora opt, Dorothée părăsi locul de acostare amenajat de-a lungul cheiului şi-o porni pe curent.

Se înţelege de la sine că, de la Viena înainte, la fiecare escală se făcuse o schimbare în lumea pasagerilor. Unii debarcaseră la Presburg, la Raab, la Gran, la Budapesta; alţii se îmbarcaseră la plecarea din amintitele oraşe. Nu erau printre ei decât cinci sau şase englezi care, luând vaporul în capitala austriacă, trebuiau să coboare până la Marea Neagră.

La Pesta, ca şi în escalele din amont, Dorothée primise aşadar noi pasageri. Unul dintre aceştia îmi atrase în mod deosebit atenţia, atât de ciudată mi s-a părut purtarea lui.

Era un bărbat cam de treizeci şi cinci de ani, voinic, de un blond aprins, cu chipul mohorât, cu privirea poruncitoare, în totul, o figură din cele mai antipatice. Atitudinea lui indica un bărbat semeţ şi dispreţuitor. În mai multe rânduri el se adresă personalului de pe bord, ceea ce-mi îngădui să-i aud vocea aspră, dezagreabilă şi tonul tăios cu care punea întrebările.

Acest pasager părea că nu vrea să aibă de-a face cu nimeni. Puţin îmi păsa, deoarece până atunci eu însumi păstrasem o rezervă extremă faţă de tovarăşii mei de călătorie. Patronul Dorothéei era singurul căruia îi cerusem câteva informaţii asupra drumului.

Judecându-l bine pe acest personaj ciudat, aveam motiv să gândesc că era un german, foarte probabil originar din Prusia. Asta se simţea, cum se zice, şi totul în el purta marca teutonă. Cu neputinţă să-l confunzi cu aceşti maghiari simpatici, prieteni ai Franţei.

Gabara, părăsind Budapesta, nu mergea deloc mai repede decât curentul. Briza, foarte uşoară, nu-i dădea decât o mică viteză. De aici decurgea uşurinţa de a observa în amănunţime peisajele oferite privirilor noastre. După ce dublul oraş a fost lăsat în urmă. Dorothée, sosind ta insula Czepel care desparte Dunărea în două braţe, o luă pe cel din stânga.

Poate că cititorul se miră – admiţând că voi avea vreodată cititori! – de totala banalitate a unei călătorii despre care

am început prin a-i lăuda ciudăţenia. Dacă-i aşa, să aibă răbdare. Nu va trece mult şi va avea atâtea lucruri stranii câte poate să-şi dorească.

În momentul în care Dorothée tocmai înconjura insula Czepel, s-a produs primul incident a cărui amintire am păstrat-o. Un incident din cele mai neînsemnate, dealtfel. Dar am oare dreptul să numesc „incident” un fapt de o atât de mică importanţă şi pe deasupra cu totul imaginar, aşa precum am avut îndată dovada? Oricum ar fi, iată faptul.

Mă aflam la pupa vasului lângă valiza mea, pe capacul căreia era prinsă o hârtie pe care oricine voia putea să-mi citească numele, prenumele, adresa şi profesia. Sprijinit cu coatele de parapet, îmi lăsam privirea să rătăcească fericită peste pusta care se întinde în aval de Pesta, şi mărturisesc că nu mă gândeam la nimic. Deodată am avut senzaţia confuză că se află cineva în spatele meu.

Oricine cunoaşte, dacă a încercat-o vreodată, acea stingherealã nelămurită pe care o simţim, când suntem priviţi fără ştirea noastră de cineva a cărui prezenţă o ignorăm. Este un fenomen puţin sau deloc explicat şi, dealtfel, îndeajuns de misterios. Ei bine, în acel moment am avut o stingherealã de acest fel.

M-am întors brusc. În imediata mea vecinătate nu se afla nimeni.

Impresia fusese atât de puternică, încât am rămas câteva minute uluit, constatând că eram singur. Dar, în sfârşit, trebuia să mă supun evidenţei şi să recunosc că mai mult de zece stânjeni mă separau de pasagerii cei mai aproape de mine.

Dojenindu-mă aspru pentru nervozitatea mea prostească, mi-am reluat aşadar poziţia de mai înainte, şi e foarte sigur că n-aş mai fi păstrat nici o amintire despre acest incident neînsemnat, dacă nişte evenimente, la care pe atunci nu mă aşteptam câtuşi de puţin, nu m-ar fi făcut să mi-l amintesc din nou.

În tot cazul, pe moment, am încetat îndată să mă mai gândesc la asta, şi privirea mi s-a reîntors spre pustă, care se desfăşura dinainte-mi cu ciudatele ei efecte de miraj, cu întinsele ei câmpuri, cu înverzitele ei păşuni, cu culturile ei mai dese, mai bogate în apropierea marelui oraş. Pe fluviu se vedea mereu acel şirag de insule joase, acoperite de sălcii, ale căror creştete apăreau la suprafaţă ca nişte tufe groase de un cenuşiu palid.

În cursul zilei de 7 mai am făcut aproape douăzeci de leghe, urmând nenumăratele şerpuiri ale fluviului, sub un cer nesigur care ne dărui mai multe ceasuri umede decât uscate. Odată cu venirea serii, ne-am oprit peste noapte între Duna Pentele şi Duna Foldrar. A doua zi a fost la fel din toate punctele de vedere şi din nou am făcut popas pe teren şes, la vreo zece leghe mai sus de Batta.

La 9 mai, timpul înseninându-se, am plecat fiind siguri că vom sosi la Mohacs înaintea serii.

Către ora nouă, în momentul în care intram în ruf, pasagerul german ieşea din el. Eram cât pe-aci să ne ciocnim şi am fost surprins de privirea ciudată pe care mi-a aruncat-o. Era pentru prima oară că hazardul ne apropia pe unul de altul, şi totuşi nu numai că era insolenţă în această privire dar – visam fără îndoială! – aş fi jurat că exista ură în ea.

Ce-mi reproşa acest individ? Mă ura doar pentru că eram francez? M-am gândit, într-adevăr, că poate că-mi citise numele pe capacul valizei sau chiar pe eticheta sacului meu de călătorie, aşezat pe una din băncile rufului. De aceea poate că mă privea aşa.

Ei bine, dacă-mi ştia numele, eram hotărât să-l ignor pe al lui, căci personajul mă interesa tare puţin.

Dorothée a făcut escală la Mohacs, dar destul de târziu pentru ca din acest oraş îndeajuns de important eu să nu văd decât două săgeţi ascuţite, deasupra unei mase înecate în umbră. Am coborât totuşi şi, după o excursie de o oră, m-am reîntors la bord.

A avut loc îmbarcarea câtorva pasageri şi plecarea vasului, în zorii zilei de l0 mai.

În timpul acestei zile, individul cu pricina s-a încrucişat cu mine de câteva ori pe punte, părând să mă privească cu un aer care, hotărât lucru, îmi displăcea. Nu-mi place să caut ceartă oamenilor, dar nici să fiu observat cu o astfel de stăruinţă supărătoare. Dacă avea ceva de spus, de ce nu mi-o spunea deschis impertinentul ăsta? În acest caz, nu vorbeşti cu privirea, şi dacă nu pricepea franceza, aş fi putut prea bine să-i răspund în limba lui.

Totuşi, dacă aş fi ajuns să-l întreb pe teuton, ar fi fost mai bine să fi obţinut, în prealabil, unele informaţii în privinţa lui.

L-am oprit pe patronul gabarei şi l-am întrebat dacă îl cunoştea pe acest pasager.

— Îl văd pentru prima oară, mi-a răspuns el.

— Este un german? am continuat eu.

— Nu există nici o îndoială în această privinţă, domnule Vidal, şi chiar mă gândesc că trebuie să fie prusac.

După-amiază vasul plutea prin dreptul Zombor-ului, prea îndepărtat de malul stâng al fluviului pentru a fi cu putinţă să-l zăreşti. El este un oraş foarte important, aşezat, ca şi Seghedinul, în vasta peninsulă formată de cele două cursuri, al Dunării, şi al Tisei – unul din cei mai importanţi afluenţi ai fluviului.

A doua zi, urmând numeroasele sinuozităţi ale Dunării, Dorothée s-a îndreptat spre Vukovar, clădit pe malul drept. Am mers apoi de-a lungul frontierei Slavoniei, unde fluviul îşi modifică direcţia nord-sud, spre a o lua spre est. Acolo se întindea şi teritoriul Hotarelor Militare. Din distanţă în distanţă se vedeau, puţin în spatele malului, numeroase corpuri de gardă, mereu în comunicaţie printr-un du-te-vino al santinelelor care ocupă gherete de lemn şi cabane întocmite din ramuri de copaci.

Acest teritoriu este administrat milităreşte. Toţi locuitorii, purtând numele de grenzer, sunt acolo soldaţi. Provinciile,

districtele, parohiile dispar spre a face loc regimentelor, companiilor acestei armate speciale. Sub denumirea de Hotare Militare se înţelege o întindere de şase sute zece mile pătrate, de la ţărmurile Adriaticii până în munţii Transilvaniei, a cărei populaţie, adică mai mult de un milion o sută de mii de suflete, este supusă unei severe discipline. Această instituţie datează dinainte de actuala domnie a Mariei Tereza şi are raţiunea de a fi nu numai împotriva turcilor, dar totodată şi ca un cordon sanitar, împotriva ciumei. Acesta este un rău la fel de pustiitor ca şi celălalt.

Începând de la Vukovar, nu l-am mai găsit pe german la bord. Fără îndoială că debarcase în acest oraş. Am fost astfel scăpat de prezenţa lui, ceea ce m-a scutit de orice explicaţie cu el.

Acum, dealtfel, alte gânduri îmi frământau mintea. În câteva ore vasul va ajunge la Ragz. Ce bucurie să-mi revăd fratele de care eram despărţit de mai bine de un an, să-l strâng în braţe, să vorbim amândoi despre lucruri interesante pentru noi, să fac cunoştinţă cu noua lui familie!

Către ora cinci după-amiază, pe ţărmul stâng, între sălciile de pe mal şi îndărătul unei perdele de plopi, au apărut câteva biserici, unele încoronate de turle, celelalte dominate de săgeţi, ce se desprindeau pe fondul cerului pe care lunecau nori repezi. Acestea erau primele semne ale unui mare oraş, era Ragz-ul. La ultima cotitură a fluviului, oraşul a apărut în întregime, aşezat pitoresc la poalele colinelor înalte, dintre care una susţinea vechiul castel feudal, acropolea tradiţională a bătrânelor cetăţi ale Ungariei.

Împinsă de briză, gabara se apropie de debarcader. Ea acostă. Precis în această clipă se produse al doilea incident al călătoriei mele. Merită, de astă dată, să fie povestit?… Vă las să judecaţi.

Eram în picioare, aproape de bastingajul babordului, privind linia cheiurilor, în vreme ce majoritatea pasagerilor se îndrepta spre coborâre. La debarcader se aflau

numeroase grupuri şi nu mă îndoiam că şi Mark era într-unul din ele.

Însă, în timp ce căutam să-l găsesc, am auzit lângă mine, pronunţate distinct în limba germană, aceste cuvinte neaşteptate: „Dacă Marc Vidal se căsătoreşte cu Myra Roderich, va fi vai de ea şi vai de el!”

M-am întors iute… Mă aflam singur în acest loc. Totuşi cineva îmi vorbise! Da, mi se vorbise şi, voi merge chiar mai departe, vocea nu-mi era necunoscută…!

Cu toate acestea nu era nimeni, o repet, nimeni!… Evident, mă înşelasem crezând că aud această frază ameninţătoare… Avusesem un fel de halucinaţie, nimic altceva… Pesemne că nervii îmi erau într-o stare jalnică, ca să-mi joace astfel de feste la interval de două zile!… Stupefiat, am privit iarăşi în jurul meu… Nu, nu era nimeni… Ce puteam să fac altceva decât să ridic din umeri şi să debarc, pur şi simplu?

Ceea ce am făcut, într-adevăr, croindu-mi cu greutate drum prin mijlocul mulţimii asurzitoare care umplea debarcaderul.

III.

Marc mă aştepta, după cum bănuiam, la debarcader şi-mi deschise braţele. Ne-am strâns la piept.

— Henri… scumpul meu Henri! repeta el cu vocea emoţionată, cu ochii umezi, deşi faţa lui exprima fericirea.

Apoi, după primele manifestări de bucurie:

— Haidem! La drum! am exclamat. Mă duci la tine, cred?

— Da, la hotel, la hotelul Temesvar, la zece minute de aici, pe strada Prinţul Miloch… dar mai întâi să te prezint viitorului meu cumnat.

Nu remarcasem un ofiţer care stătea puţin mai în spatele lui Marc. Era un căpitan. Purta uniforma ofiţerilor de infanterie din Hotarele Militare. Avea cel mult douăzeci şi opt de ani, o înălţime peste cea mijlocie, o ţinută frumoasă, cu mustaţa şi bărbuţa de culoare şatenă, cu aerul mândru şi

aristocratic al maghiarului, dar cu ochii prietenoşi, cu gura surâzătoare, dintru început foarte simpatic.

— Căpitanul Haralan Roderich, rosti Marc.

Am strâns mâna pe care mi-o întindea căpitanul Haralan.

— Domnule Vidal, îmi spuse el, suntem fericiţi să vă vedem şi nici nu vă puteţi imagina câtă plăcere o să producă întregii mele familii sosirea dumneavoastră, aşteptată cu atâta nerăbdare.

— Şi de către domnişoara Myra? am întrebat.

— Te cred şi eu, exclamă fratele meu, şi nu-i deloc vina ei, dragă Henri, dacă Dorothée nu şi-a făcut cu regularitate cele zece leghe pe oră de la plecarea ta din Viena!

Trebuie să spun că şi căpitanul Haralan vorbea curent franceza, ca şi tatăl, mama şi sora sa care călătoriseră în Franţa. Pe de altă parte, deoarece Marc şi cu mine cunoşteam perfect limba germană cu un oarecare colorit de maghiară, chiar din ziua aceea, precum şi în cele următoare, am putut să conversăm indiferent în care din aceste diverse limbi, ce se amestecau uneori între ele.

Am pus bagajul într-o trăsură. Căpitanul Haralan, Marc şi cu mine ne-am urcat în ea şi după câteva minute trăsura a oprit în faţa hotelului Temesvar.

După ce am fixat pentru a doua zi prima mea vizită la familia Roderich, am rămas singur cu fratele meu, într-o cameră îndeajuns de confortabilă, vecină cu cea pe care o ocupa el, încă de la instalarea lui la Ragz.

Conversaţia noastră se prelungi până la ora cinci.

— Scumpul meu Marc, i-am spus, iată-ne în sfârşit împreună, amândoi sănătoşi, nu-i aşa?… Dacă nu mă înşel, despărţirea noastră a durat un an încheiat.

— Da, Henri, şi timpul mi s-a părut lung, deşi prezenţa scumpei mele Myra i-a scurtat multişor ultimele luni… Dar iată-te în sfârşit, şi absenţa nu m-a făcut să uit că tu eşti fratele meu mai mare.

— Cel mai bun prieten al tău, Marc.

— De aceea, Henri – tu înţelegi asta – căsătoria mea nu se putea celebra fără ca tu să nu fii aici, lângă mine!… Nu trebuia, dealtfel, să-ţi cer consimţământul?

— Consimţământul meu?

— Da, precum i l-aş cere tatălui nostru dacă s-ar afla aici. Dar, ca şi el, tu n-ai fi putut să mi-l refuzi, şi când o vei cunoaşte…

— O şi cunosc din scrisorile tale şi ştiu că eşti fericit.

— Mai mult decât aş putea să-ţi spun. Când o s-o vezi, ai s-o apreciezi şi ai s-o iubeşti, sunt sigur de asta! Îţi voi da o cea mai bună soră.

— Şi pe care eu o voi primi cu multă bucurie, dragă Marc, ştiind dinainte că nu poţi face decât o alegere excelentă. Dar de ce să nu-i facem o vizită doctorului Roderich chiar în scara asta?

— Nu, mâine… Nu credeam că vaporul o să sosească aşa devreme şi nu te aşteptam decât seara. Numai dintr-un exces de prudenţă am venit, Haralan şi cu mine, pe chei şi bine am făcut, întrucât am asistat la debarcare. Ah, de ar fi ştiut şi scumpa Myra!… Cât o să regrete!… Dar, ţi-o repet, tu nu eşti aşteptat decât mâine. Doamna Roderich şi fiica ei şi-au şi făcut programul pentru astă-seară, şi mâine se vor scuza faţă de tine.

— Ne-am înţeles, Marc, i-am răspuns, şi deoarece astăzi dispunem de câteva ore, să le folosim făcând conversaţie şi vorbind despre trecut şi viitor, spre a ne împărtăşi toate amintirile pe care le putem avea noi, fraţii, după un an de despărţire.

Astfel Marc îmi povesti călătoria lui de când părăsise Parisul, toate popasurile marcate de succese, şederea lui la Viena, la Presburg, unde i se deschiseseră larg porţile lumii artistice. În definitiv, nu mi-a spus nimic nou. Un portret semnat de Marc Vidal nu poate fi decât foarte căutat, foarte disputat, şi cu acelaşi interes, atât de către austriecii bogaţi, cât şi de către maghiarii avuţi.

— Nu mai pridideam, dragă Henri. Cereri peste cereri din toate părţile! Ce vrei, prinsese o vorbă spusă de un burghez cumsecade din Presburg: „Marc Vidal le face mai asemănătoare decât natura”. De aceea, adăugă fratele meu, glumind, nu mi se pare cu neputinţă să fiu răpit într-o bună zi spre a picta portretele tuturor celor de la Curtea din Viena.

— Fii atent, Marc, fii atent! Asta ţi-ar putea pricinui o încurcătură, dacă ar trebui să părăseşti acum Ragz-ul ca să te duci la Curte!

— As refuza invitaţia în modul cel mai respectuos cu putinţă, dragă. În prezent nu poate fi vorba de portrete… sau, mai bine zis, tocmai l-am terminat pe ultimul.

— Al ei, nu-i aşa?

— Al ei, şi fără îndoială că nu-i dintre cele mai rele pe care le-am făcut.

— Cine ştie? am exclamat. Când un pictor este preocupat mai mult de model decât de portret…

— În sfârşit, Henri, o să vezi tu! Ţi-o repet: mai asemănător decât natura!… Se pare că ăsta-i genul meu… Da, toată vremea cât mi-a pozat draga mea Myra, ochii nu mi se puteau desprinde de la ea. Dar ea nu glumea. Nu logodnicului, ci pictorului înţelegea să-i consacre aceste ceasuri mult prea scurte… Şi pensula îmi fugea, de-a dreptul, pe pânză… Cu câtă pasiune!… Uneori mi se părea că portretul o să se însufleţească, o să capete viaţă, ca statuia Galateei…

— Fii calm, Pigmalion, fii calm. Spune-mi mai degrabă cum ai intrat în relaţii cu familia Roderich.

— Era scris să se întâmple aşa.

— Nu mă îndoiesc, dar totuşi…

— Mai multe saloane din Ragz îmi făcuseră cinstea să mă invite încă din primele zile ale sosirii mele. Nimic nu-mi putea fi mai plăcut decât să-mi petrec în ele serile, care-ţi par, altminteri, aşa de lungi într-un oraş străin. Frecventam cu asiduitate aceste saloane în care eram bine primit, şi

într-unul din ele am reînnoit cunoştinţa cu căpitanul Haralan.

— Reînnoit?… am întrebat eu.

— Da, Henri, căci îl întâlnisem de mai multe ori la Pesta. Un ofiţer de cea mai mare valoare, destinat unui viitor frumos, şi în acelaşi timp cel mai amabil dintre oameni, şi căruia nu i-ar fi lipsit, spre a se dovedi un erou în luptele lui Matei Corvin…

— Decât să se fi născut în această epocă! i-am răspuns eu râzând.

— Precum o spui, reluă Marc pe acelaşi ton. Pe scurt, aici ne-am văzut în fiecare zi, şi relaţiile noastre, la început un pic indiferente, s-au schimbat treptat într-o strânsă prietenie. El a vrut să mă prezinte familiei sale şi am primit cu atât mai bucuros, cu cât o întâlnisem deja pe Myra la câteva recepţii şi…

— Şi, am continuat eu, sora nefiind mai puţin fermecătoare decât fratele, vizitele tale în casa doctorului Roderich s-au îndesit…

— Da, Henri, de trei luni n-am lăsat să treacă o seară fără să mă duc acolo. Dar, când vorbesc de scumpa mea Myra, poate crezi că exagerez…

— Ba nu, dragă, ba nu! Nu exagerezi. Sunt sigur că n-ar fi cu putinţă să exagerezi vorbind despre ea. Şi chiar, dacă vrei să-mi cunoşti părerea sinceră, o să-ţi mărturisesc că te găsesc moderat.

— Ah, dragă Henri, cât o iubesc!

— Asta se şi vede. Pe de altă parte, sunt încântat când mă gândesc că o să intri în cea mai onorabilă dintre familii…

— Şi cea mai onorată, adăugă Marc. Doctorul Roderich este un medic foarte stimat şi confraţii lui fac cel mai mare caz de el. În acelaşi timp este şi cel mai bun dintre oameni şi foarte demn să fie tatăl…

— Fiicei sale, am zis, precum doamna Roderich este la fel de demnă, fără îndoială, să-i fie mamă.

— Este o femeie admirabilă! exclamă Marc. Adorată de toţi ai ei, pioasă, caritabilă, ocupându-se cu faptele bune…

— O perfecţiune! Şi care o să fie o soacră cum nu se mai află în Franţa, nu-i aşa, Marc?

— Glumeşte!… Glumeşte!… Mai întâi, Henri, aici nu ne aflăm în Franţa, ci în Ungaria, în această ţară în care moravurile au păstrat ceva din severitatea de altădată, în care familia mai este încă patriarhală…

— Haide, viitor patriarh, căci la rândul tău vei fi…

— Este o situaţie socială care preţuieşte cât şi o alta!

— Da, povestea ta mi se pare că n-are nimic extraordinar. Ai fost introdus, graţie căpitanului Haralan, în această familie, şi ea ţi-a făcut cea mai bună primire, ceea ce nici nu mă miră, tu fiind aşa precum te cunosc; n-ai putut s-o vezi pe domnişoara Myra fără să fii cucerit de calităţile ei fizice şi morale…

— Precum o spui, frate!

— Calităţile morale îl priveau pe logodnic. Calităţile fizice, pe pictor, şi acestea nu se vor mai şterge de pe pânză, precum nici celelalte din inima ta… Ce spui despre fraza mea?

— Umflată, dar justă, dragă Henri!

— Justă de asemenea şi aprecierea ta şi, spre a încheia: după cum Marc Vidal n-a putut s-o vadă pe domnişoara Roderich fără să fie impresionat de graţia ei, tot aşa domnişoara Myra Roderich n-a putut să-l vadă pe Marc Vidal fără să fie impresionată de…

— Nu spun asta, Henri!

— Dar ţi-o spun eu, de n-ar fi decât din respect faţă de realitatea adevărată… Domnul şi doamna Roderich, după ce au băgat de seamă ce se petrece, nu s-au neliniştit deloc. Şi Marc n-a întârziat să i se destăinuie căpitanului Haralan. Iar căpitanul Haralan n-a văzut asta deloc cu ochi răi. El a vorbit despre această mică chestiune părinţilor săi şi aceştia i-au vorbit fetei lor despre ea. Apoi, Marc Vidal şi-a

făcut în mod oficial cererea care i-a fost primită, şi acest roman o să se sfârşească la fel ca atâtea altele…

— Ceea ce tu numeşti sfârşitul, dragă Henri, îl întrerupse Marc, este, după părerea mea, de-abia începutul.

— Ai dreptate, Marc, şi sunt sigur că nu mai cunosc valoarea cuvintelor… Pe când căsătoria?

— Se aştepta sosirea ta pentru a-i fixa definitiv data.

— Ei bine, când o să vreţi… peste şase săptămâni… peste şase luni… peste şase ani…

— Dragă Henri, îi răspunse Marc, o să binevoieşti să-i spui doctorului că timpul unui inginer este foarte preţios şi că de ţi-ai prelungi peste măsură şederea la Ragz, funcţionarea sistemului solar, nemaifiind supusă savantelor tale calcule, s-ar putea tulbura.

— Într-un cuvânt, că eu aş fi răspunzător de cutremurele de pământ, de inundaţii, de valuri seismice şi de alte cataclisme?

— Întocmai… Că nu se mai poate, aşadar, amâna ceremonia mai târziu de…

— Mâine după-amiază sau chiar în seara asta, nu-i aşa?… Fii liniştit, dragă Marc, o să spun tot ce trebuie, deşi în realitate calculele mele nu sunt atât de necesare, pe cât o presupui tu, bunei ordini a universului, ceea ce îmi va permite să petrec o lună încheiată lângă soţia ta şi lângă tine.

— Asta ar fi minunat.

— Dar, dragă Marc, care-ţi sunt planurile? Ai intenţia să părăseşti Ragz-ul îndată supă căsătorie?

— Asta-i ceva ce nu s-a hotărât încă, răspunse Marc, şi mai avem timp să studiem chestiunea. Eu nu mă ocup decât de prezent. Cât despre viitor, el se mărgineşte pentru mine la căsătoria mea. Nu mai există nimic în afară de asta pentru mine.

— Trecutul nu mai este, am strigat, viitorul nu e încă, doar prezentul există! Asta-i un concetto2 italian pe care toţi îndrăgostiţii îl recită la lumina stelelor.

Conversaţia continuă pe acest ton până la ora cinci. Apoi Marc şi cu mine, fumându-ne ţigara, ne-am dus să facem câţiva paşi luând-o pe cheiul care merge de-a lungul malului stâng al Dunării.

Această primă plimbare nocturnă nu putea să-mi dea nici măcar o vagă imagine a oraşului. Dar, a doua zi şi în zilele următoare, aveam tot timpul să-l vizitez în amănunţime, mai probabil în compania căpitanului Haralan decât a lui Marc.

Se înţelege de la sine că subiectul conversaţiei noastre nu se schimbase şi că Myra Roderich nu încetă o clipă să fie acest subiect.

Un cuvânt, nu ştiu care, îmi reaminti ce-mi spusese la Paris, în ajunul plecării mele, locotenentul de poliţie. Nimic din vorbele fratelui meu nu arăta că idila lor ar fi fost tulburată nici măcar o zi. Şi totuşi, dacă Marc nu avea rival, acest rival cel puţin existase, întrucât Myra Roderich fusese cerută de către fiul lui Otto Storitz. Nimic de mirare, dealtfel, de a-i fi cerut mâna unei tinere fete desăvârşite şi cu o frumoasă situaţie materială.

Natural, îmi reveniră atunci în minte vorbele pe care crezusem că le aud în momentul în care debarcam. Continuam să cred că fusesem victima unei iluzii. Dealtminteri, admiţând că ele fuseseră cu adevărat rostite, ce concluzie puteam să trag, întrucât nu ştiam cui să le atribui? Aş fi fost îndeajuns de înclinat să-l acuz pe antipaticul german, care se îmbarcase la Pesta. Dar trebuia să renunţ la asta, deoarece acest impertinent părăsise vasul la Vukovar. Rămânea deci, în acest caz, numai ipoteza unui glumeţ de prost-gust.

Fără a-i face cunoscut acest incident fratelui meu, am crezut de datoria mea să-i strecor un cuvânt despre ceea ce aflasem relativ la Wilhelm Storitz.

Marc răspunse mai întâi printr-un gest de dispreţ din cele mai caracteristice. Apoi îmi zise:

— Într-adevăr, Haralan mi-a vorbit despre acest individ. Este, pare-se, unicul fiu al acelui savant Otto Storitz căruia,

în Germania, i s-a dus faima de vrăjitor, faimă nejustificată dealtminteri, căci el a ocupat în mod real un loc considerabil în ştiinţele naturii şi a făcut descoperiri importante în chimie şi în fizică. Dar cererea fiului său a fost respinsă.

— Cu mult înainte ca a ta să fi fost primită, nu-i aşa?

— Cu patru sau cinci luni mai înainte, dacă nu mă înşel, răspunse fratele meu.

— Cele două fapte n-au deci nici o legătură între ele?

— Niciuna.

— Domnişoara Myra a ştiut că Wilhelm Storitz aspirase la cinstea de a-i deveni soţ, cum se zice în cântec?

— Nu cred.

— Şi, de atunci, el n-a mai făcut niciodată vreun demers?

— Niciodată. A trebuit să înţeleagă că n-are nici o şansă.

— De ce? Oare din cauza reputaţiei lui…?

— Nu. Wilhelm Storitz este un original a cărui existenţă este îndeajuns de misterioasă şi care trăieşte foarte retras…

— La Ragz?

— Da, la Ragz, într-o casă izolată de pe bulevardul Tékéli, în care nu pătrunde nimeni. Este luat drept un bărbat bizar, asta-i totul.

— Tu l-ai întâlnit vreodată?

— De câteva ori, şi într-o zi, la muzeu, mi l-a arătat căpitanul Haralan fără ca el, se pare, să ne observe.

— În acest moment este la Ragz?

— Nu pot să-ţi răspund cu exactitate, Henri, dar cred că n-a mai fost văzut pe aici de două-trei săptămâni.

— Ar fi fost mai bine ca el să fi părăsit oraşul.

— Bun, zise Marc, să-l lăsăm pe acest om acolo unde o fi, şi dacă vreodată va exista o doamnă Wilhelm Storitz, poţi fi sigur că aceasta nu va fi Myra Roderich, deoarece…

— Da, i-am răspuns, deoarece ea va fi doamna Marc Vidal!

Plimbarea noastră continuă pe chei până la podul plutitor care uneşte ţărmul unguresc de ţărmul sârbesc. Aveam un

scop prelungind-o astfel. De câteva clipe, mi se părea că suntem urmăriţi de un individ ce venea în spatele nostru ca şi cum ar fi vrut să ne audă conversaţia. Voiam să fiu sigur de asta.

Ne-am oprit câteva minute pe pod, admirând marele fluviu care, în această noapte limpede, reflecta miile de astre ale cerului asemenea unor peşti cu solzi luminoşi. Am profitat de această oprire spre a inspecta cheiul de pe care veneam. La oarecare depărtare am zărit un bărbat de înălţime mijlocie şi, judecând după mersul lui apăsat, oarecum în vârstă.

Dealtfel, am încetat curând să mă mai gândesc la asta. Copleşit de întrebări de către Marc, a trebuit să-i dau informaţii despre propriile mele afaceri, să-i dau veşti despre prietenii noştri comuni, despre lumea artistică cu care aveam raporturi frecvente. Am vorbit mult despre Paris, unde el avea să se reîntoarcă spre a se stabili după căsătorie. Myra, pare-se, simţea o mare bucurie să revadă acest Paris pe care îl cunoştea, şi să-l revadă la braţul unui soţ.

L-am informat pe Marc că adusesem toate actele pe care mi le cerea în ultima lui scrisoare. Putea fi liniştit, niciunul din paşapoartele cerute pentru marea călătorie matrimonială n-avea să-i lipsească.

Pe scurt, conversaţia revenea neîncetat spre această stea de prima mărime, strălucitoarea Myra, precum acul magnetic spre Steaua Polară. Marc nu mai contenea vorbindu-mi întruna despre ea, şi nici eu nu mă mai săturam să-l ascult. Era atâta vreme de când voia să-mi spună toate aceste lucruri!… Totuşi, trebuia să pun capăt conversaţiei noastre, căci altfel ar fi durat până la ziuă.

Ne-am reluat aşadar drumul spre hotel. La sosire, am aruncat o ultimă privire îndărăt. Cheiul era pustiu. Admiţând că urmăritorul ar fi existat cu adevărat, nu numai în imaginaţia mea, el dispăruse.

La ora zece şi jumătate, Marc şi cu mine ne aflam în camerele noastre de la hotel. M-am băgat în pat şi eram gata să aţipesc.

M-am ridicat deodată zguduit. Vis?… Coşmar?… Obsesie?… Cuvintele pe care crezusem că le aud pe bordul vasului Dorothée mi s-a părut că le aud iar, fiind pe jumătate adormit, cuvintele care-i ameninţau pe Marc şi pe Myra Roderich!

IV.

A doua zi – e o zi mare – fac vizita oficială familiei Roderich.

Locuinţa doctorului se înalţă la extremitatea cheiului Batthyani, la colţul bulevardului Tékéli, care sub diferite nume face ocolul oraşului. Este o casă modernă, în interior cu o ornamentaţie bogată şi severă, mobilată cu un gust care dă dovadă de un simţ artistic foarte rafinat.

Printr-o poartă principală, având alături o portiţă de serviciu, se intră într-o curte pavată care dă într-o grădină vastă înconjurată de ulmi, de salcâmi, de castani şi de fagi, ale căror vârfuri trec peste zidul de împrejmuire. În faţa acestor două porţi se află dependinţele, acoperite de curcubeţică şi de viţă sălbatică şi legate de corpul principal al locuinţei printr-un culoar cu vitralii şi care se termină la baza unui turn rotund, înalt de vreo şaizeci de picioare, cu o scară în spirală.

În faţă, locuinţa are o galerie cu vitralii, din care se deschid mai multe uşi drapate cu vechi tapiţerii. Aceste uşi duc în cabinetul doctorului Roderich, în saloane şi în sufragerie. Toate aceste camere primesc lumină atât de pe cheiul Batthyani, prin cele şase ferestre ale faţadei, cât şi de pe bulevardul Tékéli.

Primul şi al doilea etaj au aceeaşi împărţire. Deasupra marelui salon şi a sufrageriei se află camerele domnului şi doamnei Roderich; la etajul al doilea cea a căpitanului Haralan, iar deasupra cabinetului doctorului, camera domnişoarei Myra şi cabinetul ei de toaletă.

Eu cunoşteam această casă mai înainte chiar de a o fi vizitat. În cursul conversaţiei noastre din ajun, Marc nu-i uitase nici un amănunt. Mi-o descrisese cameră cu cameră, inclusiv scara originală având deasupra un foişor şi o terasă circulară, de unde domini oraşul şi cursul Dunării. Ştiam, ba chiar în modul cel mai precis cu putinţă, care era locul preferat al domnişoarei Myra la masă sau în marele salon şi pe ce bancă îi plăcea să se aşeze în fundul grădinii, la umbra unui castan superb.

Către ora unu după-amiază, Marc şi cu mine am fost primiţi în vasta galerie cu vitralii, construită în faţa corpului principal al clădirii. În mijloc, o jardinieră de aramă cizelată, în care înfloreau, în toată bogăţia lor, flori de primăvară. Spre a împodobi colţurile galeriei, erau puşi câţiva arbuşti din zona tropicală; palmieri, drasene şi araucarii. Pe pereţi, mai multe pânze ale şcolilor de pictură ungară şi olandeză, a căror mare valoare Marc o preţuia în mod deosebit.

Pe un şevalet, am văzut şi am admirat portretul domnişoarei Myra, operă de o factură superbă, demnă de numele care o semna şi care-mi este cel mai scump de pe lume.

Doctorul Roderich atingea vârsta de cincizeci de ani, dar cu greu i-ai fi dat-o. Era de statură înaltă, cu trupul drept, cu părul des şi cărunt, cu tenul unei sănătăţi perfecte, de o constituţie viguroasă pe care nici o boală nu pune stăpânire. Se recunoştea în el adevăratul tip maghiar cu ochiul arzător, mersul hotărât, ţinuta nobilă şi, în toată persoana sa, un fel de mândrie naturală pe care i-o domolea expresia zâmbitoare a chipului. De îndată ce i-am fost prezentat, am simţit din calda strângere a mâinii sale că mă aflam în prezenţa celui mai bun om.

Doamna Roderich, la patruzeci şi cinci de ani, îşi păstrase importante resturi din marea sa frumuseţe de altădată, trăsături regulate, ochi de un albastru închis, un păr

magnific care începea să albească, o gură fin desenată lăsând să i se vadă o dantură intactă, o talie încă elegantă.

Marc îmi făcuse un portret fidel al ei. Îţi dădea impresia unei femei admirabile, înzestrată cu toate virtuţile familiale, aflându-şi fericirea desăvârşită alături de soţul ei, adorându-şi fiul şi fiica cu toată tandreţea unei mame înţelepte şi prevăzătoare.

Doamna Roderich îmi dădu dovadă de multă prietenie, fapt de care am fost profund mişcat. Era pe deplin fericită de sosirea fratelui lui Marc Vidal în casa ei, cu condiţia ca el să binevoiască s-o considere ca şi a lui.

Dar ce să mai spun despre Myra Roderich? A venit spre mine surâzătoare, cu mâna sau mai bine-zis cu braţele deschise. Da, era chiar o soră pe care aveam s-o am în această tânără fată, o soră care m-a îmbrăţişat şi pe care am îmbrăţişat-o fără alte ceremonii. Şi am motiv să cred că Marc, văzându-mă făcând asta, a simţit împunsătura invidiei.

— Eu n-am ajuns încă până acolo! suspină el, cu gelozie.

— Pentru că nu eşti fratele meu, explică glumeţ viitoarea mea cumnată.

Domnişoara Roderich era întocmai cum mi-o zugrăvise Marc, întocmai cum o înfăţişa pânza pe care o admirasem. O fată tânără cu capul fermecător încununat de un păr fin, blond, atrăgătoare, veselă, cu frumoşii ei ochi de un albastru întunecat strălucind de spirit, cu tenul cald al carnaţiei ungureşti, cu gura de un contur foarte pur, cu buzele roşii deschizându-se deasupra unor dinţi de o albeaţă sclipitoare. De o statură depăşind puţin pe cea mijlocie, cu mersul elegant, era graţia în persoană, de o distincţie desăvârşită, lipsită de orice afectare şi poză.

Într-adevăr, dacă se zicea despre portretele lui Marc că erau mai asemănătoare decât modelele lor, s-ar fi putut spune încă şi mai just că domnişoara Myra Roderich era mai naturală decât însăşi natura!

Ca şi mama ei, Myra Roderich purta costumul maghiar: şemizeta închisă la gât, mânecile strânse la încheietura mâinii prin broderii, corsajul împodobit cu nasturi de metal, cordonul încheiat cu un nod de panglici cu paiete de aur, fusta în cute fluturânde şi ajungându-i până la glezne, ghetuţele de saftian, în totul un ansamblu foarte plăcut, căruia nici cel mai delicat gust nu i-ar fi putut găsi nimic de reproşat.

Căpitanul Haralan se afla şi el acolo, superb în uniforma lui şi de o asemănare izbitoare cu sora sa. Îmi strânse mâna, mă tratã şi el ca pe un frate, şi ne simţeam ca doi prieteni, cu toate că prietenia noastră data doar din ajun.

Aşadar, nu mai aveam de cunoscut nici un alt membru al familiei.

Conversaţia se desfăşură la întâmplare, trecând fără ordine de la un subiect la altul. Am vorbit despre călătoria mea, despre navigaţia la bordul vasului Dorothée, despre ocupaţiile mele din Franţa, despre timpul de care puteam să dispun, despre frumosul oraş Ragz pe care mi-l vor arăta în amănunţime. Am vorbit şi despre marele fluviu pe care ar trebui să cobor măcar până la Porţile de Fier, despre această magnifică Dunăre ale cărei ape par îmbibate cu raze de aur, despre toată această ţară maghiară atât de plină de amintiri istorice, despre faimoasa pustă care ar trebui să atragă vizitatori din lumea întreagă etc.

— Cu câtă bucurie vă vedem lângă noi, domnule Vidal! repeta Myra Roderich, împreunându-şi mâinile într-un gest graţios. Călătoria dumneavoastră se prelungea mereu şi eram îngrijoraţi. Nu ne-am liniştit decât la primirea scrisorii trimise de la Pesta.

— Sunt foarte vinovat, domnişoară Myra, i-am răspuns, foarte vinovat că am întârziat pe drum. Aş fi fost de mult la Ragz, dacă de la Viena aş fi luat poştalionul. Dar nu m-aţi fi iertat să dispreţuiesc astfel Dunărea de care sunteţi, pe bună dreptate, atât de mândri şi care îşi merită reputaţia.

— Vă iertăm datorită ei, domnule Vidal, încuviinţă şi doamna Roderich, deoarece sunteţi în sfârşit aici şi acum nimic n-o să mai întârzie fericirea acestor doi copii.

În timp ce vorbea, doamna Roderich îi sorbea cu o privire înduioşată pe fiica sa şi pe Marc, deja uniţi în inima ei. Domnul Roderich făcea la fel. Cât despre cei „doi copii”, ei se mâncau reciproc din ochi, cum se spune în mod familiar. Şi eu eram foarte mişcat de nevinovata mulţumire a acestei familii fericite.

Nu s-a pus prpblema de a ieşi în oraş în această după-amiază. Dacă doctorul a trebuit să se reîntoarcă la ocupaţiile lui obişnuite, doamna Roderich şi fiica ei n-aveau nici o treabă care să le atragă în oraş. În compania lor, am străbătut casa şi am admirat lucrurile frumoase pe care le cuprindea, tablouri şi bibelouri alese, bufetele din sufragerie încărcate cu veselă de argint, lăzile şi cuferele vechi din galerie.

— Dar turnul? exclamă Myra. Domnul Vidal îşi închipuie că prima sa vizită la noi o să se sfârşească fără să urce în turnul nostru?

— Ba nu, domnişoară Myra, ba nu! i-am răspuns. Nu există o singură scrisoare a lui Marc care să nu-mi vorbească de acest turn în termeni elogioşi şi, ca să spun tot adevărul, eu n-am venit la Ragz decât spre a mă urca în el.

— O s-o faceţi, deci, fără mine, zise doamna Roderich, căci este puţin cam sus pentru mine.

— Oh, mamă, doar o sută şaizeci de trepte…!

— La vârsta ta, asta nu înseamnă nici măcar patru trepte de an, zise căpitanul Haralan. Dar rămâi, dragă mamă, o să te regăsim în grădină.

— La drum spre cer! strigă Myra.

O porni sprintenă şi noi de-abia de puteam s-o urmăm în mersul ei repede. În două minute am ajuns în foişor, apoi pe terasă, de unde ni se oferi privirilor o panoramă superbă.

Spre vest, întreg oraşul cu diferitele lui cartiere, pe care îl domină colina Wolkang, încununată de bătrânul castel pe al

cărui foişor fâlfâie faldurile steagului unguresc. Spre sud, cursul şerpuitor al Dunării, lat de o sută şaptezeci şi cinci de stânjeni, brăzdat de neîncetatul du-te-vino al ambarcaţiilor care îl urcă şi îl coboară, şi dincolo – munţii îndepărtaţi ai provinciei sârbeşti. La nord, pusta cu pădurile ei dese precum boschetele unui parc, câmpiile, culturile, păşunile, precedate de o întreagă periferie de case de ţară şi de ferme ce se recunosc după porumbarele lor ascuţite.

Eram fermecat de această vedere admirabilă, cu aspecte atât de variate şi care pe această vreme frumoasă, cu raze de soare limpezi, se desluşea până la ultimele margini ale orizontului.

După o şedere destul de îndelungată pe terasa foişorului, am coborât în grădină unde ne aştepta doamna Roderich.

În ziua aceea, am cinat la masa familiei şi am petrecut seara între noi. În mai multe rânduri domnişoara Myra se aşeză la clavir şi se acompanie cântând cu un glas răsunător originale melodii ungureşti, ode, elegii, epopei, balade pe care nu le poţi asculta fară emoţie. A fost o încântare care s-ar fi prelungit până la un ceas înaintat al nopţii, de n-ar fi dat semnalul plecării căpitanul Haralan.

Când ne-am întors la hotelul Temesvar, în camera în care mă urmă Marc:

— Crezi că am exagerat, îmi spuse el, şi că mai există pe lume o altă tânără fată…

— O alta! îi răspunsei. Dar şi eu mă întreb nu de mai există o alta, ci dacă domnişoara Myra Roderich există în realitate!

— Ah, dragul meu Henri, cât o iubesc!

— La naiba! Asta-i ceva ce nu mă miră, dragă Marc! Nu te-aş mai recunoaşte de frate, de-ar fi altfel!

Apoi ne-am culcat, fără ca vreun nor să fi umbrit această zi fericită şi liniştită.

V.

Am început de a doua zi să vizitez Ragz-ul în tovărăşia căpitanului Haralan. În vremea asta, Marc se ocupa de

diverse demersuri relative la căsătorie a cărei dată se fixase la 1 iunie, adică peste douăzeci de zile. Căpitanul Haralan ţinea să-mi facă onorurile oraşului său natal, să mi-l arate în toate amănuntele. N-aş fi putut găsi un alt ghid mai conştiincios, mai erudit şi de o mai desăvârşită bunăvoinţă.

Oraşul Ragz este construit îndeajuns de regulat, în afară de partea de jos de pe malul fluviului. Cartierele de sus au chiar o regularitate aproape geometrică.

Căpitanul Haralan mă conduse pe cheiul şi pe strada Ştefan I, la târgul Coloman, la ora la care este cel mai frecventat.

În acest târg Coloman, în care abundau diversele produse ale ţării, am observat pe îndelete ţăranul în costumul lui tradiţional. El şi-a păstrat trăsăturile caracteristice – capul mare, nasul puţin cârn, ochii rotunzi, mustaţa pe oală. În general, poartă pe cap o pălărie cu boruri late de sub care ies două şuviţe de păr. Vesta şi haina lui, cu nasturii de os, sunt din blană de oaie; pantalonii îi sunt făcuţi dintr-o pânză groasă ce ar aduce cu catifeaua reiată, obişnuită în satele noastre din nord, şi o curea de culoare variată îi strânge mijlocul; picioarele îi sunt încălţate cu cizme grele care uneori au pinteni.

Mi s-a părut că femeile – de un tip drăguţ, îmbrăcate cu o fustă scurtă în culori vii, cu bluza împodobită de broderii, cu pălăria ornată de o egretă şi cu borurile ridicate peste un păr bogat – aveau o înfăţişare mai vioaie decât bărbaţii.

După ce am plecat din târg, căpitanul Haralan mă duse să traversez un labirint de străzi înguste, mărginite de dughene cu firme verticale. Apoi cartierul se lărgi până ce dădu în piaţa Kurtz, care este una din cele mai mari pieţe ale oraşului.

În mijlocul acestei pieţe se înalţă o fântână drăguţă, din bronz şi marmură, al cărei bazin este alimentat de ţevi cu guri fanteziste. Deasupra se ridică statuia lui Matei Corvin, erou din secolul al XV-lea, rege la cincisprezece ani.

Este o piaţă cu adevărat frumoasă. De o parte, se înalţă palatul guvernatorului, cu acoperişurile înalte cu giruete, care şi-a păstrat caracterul vechilor construcţii ale Renaşterii. La clădirea principală duce o scară cu rampă de fier, şi o galerie, decorată cu statui de marmură, deserveşte primul etaj. Faţada este străpunsă de ferestre de piatră în formă de cruce, închise cu vechi vitralii. În centru se ridică un fel de donjon, terminat cu un dom cu lucarne, deasupra căruia fâlfâie faldurile drapelului naţional. Două clădiri formează avancorpul, unite printr-un grilaj a cărui poartă se deschide într-o curte vastă împodobită la colţuri cu desişuri înverzite.

Ne-am oprit puţin în piaţa Kurtz.

— Iată palatul, mi l-a arătat căpitanul Haralan. Acolo, peste douăzeci de zile, Marc şi Myra vor apărea înaintea guvernatorului şi-i vor solicita consimţământul înainte de a merge la catedrală.

— Să-i solicite consimţământul?… am repetat eu surprins.

— Da. Este un obicei local foarte vechi. Nici o căsătorie nu se poate oficia decât după ce s-a obţinut permisiunea celei mai înalte autorităţi a oraşului. Această autorizaţie, ea singură, constituie dealtminteri o legătură foarte puternică între cei cărora li s-a acordat. Ei nu sunt încă pe deplin soţi, dar nu mai sunt doar logodnici, şi, în cazul în care o piedică neaşteptată s-ar opune căsătoriei, le-ar fi cu neputinţă să mai contracteze alte angajamente matrimoniale.

În vreme ce-mi explica astfel acest obicei ciudat, căpitanul Haralan mă ducea pe strada Ladislas. Această stradă se sfârşeşte la catedrala Sfântul Mihail, un monument din secolul al XIII-lea, în al cărui stil lipsit de puritate se amestecă cel roman cu goticul. Totuşi, această catedrală are părţi frumoase care reţin atenţia cunoscătorilor, cu faţada ei având de o parte şi de alta câte un turn, cu săgeata ei aşezată la transeptul înalt de trei sute cincisprezece picioare, cu portalul ei central având bolţi foarte înalte, cu marea ei rozetă pe care o străbat razele

soarelui în amurg şi tinda mare ce se luminează atunci din plin, în sfârşit, cu sanctuarul ei rotunjit între numeroşii stâlpi de susţinere.

— O să avem timp să-i vizităm mai târziu interiorul, îmi atrase atenţia căpitanul Haralan.

— Cum vreţi, i-am răspuns. Dumneavoastră mă conduceţi, scumpe căpitane, şi eu vă urmez…

— Ei bine, să ne urcăm până la castel; apoi vom ocoli oraşul prin marile bulevarde şi o să sosim la mama, chiar la ora prânzului.

Îndreptându-ne spre castel, a trebuit să străbatem un cartier îndeajuns de animat, în care se înghesuiau vânzători şi cumpărători. Şi, tocmai în clipa în care ajungeam într-o mică piaţă, se produse acolo o hărmălaie mai zgomotoasă decât obişnuita larmă a cumpărărilor şi vânzărilor.

Câteva femei, lăsându-şi mărfurile expuse, înconjurau un bărbat, un ţăran care căzuse la pământ şi se ridica cu greutate. Acest bărbat părea tare mânios:

— Vă spun că am fost lovit… că am fost împins şi că am căzut dintr-o dată!

— Cine oare te-ar fi putut lovi? întrebă una din aceste femei… Erai singur în acel moment… Te vedeam prea bine din dugheana mea… Nu se afla nimeni în acest loc…

— Ba da, afirma bărbatul, mi s-a dat un pumn, aici, drept în piept… l-am simţit zdravăn, ce naiba!

Căpitanul Haralan, care îl întrebă pe ţăran, primi de la el următoarea explicaţie: el mergea paşnic, când simţise deodată o zguduitură violentă, de parcă un om zdravăn l-ar fi lovit din faţă, o zguduitură atât de violentă încât fusese răsturnat. Dar să spună cine era agresorul îi era cu neputinţă, căci, ridicându-se, nu zărise pe nimeni pe aproape.

Câtă parte de adevăr conţinea această relatare? Ţăranul primise într-adevăr o lovitură pe cât de puternică pe atât de neaşteptată? Dar o îmbrâncitură nu se produce fără să existe cineva care să îmbrâncească, de n-ar fi decât vântul.

Însă aerul era cu desăvârşire calm. Un singur lucru era aşadar sigur şi anume, că avusese loc o cădere şi o cădere, de fapt, de ajuns de inexplicabilă.

De aceea se strânsese gloata.

Sigur, pesemne că bărbatul fusese pradă unei halucinaţii, sau că era beat! Un beţiv cade de la sine, numai în virtutea legii căderii corpurilor.

Aceasta a fost, fără îndoială, opinia generală, cu toate că ţăranul se apăra zicând că nu băuse şi, în ciuda protestelor lui, jandarmeria călare îl pofti, puţin cam aspru, să circule.

După încheierea incidentului, am mers pe unul din drumurile care suie, îndreptându-se spre restul oraşului. Există acolo o reţea de străzi şi de ulicioare, un adevărat labirint din care un străin n-ar putea ieşi singur.

În sfârşit am ajuns în faţa castelului, solid înfipt pe una din înălţimile colinei Wolkang.

Era fortăreaţa tipică a oraşelor ungureşti, acropolea, „Var”-ul, spre a folosi cuvântul maghiar, cetăţuia feudală, la fel de ameninţătoare atât pentru duşmanii din afară, cât şi pentru vasalii seniorului. Avea ziduri înalte, mărginite cu metereze prevăzute cu creneluri prin care se aruncă proiectile, flancate de turnuri groase, dintre care cel mai înalt, foişorul, domina întreaga regiune înconjurătoare.

Podul mobil, aruncat peste şanţul umplut de nenumăraţi arbuşti sălbatici, ne conduse la o fortificaţie subterană dintre două mortiere, scoase din uz. Deasupra se întindeau ţevi de tun.

Gradul căpitanul Haralan îi deschidea fireşte poarta acestei vechi fortăreţe, de o valoare militară neînsemnată acum. Cei câţiva soldaţi care o păzeau îi dădură onorurile militare la care avea dreptul şi, odată ajunşi pe platou, el îmi propuse să mă urc în foişorul care se afla într-unul din colţuri.

A trebuit să suim nu mai puţin de două sute patruzeci de trepte ale scării în spirală, care duce la platforma superioară. Mergând de-a lungul parapetului, privirile mele

îmbrăţişară un orizont mai vast decât cel văzut din turnul casei Roderich. Am socotit cam la şapte leghe partea ce se vedea din Dunăre, al cărei curs o lua apoi oblic spre est, în direcţia lui Neusatz.

— După ce ne-aţi cunoscut în parte oraşul, scumpul meu Vidal, îmi zise căpitanul Haralan, iată-l acum desfăşurându-se în întregime la picioarele dumneavoastră.

— Şi ceea ce am văzut din el, până acum, am răspuns, mi s-a părut foarte interesant, chiar faţă de Budapesta şi faţă de Presburg.

— Sunt fericit să vă aud vorbind astfel, şi după ce o să sfârşiţi de vizitat Ragz-ul, după ce vă veţi familiariza cu moravurile, cu obiceiurile, cu originalităţile lui, nu mă îndoiesc că o să-i păstraţi o amintire excelentă… Noi, maghiarii, ne iubim oraşele cu o dragoste filială! În sfârşit, continuă căpitanul Haralan, noi locuim într-un oraş paşnic, pe care patimile politice nu-l mai tulbură sau nu-l tulbură deloc, foarte zelos totuşi faţă de drepturile şi de privilegiile lui, pe care şi le-ar apăra împotriva oricărei încălcări din partea puterii centrale. Eu nu le cunosc concetăţenilor noştri decât un defect…

— Anume…?

— Acela de a fi înclinaţi întrucâtva spre superstiţii şi de a crede prea uşor în supranatural. Legendele cu strigoi şi fantome, invocările şi apariţiile diavolului au darul să le placă mai mult decât se cuvine.

— Aşadar, zisei, nu doctorul Roderich – un medic trebuie, prin definiţie, să aibă capul solid – ci mama dumneavoastră… sora dumneavoastră…?

— Da, şi toată lumea odată cu ele. Împotriva acestei slăbiciuni, căci este cu adevărat o slăbiciune, nu izbutesc deloc să acţionez… O să mă ajute poate Marc.

— Numai dacă, zisei, n-o să-l influenţeze şi pe el domnişoara Myra…

— Acum, scumpul meu Vidal, aplecaţi-vă peste parapet… Îndreptaţi-vă privirile spre sud-est… acolo… la marginea

oraşului, zăriţi terasa unui foişor?

— Da, răspunsei, şi mi se pare că trebuie să fie negreşit turnul casei Roderich.

— Nu vă înşelaţi. Dar în această casă există o sufragerie, şi în această sufragerie se va servi în curând un prânz. Însă, deoarece sunteţi unul din convivi…

— La dispoziţia dumneavoastră, scumpul meu căpitan.

— Ei bine, să coborâm, să lăsăm „Var”-ul însingurării sale feudale, pe care am întrerupt-o o clipă, şi să ne întoarcem pe bulevarde, ceea ce o să vă facă să traversaţi nordul oraşului.

După câteva minute trecusem de uşa tainică a fortificaţiei subterane. Dincolo de un cartier frumos care se întinde până la împrejmuirea Ragz-ului, bulevardele al căror nume se schimbă la fiecare din marile străzi care le întretaie, descriu, pe o lungime de mai bine de o leghe, cele trei sferturi ale unui cerc închis de către Dunăre. Ele sunt plantate cu un împătrit şir de arbori falnici – fagi, castani şi tei. Într-o parte se continuă parapetul bastioanelor, peste care se zăreşte câmpia; de cealaltă, se succed locuinţe luxoase, majoritatea precedate de câte o curte, în care înfloresc straturi cu flori şi a căror faţadă posterioară dă în grădini răcoroase, încântătoare, udate de apele fluviului.

La această oră, pe bulevarde treceau deja câteva echipaje frumos înhămate, şi pe aleea de alături, grupuri de călăreţi şi de amazoane în ţinută elegantă.

La ultima cotitură, am luat-o la stânga spre a coborî pe bulevardul Tékéli, în direcţia cheiului Batthyani.

Câţiva paşi mai departe am zărit o casă izolată în mijlocul unei grădini. Având o înfăţişare tristă, ca şi cum ar fi fost părăsită, cu ferestrele zăvorite cu obloane care probabil că nu se deschideau aproape niciodată, năpădită la temelie de lepra muşchiului şi de mărăcini, ea contrasta în chip ciudat cu celelalte clădiri de pe bulevard.

Printr-o poartă a grilajului, la baza căreia creşteau spini, pătrundeai într-o curticică, cu doi ulmi pe care bătrâneţea îi

scorojise şi al căror trunchi, crăpat de lungi tăieturi, lăsa să i se vadă putregaiul dinăuntru.

La faţadă se deschidea o uşă decolorată de intemperii, de gerurile şi zăpezile iernii, până la care urcai trei trepte dărăpănate.

Deasupra parterului se ridica primul etaj, cu acoperişul din tăblii groase şi cu un foişor pătrat, ale cărui ferestre înguste erau acoperite cu perdele dese.

Se părea că această casă era nelocuită, admiţând că mai era locuibilă.

— Cui aparţine această casă? am întrebat eu.

— Unui original, mi-a răspuns căpitanul Haralan.

— Ea urâţeşte bulevardul, am zis eu. Oraşul ar trebui s-o cumpere şi s-o demoleze.

— Cu atât mai mult, scumpul meu Vidal, cu cât, odată casa demolată, proprietarul ei ar părăsi neîndoios oraşul şi s-ar duce la dracu', ruda lui cea mai apropiată, de dai crezare cumetrelor din Ragz.

— Aha!... Cine este oare acest personaj remarcabil?

— Un german.

— Cum se numeşte...?

În momentul în care căpitanul Haralan tocmai voia să-mi răspundă la întrebare, uşa casei se deschise. Ieşiră doi bărbaţi. Cel mai în vârstă, care părea să aibă vreo şaizeci de ani, rămase pe scară, pe când celălalt străbătea curtea şi ieşea pe poarta grilajului.

— Ia te uită! murmură căpitanul Haralan. Este aşadar aici?... Eu îl credeam plecat...

Individul, întorcându-se, ne zări. Îl cunoştea el pe căpitanul Haralan? Nu mă îndoiam de asta, căci amândoi schimbară o privire vrăjmaşă asupra căreia nu m-am putut înşela.

Dar, la rându-mi, şi eu îl recunoscusem, şi când se îndepărtă cu câţiva paşi:

— Este chiar el! am exclamat.

— L-aţi mai întâlnit pe acest om? m-a întrebat căpitanul Haralan, manifestând o oarecare surpriză.

— Desigur, i-am răspuns, am călătorit împreună cu el de la Budapesta la Vukovar pe vasul Dorothée. Nu mă aşteptam deloc, v-o mărturisesc, să-l reîntâlnesc la Ragz.

— Şi ar fi fost mai bine să nu fie aici! a exclamat căpitanul Haralan.

— Nu păreţi să fiţi în relaţii bune cu acest german, am observat eu.

— Cine ar putea să fie cu unul ca el?… Dealtminteri, eu am motive speciale să fiu în termeni răi cu dânsul. E mai bine să vă spun adevărul: a avut neruşinarea să ceară mâna surorii mele. Dar tatăl meu şi cu mine l-am refuzat într-un mod care să-i taie orice poftă de a-şi mai reînnoi cererea…

— Cum! Acesta-i omul…?

— Ştiaţi, aşadar…?

— Da, scumpe căpitan, şi mai ştiu că l-am văzut adineauri pe Wilhelm Storitz, fiul lui Otto Storitz, ilustrul chimist din Spremberg.

VI.

Au trecut două zile, în care mi-am folosit toate ceasurile libere ca să colind oraşul. Mă opream de asemeni îndelung pe podul care uneşte cele două ţărmuri ale Dunării de insula Svendor şi nu mă mai săturam să admir acest fluviu magnific.

Trebuie să mărturisesc că numele lui Wilhelm Storitz îmi revenea adesea în minte, fără voia mea. Aşadar, locuia la Ragz şi, aşa precum am aflat curând, împreună cu un singur servitor cunoscut sub numele de Hermann, nici mai simpatic, nici mai apropiat, nici mai comunicativ decât stăpânul său. Mi s-a părut chiar că acest Hermann aducea prin ţinuta şi prin mersul lui cu omul care în ziua sosirii mele ne urmărise, pe fratele meu şi pe mine, în vreme ce mergeam de-a lungul cheiului Batthyani.

Am socotit că-i bine să nu-i spun nimic lui Marc despre întâlnirea pe care căpitanul Haralan şi cu mine o avusesem

pe bulevardul Tékéli. Poate că l-ar fi neliniştit să ştie că Wilhelm Storitz se reîntorsese la Ragz. Pentru ce să-i întunec fericirea cu o umbră de nelinişte? Dar regretam că acest rival refuzat nu era absent din oraş, cel puţin până în ziua în care căsătoria, lui Marc şi a Myrei ar fi fost un fapt împlinit.

În ziua de l6, în cursul dimineţii, aveam să cobor pentru plimbarea mea obişnuită, pe care, în ziua aceea, intenţionam s-o prelungesc pe câmp, în împrejurimile oraşului Ragz, când intră în cameră fratele meu.

— Am o grămadă de lucruri de făcut, dragă, îmi zise el, aşa că n-o să te superi dacă te las singur.

— Du-te, dragă Marc, i-am răspuns, şi nu te îngriji de mine.

— Nu trebuie să vină să te ia Haralan?

— Nu, astăzi nu este liber. Dar n-are importanţă, o să mă duc să prânzesc singur în vreo cârciumă de pe celălalt mal al Dunării.

— Vezi mai ales, dragă Henri, să te întorci la ora şapte!

— Masa doctorului este prea bună ca s-o pot uita.

— Lacomule!… Sper că n-ai să uiţi, cu atât mai mult, serata care va fi dată poimâine la ei acasă. O să profiţi de ea spre a studia înalta societate din Ragz.

— E o serată de logodnă, Marc?

— Dacă vrei, dar mai degrabă de semnare a contractului. E multă vreme de când scumpa Myra şi cu mine suntem logodiţi… Mi se pare chiar că am fost logodiţi dintotdeauna.

— Da, de la naştere.

— Se prea poate!

— Adio, deci, tu, cel mai fericit dintre bărbaţi!

— Nu fi prea grăbit. O să-mi spui asta când logodnica îmi va fi soţie!

Marc se retrase după ce îmi strânse mâna, şi eram pe punctul de a ieşi, când apăru căpitanul Haralan. Am fost destul de mirat de asta, întrucât era stabilit că nu aveam să-l văd în ziua aceea.

— Dumneavoastră? am exclamat. Ei bine, dragă căpitane, asta-i o surpriză plăcută.

Poate mă înşelam, dar căpitanul Haralan mi s-a părut îngrijorat. S-a mărginit să-mi răspundă:

— Scumpul meu Vidal, tatăl meu doreşte să vă vorbească. Vă aşteaptă acasă.

— Sunt gata să merg, am răspuns tare surprins, neliniştit chiar, fără să ştiu prea bine pentru ce.

În vreme ce păşeam unul lângă altul pe cheiul Batthyani, căpitanul Haralan nu rosti o vorbă. Ce se petrecea oare şi ce comunicare voia să-mi facă doctorul Roderich? Era vorba de căsătoria lui Marc?

De îndată ce am sosit, servitorul ne-a introdus în cabinetul doctorului.

Doamna şi domnişoara Roderich plecaseră de acasă şi probabil că Marc avea să le întâlnească în cursul plimbării lor matinale.

Doctorul se afla singur în cabinetul său, aşezat înaintea mesei sale de lucru. Când se întoarse spre mine, mi se păru la fel de îngrijorat ca şi fiul său.

„Este ceva, gândeam eu, şi cu siguranţă că Marc nu ştia nimic despre asta când l-am văzut azi de dimineaţă’.

M-am aşezat într-un fotoliu în faţa doctorului, în vreme ce căpitanul Haralan rămânea în picioare, sprijinit cu cotul de cămin, apoi am aşteptat cu nelinişte ca doctorul să-mi vorbească.

— Mai întâi de toate, domnule Vidal, îmi zise el, vă mulţumesc că aţi venit la mine.

— Sunt cu totul la dispoziţia dumneavoastră, domnule Roderich, i-am răspuns eu.

— Am dorit să vorbesc cu dumneavoastră în prezenţa lui Haralan.

— Este vorba despre căsătoria lui Marc şi a domnişoarei Myra?

— Într-adevăr.

— Ceea ce vreţi să-mi spuneţi este, aşadar, tare grav?

— Da şi nu, răspunse doctorul. Oricum ar fi, nici soţia mea, nici fiica mea şi nici fratele dumneavoastră nu sunt la curent. Am preferat să-i las să ignore ceea ce o să vă spun. Dumneavoastră o să puteţi, dealtfel, să judecaţi dacă am avut sau nu dreptate.

Instinctiv, am făcut legătură în mintea mea între această comunicare şi întâlnirea pe care căpitanul Haralan şi cu mine o avusesem în faţa casei de pe bulevardul Tékéli.

— Ieri după-amiază, continuă doctorul, pe când soţia mea şi cu Myra ieşiseră, la orele de consultaţie, servitorul mi-a anunţat un vizitator pe care aş fi dorit să nu-l primesc. Acest vizitator era Wilhelm Storitz… Dar poate că n-aţi aflat despre acest german…?

— Sunt la curent, am răspuns.

— Ştiţi, aşadar, că acum aproape şase luni, cu mult mai înainte de a fi fost făcută şi acceptată cererea fratelui dumneavoastră, Wilhelm Storitz a solicitat mâna fiicei mele. După ce mi-am consultat soţia şi fiul, care împărtăşeau refuzul meu faţă de o astfel de căsătorie, i-am răspuns lui Wilhelm Storitz că nu se putea da curs propunerii sale. În loc să se plece înaintea acestui refuz, el îşi reînnoi cererea în termeni formali şi eu i-am dat tot atât de formal răspunsul, într-un chip care să nu-i mai lase nici o speranţă.

În vreme ce doctorul Roderich vorbea, căpitanul Haralan se plimba prin cameră şi se oprea uneori la una din ferestre spre a privi în direcţia bulevardului Tékéli.

— Domnule Roderich, zisei, luasem cunoştinţă despre această cerere şi ştiam că ea fusese făcută anterior cererii fratelui meu.

— Cu aproape cu trei luni mai înainte, domnule Vidal.

— Astfel că, am continuat, Wilhelm Storitz şi-a văzut respinsă cererea în căsătorie nu fiindcă Marc fusese acceptat, ci numai pentru că această căsătorie nu intra în vederile dumneavoastră.

— Cu siguranţă. Noi n-am fi consimţit niciodată la această unire, care nu putea să ne convină sub nici un motiv şi

căreia Myra i-ar fi dat un refuz categoric.
— Persoana, sau situaţia materială a lui Wilhelm Storitz v-a dictat această hotărâre?
— Situaţia lui este probabil destul de bună, răspunse doctorul Roderich. Se crede că, de bună seamă, tatăl lui i-a lăsat o avere considerabilă datorită unor descoperiri folositoare. În ce priveşte persoana lui…
— Îl cunosc, domnule Roderich.
— Îl cunoaşteţi?
I-am povestit în ce împrejurări îl întâlnisem pe Wilhelm Storitz pe vasul Dorothée, fără să bănuiesc atunci despre ce era vorba. Vreme de patru zile, acest om îmi fusese tovarăş de călătorie între Budapesta şi Vukovar, unde bănuiam că debarcase, întrucât el nu se mai afla la bord la sosirea mea la Ragz.
— Şi în sfârşit, zilele astea, am adăugat eu, în timpul unei plimbări de-ale noastre, căpitanul Haralan şi cu mine am trecut pe dinaintea casei lui, şi l-am recunoscut pe acest Wilhelm Storitz în momentul în care ieşea din casă.
— Se vorbea însă că a părăsit oraşul acum câteva săptămâni, spuse doctorul Roderich.
— Aşa se credea şi este evident că a lipsit, întrucât Vidal l-a văzut la Budapesta, interveni căpitanul Haralan, dar acum este sigur că s-a întors.
Vocea căpitanului Haralan trăda o puternică enervare. Doctorul continuă cu aceste cuvinte:
— V-am răspuns, domnule Vidal, în ce priveşte situaţia lui Wilhelm Storitz. Cât despre modul lui de existenţă, nimeni nu s-ar putea lăuda că-l cunoaşte. Este cu desăvârşire enigmatic. El trăieşte în afara celorlalţi oameni.
— Nu-i în asta o oarecare exagerare? l-am făcut atent pe doctor.
— O oarecare exagerare fără îndoială că este, îmi răspunse el. Cu toate acestea, el aparţine unei familii destul de suspecte şi, înaintea lui, tatăl său, Otto Storitz, dădea loc celor mai ciudate legende.

— Care i-au supravieţuit, domnule doctor, dacă judec după ceea ce am citit într-o gazetă din Budapesta. Ceva în legătură cu comemorarea care este celebrată în fiecare an la Spremberg, în cimitirul oraşului. De-ar fi să crezi această gazetă, timpul n-a şters deloc legendele superstiţioase la care faceţi aluzie dumneavoastră. Savantul viu l-a moştenit pe savantul mort. Se zice că acesta era un vrăjitor care dispunea de o putere supranaturală. În fiecare an se aşteaptă, pare-se, să se vadă producându-se vreun fenomen extraordinar în preajma mormântului său.

— Aşadar, domnule Vidal, încheie doctorul Roderich, n-o să vă miraţi, dacă, potrivit celor ce se povestesc la Spremberg şi la Ragz, acest Wilhelm Storitz este privit ca un personaj straniu… Acesta este bărbatul care a cerut mâna fiicei mele şi care ieri a avut îndrăzneala să-şi reînnoiască cererea.

— Ieri? am exclamat eu.

— Iată cum s-au petrecut lucrurile, a continuat doctorul Roderich, e bine ca dumneavoastră s-o ştiţi. Când mi-a fost anunţat Wilhelm Storitz, am şovăit o clipă… Să-l las să intre, sau să-i trimit vorbă că nu pot să-l primesc?

— Poate că aşa ar fi fost mai bine, tată, spuse căpitanul Haralan, căci, după refuzul primului său demers, el ar fi trebuit să înţeleagă că-i este interzis să mai pună piciorul aici, sub nici un pretext.

— Da, poate, zise doctorul, dar m-am temut să nu-l scot din răbdări şi că dacă se naşte vreun scandal…

— Căruia i-aş fi pus capăt pe loc, tată!

— Şi tocmai pentru că te cunosc, zise doctorul apucând mâna căpitanului Haralan, tocmai de aceea am preferat să procedez cu prudenţă… Cu privire la asta, orice s-ar întâmpla, fac apel la afecţiunea ta pentru mama, pentru mine, pentru sora ta a cărei situaţie ar fi cât se poate de neplăcută dacă i s-ar pronunţa numele, dacă acest Wilhelm Storitz ar face scandal…

Deşi nu-l cunoşteam pe căpitanul Haralan decât de puţină vreme, îl judecam ca pe un caracter foarte iute şi sensibil

până la exces, în ceea ce-i privea familia. De aceea, consideram foarte regretabil faptul că rivalul lui Marc se reîntorsese la Ragz, şi mai ales că-şi reînnoise cererea.

Doctorul sfârşi prin a ne povesti în amănunţime această vizită. Ea avusese loc chiar în cabinetul în care ne aflam în acel moment. Wilhelm Storitz vorbise mai întâi pe un ton care vădea o stăruinţă neobişnuită. Domnul Roderich era mirat din cale afară că acesta voise să-l vadă ca să-i facă din nou cererea în căsătorie îndată după întoarcerea la Ragz, adică după numai patruzeci şi opt de ore. Zadarnic se arătase doctorul foarte hotărât în refuzul său, căci Wilhelm Storitz nu voise să se dea bătut şi ajunsese treptat la un ton mânios, declarând la sfârşit că logodna fratelui meu cu domnişoara Myra nu l-ar putea face să renunţe la pretenţiile lui, că o iubea pe tânără fată şi că, dacă nu era a lui, cel puţin n-avea să fie niciodată nici a altuia.

— Insolentul… mizerabilul! repeta căpitanul Haralan. A îndrăznit să vorbească astfel, şi eu nu mă aflam aici ca să-l zvârl afară!

„Sigur că, m-am gândit eu, dacă aceşti doi bărbaţi se vor afla unul în faţa celuilalt, va fi greu să se împiedice scandalul de care se teme atâta doctorul.”

— După ce a rostit aceste cuvinte, a continuat doctorul, m-am ridicat şi l-am făcut să înţeleagă că nu mai voiam să aud nimic. Căsătoria Myrei era hotărâtă şi avea să fie celebrată peste câteva zile.

„Nici peste câteva zile, nici mai târziu”, mi-a răspuns Wilhelm Storitz.

„Domnule, i-am zis arătându-i uşa, te poftesc să ieşi!”

Oricare altul ar fi înţeles că vizita nu se mai putea prelungi. Ei bine, el rămase, tonul i se linişti, încercă să obţină cu binele ceea ce nu obţinuse prin violenţă, să capete cel puţin promisiunea că va fi amânată căsătoria. Atunci mă dusei spre cămin spre a-l suna pe servitor. El îmi prinse braţul, îl cuprinse din nou mânia, vocea îi răsună atât de tare încât pesemne că a fost auzită de afară. Din fericire,

soţia şi fiica mea încă nu se întorseseră acasă. Wilhelm Storitz consimţi în sfârşit să se retragă, dar nu fără să rostească alte ameninţări nesăbuite. Myra n-o să se căsătorească cu Marc. Se vor ivi asemenea piedici, încât căsătoria va deveni cu neputinţă. Bărbaţii Storitz dispuneau de mijloace care puteau desfide orice putere omenească şi el n-ar şovăi să se slujească de ele împotriva imprudentei familii care îl respingea… Deschise apoi uşa cabinetului şi ieşi furios în mijlocul câtorva persoane ce aşteptau pe sală, lăsându-mă foarte speriat de aceste vorbe enigmatice.

Aşa precum ne-o repetă doctorul, nici un cuvânt din toată această scenă nu fusese relatat nici doamnei Roderich, nici fiicei sale, nici fratelui meu. Era mai bine să le fie cruţată această nelinişte. Dealtfel, şi eu îl cunoşteam destul de bine pe Marc spre a mă teme că o să vrea să dea urmare acestei afaceri, tot aşa precum şi căpitanul Haralan. Acesta din urmă cedă totuşi până la urmă, în faţa motivelor serioase arătate de tatăl său.

— Bine, zise el, n-o să mă duc să-l pedepsesc pe acest insolent. Dar dacă vine el la mine?… Dacă se leagă de Marc?… Dacă ne provoacă?

Doctorul Roderich nu ştiu ce să răspundă.

Conversaţia noastră luă sfârşit. În tot cazul, trebuia să mai aşteptăm. Incidentul n-ar avea nici o urmare, într-adevăr, şi ar rămâne ignorat de toţi, dacă Wilhelm Storitz n-ar trece de la vorbe la fapte. Dar ce putea face el? Ce mijloc avea ca să împiedice căsătoria? Oare să-l silească pe Marc, printr-o insultă publică, să se bată cu el?… Sau, mai degrabă, folosind vreo violenţă împotriva Myrei Roderich?… Dar cum ar izbuti să pătrundă în casa în care n-ar mai fi primit?… Nu-i stă în putere, îmi închipui, să sfarme uşile! Dealtfel, doctorul Roderich n-ar şovăi dacă ar trebui să înştiinţeze autorităţile, care ar putea prea bine să-l readucă la realitate pe acest individ.

Înainte de a ne despărţi, doctorul îl imploră încă o dată pe fiul său să nu se răfuiască cu acest personaj insolent şi, o

repet, doar cu greu a cedat căpitanul Haralan.

Vizita noastră se prelungise îndeajuns pentru ca doamna Roderich, fiica şi fratele meu să aibă timp să se întoarcă acasă. A trebuit să rămân la ei la prânz, aşa încât am fost silit să amân pentru după-amiază excursia mea în împrejurimile Ragz-ului.

Se înţelege de la sine că am inventat un motiv plauzibil spre a explica prezenţa mea, în acea dimineaţă, în cabinetul doctorului. Marc nu avu nici o bănuială şi prânzul se desfăşură în mod foarte agreabil.

Când ne-am ridicat de la masă, domnişoara Myra îmi spuse:

— Domnule Henri, întrucât am avut plăcerea să vă găsim aici, n-o să ne mai părăsiţi toată ziua.

— Dar plimbarea mea? am obiectat eu.

— O s-o facem împreună.

— Dar socoteam să merg mai departe…

— O să mergem mai departe…

— Pe jos?

— Pe jos… Dar e nevoie să mergem atât de departe? Sunt sigură că n-aţi admirat încă în toată frumuseţea ei insula Svendor.

— Trebuia s-o fac mâine.

— Ei bine, o s-o faceţi astăzi.

Aşadar, am vizitat în tovărăşia acestor doamne şi a lui Marc insula Svendor, transformată în grădină publică, un fel de parc, cu boschete, case de lemn şi tot felul de distracţii.

Totuşi, mintea nu-mi era cu totul la această plimbare. Marc băgă de seamă asta şi a trebuit să-i dau nişte răspunsuri evazive.

Era oare teama de a-l întâlni pe Wilhelm Storitz în drumul nostru?… Nu, mă gândeam mai degrabă la ceea ce îi spusese el doctorului Roderich: Se vor ivi asemenea piedici, încât căsătoria va deveni cu neputinţă… Bărbaţii Storitz dispuneau de mijloace care puteau desfide orice putere

omenească! Ce însemnau aceste cuvinte?... Trebuiau luate în serios?... Şi mi-am făgăduit să mă explic cu doctorul despre ele, când o să fim singuri.

Ziua aceasta şi cea următoare se scurseră fără alte incidente. Începeam să mă liniştesc. Wilhelm Storitz nu mai fusese văzut. Totuşi, el nu părăsise oraşul. Casa de pe bulevardul Tékéli era tot locuită. Trccând pe acolo, îl văzusem pe servitorul lui, Hermann, ieşind din casă. O dată chiar, Wilhelm Storitz se arătă la una din ferestrele terasei, cu privirea întoarsă către capătul bulevardului, în direcţia casei Roderich.

Aşa stăteau lucrurile când, în noaptea de l7 spre l8 mai, se întâmplă faptul următor:

Cu toate că poarta catedralei era încuiată şi că nimeni nu putuse să intre pe ea în timpul nopţii fără să fie văzut, afişul de căsătorie cu numele lui Marc Vidal şi al Myrei Roderich a fost smuls de pe panoul publicaţiilor. Dimineaţa s-au găsit bucăţile afişului rupte şi mototolite. Stricăciunea a fost reparată îndată. Dar o oră mai târziu, în plină zi de astă dată, noul afiş avu soarta celui precedent şi de trei ori la rând, în cursul acestei zile de l8 mai, se petrecu la fel fără a se izbuti să se pună mâna pe vinovat. Nemaiavând încotro, au trebuit să apere cu zăbrele puternice cadrul rezervat publicaţiilor.

Acest atentat stupid dădu de vorbit oamenilor câteva clipe, apoi ei nu se mai gândiră la asta. Dar doctorul Roderich, căpitanul Haralan şi cu mine i-am acordat o atenţie mai serioasă. N-am pus nici o clipă la îndoială că acesta era primul act al ostilităţilor anunţate, întrucâtva ca o încăierare de avangardă în războiul pe care ni-l declarase Wilhelm Storitz.

VII.

Cine putea fi autorul acestui act incalificabil, într-adevăr, dacă nu doar cel ce avea interes să-l comită? Acest prim atac avea să fie urmat de alte acte mai grave? Nu era, aşa

precum o gândeam, decât începutul represaliilor luate împotriva familiei Roderich?

Doctorul Roderich a fost informat despre incident din primul moment de către fiul său, care a venit apoi îndată la hotelul Temesvar.

Ne închipuim uşor în ce stare de enervare se afla căpitanul Haralan.

— Ticălosul ăsta a făcut-o! strigă el. Cum a izbutit, nu ştiu. Fără îndoială că nu se va mărgini la asta, dar n-o să-l las să mai facă şi altceva!

— Păstraţi-vă sângele rece, scumpul meu Haralan, i-am spus, şi nu faceţi vreo imprudenţă care ar putea să complice situaţia.

— Dragul meu Vidal, dacă tatăl meu m-ar fi prevenit mai înainte ca acest om să fi ieşit din casă, sau dacă, apoi, m-ar fi lăsat să acţionez, ne-am fi debarasat de el.

— Eu tot cred, scumpul meu Haralan, că e mai bine ca să nu-i daţi atenţie.

— Dar dacă va continua?

— O să fie timp să se ceară intervenţia poliţiei. Gândiţi-vă la mama dumneavoastră, la sora dumneavoastră.

— Nu vor afla şi ele ceea ce s-a petrecut?

— Nu li se va spune nici lor şi nici lui Marc. După căsătorie, o să vedem ce atitudine va trebui să se adopte.

— După?… răspunse căpitanul Haralan. Dar dacă este prea târziu?

În ziua aceea, acasă, oricare ar fi fost grijile ascunse ale domnului Roderich, soţia şi fiica lui nu se ocupau decât de serata contractului care avea să aibă loc chiar în acea seară. Ele voiseră „să nu facă nimic de mântuială”, ca să folosim un fel de a vorbi cât mai popular. Doctorul, care nu număra decât prieteni în societatea ragziană, trimisese invitaţii într-un număr destul de mare. Aici, ca pe un teren neutru, aristocraţia maghiară s-ar întâlni cu armata, cu magistratura şi cu funcţionarii superiori. Guvernatorul din

Ragz acceptase invitaţia doctorului, de care îl lega o foarte veche prietenie.

Saloanele casei aveau să fie pe deplin suficiente spre a-i primi pe cei o sută cincizeci de invitaţi ce trebuiau să se strângă acolo în seara aceea. Cât despre supeu, el avea să fie servit în galerie, la sfârşitul seratei.

Nimeni nu se va mira că problema toaletei a preocupat-o pe Myra Roderich într-o mare măsură şi nici că Marc a vrut să-şi aducă contribuţia cu gustul său de artist, ceea ce mai făcuse privitor la portretul logodnicei sale. Dealtfel, Myra era maghiară, şi maghiarul, oricare i-ar fi sexul, are mare grijă de îmbrăcăminte. O are în sânge, precum dragostea pentru dans, dragoste ce merge până la patimă. De asemenea, ceea ce am spus despre Myra potrivindu-se tuturor doamnelor şi tuturor bărbaţilor maghiari, această serată făgăduia să fie foarte strălucită.

După-amiază, preparativele s-au terminat. Eu am rămas toată ziua la doctor, aşteptând ceasul ca să mă duc să mă ocup şi eu de toaleta mea, ca un adevărat maghiar.

Într-o clipă în care şedeam sprijinit cu cotul de pervazul uneia din ferestrele ce dau pe cheiul Batthyani, am avut extrema neplăcere să-l zăresc pe Wilhelm Storitz. Păşea pe chei de-a lungul fluviului, cu capul în jos, încet. Dar când se află în dreptul casei şi-l înălţă, ce privire îi scapără din ochi! Trecu pe acolo de mai multe ori şi-l remarcă şi doamna Roderich. Ea i-l arătă doctorului, care se mulţumi s-o liniştească fără să-i spună nimic despre recenta vizită a enigmaticului personaj.

Voi mai adăuga că, atunci când Marc şi cu mine am ieşit spre a merge la hotelul Temesvar, acest bărbat ne-a întâlnit în Piaţa Maghiară. De îndată ce-l zări pe fratele meu, se opri cu o mişcare bruscă şi păru să şovăie, de parcă ar fi vrut să vină spre noi. Dar rămase nemişcat, cu faţa palidă, cu braţele ca într-o înţepeneală cataleptică… Avea oare să se prăbuşească? Ochii lui fulgerători ce privire îi mai

aruncau lui Marc, care se făcea că nu-i dă atenţie! Şi după ce îl lăsasem cu câţiva paşi îndărăt:

— L-ai remarcat pe acest individ? mă întrebă fratele meu.

— Da, Marc.

— Este acel Wilhelm Storitz despre care ţi-am vorbit.

— Îl ştiu.

— Îl cunoşti, deci.

— Căpitanul Haralan mi l-a arătat o dată sau de două ori.

— Credeam că părăsise Ragz-ul? spuse Marc.

— Se pare că nu, sau, cel puţin, că s-a reîntors…

— Puţin importă, la urma urmei!

— Da, puţin importă, îi răspunsei.

Dar, după părerea mea, absenţa lui Wilhelm Storitz ar fi fost mai liniştitoare.

Către ora nouă seara, primele trăsuri se opriră înaintea casei Roderich şi saloanele începură să se umple. Doctorul, soţia şi fiica lui îşi primeau invitaţii la intrarea galeriei strălucind de lumina lustrelor. Guvernatorul din Ragz nu întârzie să fie anunţat; excelenţa sa prezentă familiei omagiile sale, cu mari semne de simpatie. Domnişoara Myra fu în mod deosebit obiectul atenţiei sale, tot aşa precum şi fratele meu. Dealtminteri, felicitările îi copleşiră din toate părţile pe logodnici.

Între orele nouă şi zece dădură buzna autorităţile oraşului, ofiţerii, camarazii căpitanului Haralan care, deşi chipul îi părea încă îngrijorat, îşi dădea multă osteneală să-i primească cum se cuvine pe invitaţi. Toaletele doamnelor străluceau în mijlocul uniformelor şi al hainelor de ceremonie. Toată lumea se plimba prin saloane şi prin galerie. Se admirau cadourile expuse în cabinetul doctorului, bijuteriile şi bibelourile de preţ, printre care cele oferite de fratele meu dovedeau un gust deosebit. Pe una din consolele din marele salon era aşezat contractul care avea să fie semnat în cursul seratei. Pe o altă consolă era aşezat un magnific buchet de trandafiri şi de flori de portocal, buchetul de logodnă şi, după obiceiul maghiar,

lângă buchet, pe o pernă de catifea, se afla coroana nupţială pe care avea s-o poarte Myra în ziua căsătoriei, când avea să meargă la catedrală.

Serata cuprindea trei părţi – un concert şi un bal, separate de semnarea solemnă a contractului. Dansurile nu aveau să înceapă înainte de miezul nopţii, şi poate că majoritatea invitaţilor regretau că ora era atât de târzie, căci, o repet, nu există o altă distracţie la care să se dedea cu mai multă plăcere şi pasiune ungurii şi unguroaicele decât dansul.

Partea muzicală fusese încredinţată unei remarcabile orchestre de ţigani. Această orchestră, de mare renume în ţara maghiară, nu fusese încă auzită la Ragz. Muzicanţii şi şeful lor luară loc în sală la ora fixată.

Ţiganii îşi îmbrăcaseră costumele de origină boemiană. Nu mă mai săturam să observ aceste tipuri atât de curioase, chipurile pârlite de soare, ochii strălucitori sub sprâncenele groase, pometii ieşiţi în afară, dantura ascuţită şi albă pe care le-o descoperă buzele, părul negru ale cărui ondulaţii cădeau pe o frunte puţin teşită.

Repertoriul acestei orchestre produse un mare efect. Toată asistenţa asculta cu religiozitate, apoi se dezlănţui în aplauze furtunoase. Astfel au fost primite cele mai populare bucăţi pe care ţiganii le-au executat cu o măiestrie în stare să deştepte toate ecourile pustei.

Timpul rezervat acestor audiţii se scursese. În ce mă priveşte, încercasem una din cele mai vii plăceri în acest mediu, în vreme ce, la unele tăceri ale orchestrei, murmurul îndepărtat al Dunării ajungea până la mine.

N-aş îndrăzni să afirm că Marc a gustat farmecul acestei muzici ciudate. Exista o alta mai dulce, mai intimă care îi îmbăta sufletul. Aşezat lângă Myra Roderich, privirile lor îşi vorbeau, ei îşi cântau acele romanţe fără vorbe care îmbată inima logodnicilor.

După ultimele aplauze, şeful ţiganilor se ridică şi tovarăşii lui îl imitară. Apoi, după ce doctorul Roderich şi căpitanul

Haralan le-au mulţumit în termeni măgulitori, la care au părut foarte sensibili, ei s-au retras.

S-a trecut îndată după aceea la semnarea contractului, ceea ce s-a făcut cu toată solemnitatea cerută. Apoi a urmat ceea ce aş numi un antract, în care invitaţii şi-au părăsit locurile, s-au căutat reciproc şi au format grupuri după simpatii. Câţiva s-au risipit prin grădina luminată strălucitor, în vreme ce se serveau băuturi răcoritoare aduse pe tăvi.

Până în acest moment nimic nu stricase ordinea acestei petreceri şi, bine începută, nu exista nici un motiv ca ea să nu se sfârşească tot aşa. Într-adevăr, dacă în primele clipe putusem să mă tem de ceva, dacă în mintea mea se născuseră unele spaime, îmi recăpătasem apoi toată liniştea. De aceea, nu-mi precupeţeam felicitările aduse doamnei Roderich.

— Vă mulţumesc, domnule Vidal, mi-a răspuns ea, şi sunt încântată că invitaţii mei au petrecut aici un ceas agreabil. Dar în mijlocul tuturor acestor oameni veseli eu n-o văd decât pe scumpa mea fiică şi pe fratele dumneavoastră. Sunt atât de fericiţi…!

— Doamnă, i-am răspuns, este o fericire care vi se cuvenea. Cea mai mare fericire pe care o pot visa un tată şi o mamă nu este cea a copiilor lor?

Printr-o neaşteptată asociaţie de idei, această frază destul de banală mi-a adus aminte de Wilhelm Storitz. În orice caz, căpitanul Haralan nu părea să se mai gândească la el. Nepăsarea lui era firească, sau prefăcută? Nu ştiu, dar el mergea de la un grup la altul, însufleţind această petrecere cu veselia lui exuberantă şi, fără îndoială, multe din tinerele unguroaice îl priveau cu oarecare admiraţie. Astfel, el se bucura de simpatia pe care întregul oraş, se poate spune, voia s-o dovedească familiei sale în această împrejurare.

— Scumpe căpitan, i-am zis când trecu pe lângă mine, dacă sfârşitul seratei va fi la fel ca începutul…

— Să nu vă îndoiţi de asta! strigă el. Muzica e bună, dar dansul e şi mai bun!

— Ei, comedie! am continuat eu. Un francez nu se dă înapoi din faţa unui maghiar. Să ştiţi că sora dumneavoastră mi-a acordat al doilea vals.

— De ce nu primul?

— Primul?… Dar primul este al lui Marc de drept şi prin tradiţie!… Îl uitaţi oare pe Marc şi vreţi să-mi găsesc buclucul cu el?

— Aşa-i, scumpul meu Vidal. E dreptul celor doi logodnici să deschidă balul!

Orchestra de ţigani reapăru şi se instală în fundul galeriei. În cabinetul doctorului erau aşezate mese, astfel încât oamenii prea serioşi ca să-şi permită valsurile şi mazurcile să se poată deda plăcerilor jocului de cărţi. Însă orchestra era gata să înceapă, aşteptând să-i dea semnalul căpitanul Haralan, când dinspre galerie, a cărei uşă se deschidea în grădină, se auzi o voce încă îndepărtată, de o sonoritate puternică şi aspră. Era un cântec straniu, cu un ritm bizar, căruia îi lipsea tonalitatea, cu fraze pe care nu le unea nici o legătură melodică.

Perechile gata pentru primul vals se opriseră… Ascultau… Era vorba de vreo surpriză adăugată seratei…?

Căpitanul Haralan se apropiase de mine.

— Ce e oare? l-am întrebat.

— Nu ştiu, mi-a răspuns pe un ton în care răzbea o oarecare nelinişte.

— De unde vine acest cântec?… Din stradă…?

— Nu… nu cred.

Într-adevăr, cel a cărui voce ajungea până la noi trebuia să se afle în grădină, în drum spre galerie. Poate chiar că era gata să intre în ea.

Căpitanul Haralan mă prinse de braţ şi mă duse aproape de poarta grădinii.

În galerie nu se aflau decât vreo zece persoane, fără a socoti orchestra aşezată în fund, în spatele pupitrelor.

Ceilalţi invitaţi formau grupuri în saloane şi pe sală. Cei ce se plimbaseră pe afară în timpul antractului intraseră în casă.

Căpitanul Haralan se duse să stea pe peron. L-am urmat şi privirile noastre putură îmbrăţişa grădina luminată pe toată întinderea ei…

N-am descoperit pe nimeni.

Domnul şi doamna Roderich ne ajunseră în acest moment şi doctorul îi spuse fiului său câteva cuvinte la care acesta răspunse printr-un gest negativ.

În vremea aceasta, vocea continua să se audă, mai puternică, mai poruncitoare, apropiindu-se întruna…

Marc, ţinând-o la braţ pe Myra, veni lângă noi în galerie, în timp ce doamna Roderich rămânea în mijlocul unor doamne care îi puneau întrebări, la care ea nu le putea răspunde.

— O să aflu îndată!… strigă căpitanul Haralan, coborând de pe peron.

Doctorul Roderich, mai mulţi servitori şi cu mine l-am urmat.

Deodată, pe când cântăreţul părea să nu mai fie decât la câţiva paşi de galerie, vocea amuţi.

Grădina a fost cercetată, desişurile au fost răscolite. Luminile puternice nelăsând nici un ungher în umbră, căutarea s-a putut face în mod minuţios… Şi totuşi, n-a fost găsit nimeni acolo…

Era cu putinţă să fie vocea vreunui trecător întârziat ce mergea pe bulevardul Tékéli?

Lucrul acesta părea puţin probabil şi, dealtminteri, se putu constata că bulevardul era absolut pustiu la această oră.

O singură lumină se zărea la cinci sute de paşi pe stânga, lumina de-abia vizibilă care venea de pe terasa casei Storitz.

De îndată ce am reintrat în galerie, nu le-am putut răspunde nimic altceva invitaţilor care ne întrebau, decât dând semnalul valsului.

Asta o făcu căpitanul Haralan şi îndată grupurile se formară din nou.

— Păi bine, mă întrebă Myra râzând, nu v-aţi ales încă partenera de vals?

— Partenera mea de vals eşti dumneata, domnişoară, dar numai pentru al doilea vals.

— Atunci, scumpul meu Henri, zise Marc, n-o să te facem să aştepţi!

Marc se înşela. Aveam să aştept mult mai multă vreme, decât o credea el, valsul pe care mi-l promisese Myra. Îl tot aştept mereu, la drept vorbind.

Orchestra sfârşise preludiul, când, fără să se vadă cântăreţul, vocea răsună din nou, şi de astă dată chiar în mijlocul salonului…

Tulburării invitaţilor i se adăugă atunci un puternic sentiment de indignare. Vocea lansa din toată puterea plămânilor Cântecul urii de Frederic Margrade.

Şi cel a cărui voce răsuna în mijlocul acestui salon… nu se vedea!… El se afla totuşi acolo, dar nimeni nu-l putea zări!

Dansatorii se risipiseră în sală şi în galerie. O adevărată panică îi cuprindea pe invitaţi, mai ales pe doamne.

Căpitanul Haralan mergea prin salon, cu ochii roşii, cu mâinile întinse, de parcă ar fi vrut să prindă fiinţa care ne scăpa privirilor…

În acest moment vocea amuţi odată cu ultimul refren al Cântecului urii.

Şi, atunci, am văzut… da! o sută de persoane au văzut ca şi mine ceea ce ele refuzau să creadă…

Iată că buchetul aşezat pe consolă, buchetul de logodnă, este brusc smuls, rupt, şi florile lui sunt ca şi călcate în picioare!… Iată că bucăţile contractului presară parchetul…!

De data aceasta groaza îi cuprinse pe toţi! Fiecare s-a grăbit să părăsească teatrul acestor întâmplări atât de ciudate. În ce mă priveşte, mă întrebam dacă eram cu

mintea întreagă şi dacă trebuia să dau crezare acestor fapte neînţelese.

Căpitanul Haralan mă întâlni iar. Îmi spuse, palid de mânie:

— Ăsta-i Wilhelm Storitz!

Wilhelm Storitz?… Era nebun…?

Dacă el nu era, eu aveam să devin cu siguranţă. Eram treaz de-a binelea, nu visam, şi totuşi am văzut, da am văzut cu ochii mei, în acea clipă, coroana nupţială ridicându-se de pe perna pe care era aşezată, fără să se fi putut zări mâna care o ţinea, traversând salonul, apoi galeria şi dispărând în desişurile grădinii.

— Asta-i prea mult!… ţipă căpitanul Haralan, care ieşi repede din salon, străbătu ca o furtună vestibulul şi se repezi pe bulevardul Tékéli.

O luai la fugă după el.

Unul în urma celuilalt, am fugit înspre casa lui Wilhelm Storitz, la care una din ferestre de deasupra terasei lumina mereu slab, în noapte. Căpitanul apucă mânerul porţii şi-l zgudui cu putere. Fără să ştiu prea bine ce fac, mi-am unit sforţările cu ale lui. Dar poarta era solidă şi de-abia de izbuteam s-o clătinăm.

Ne căzneam zadarnic de câteva minute. În culmea mâniei, pierdusem orice răbdare…

Deodată, poarta scârţâi cu un zgomot surd în balamalele ei…

Căpitanul Haralan evident că se înşelase acuzându-l pe Wilhelm Storitz… Wilhelm Storitz nu-şi părăsise casa, întrucât chiar el era cel ce ne deschidea poarta, întrucât el în persoană se afla înaintea noastră.

VIII.

Din primele ore ale zilei, zvonul întâmplărilor al căror teatru fusese casa Roderich se răspândise în oraş. Mai întâi, aşa precum mă aşteptam, publicul nu voi să admită că aceste fenomene erau naturale. Cu toate acestea, ele erau,

nu puteau să nu fie aşa. În ce priveşte găsirea unei explicaţii plauzibile, asta era altceva.

Nu-i nevoie să spun că serata luase sfârşit după scena pe care am povestit-o. Marc şi Myra păruseră dezolaţi de cele întâmplate. Buchetul de logodnă călcat în picioare, contractul rupt, coroana nupţială zburând sub ochii lor!… În ajunul căsătoriei, e semn rău!

În timpul zilei, grupuri numeroase zăboviră în faţa casei Roderich, sub ferestrele parterului care nu fuseseră deschise. Oamenii din popor, în majoritate femei, se revărsau pe cheiul Batthyani.

În aceste grupuri se vorbea cu o însufleţire extremă. Unii se lăsau pradă celor mai extravagante idei; alţii se mulţumeau să arunce priviri neliniştite asupra casei.

Nici doamna Roderich şi nici fiica ei nu ieşiseră în dimineaţa aceea potrivit obiceiului lor. Myra rămăsese lângă mama ei, teribil de impresionată de scenele din ajun şi având nevoie de repaus absolut.

La ora opt, Marc deschise uşa camerei mele. Îi aducea cu el pe doctor şi pe căpitanul Haralan. Aveam de vorbit, poate să hotărâm asupra unor măsuri urgente de luat şi era mai bine ca această convorbire să nu aibă loc în casa Roderich. Fratele meu şi cu mine ne reîntorsesem împreună noaptea şi a doua zi, foarte devreme, el se dusese să afle ştiri despre doamna Roderich şi despre logodnica sa. Apoi, la propunerea sa, doctorul şi căpitanul Haralan se grăbiseră să vină la mine.

Conversaţia începu îndată.

— Henri, îmi zise Marc, am dat ordin să nu fie lăsat nimeni să urce la noi. Aici nu ne poate auzi nimeni şi suntem singuri… absolut singuri… în această cameră.

În ce stare jalnică se afla fratele meu! Chipul său, strălucind de fericire în ajun, era acum desfigurat, înspăimântător de palid. Pe scurt, mi se păru mai distrus decât o justificau împrejurările.

Doctorul Roderich făcea sforţări spre a se stăpâni, foarte diferit de fiul lui care, cu buzele strânse, cu privirea tulbure, lăsa să se vadă obsesia căreia îi era pradă.

Mi-am propus să-mi păstrez pe deplin sângele rece.

Prima mea grijă a fost să mă informez despre starea doamnei Roderich şi a fiicei sale.

— Amândouă au fost greu încercate de incidentele de ieri, îmi răspunse doctorul, şi vor fi necesare câteva zile până să-şi poată reveni pe deplin. Totuşi Myra, foarte afectată la început, a făcut apel la tăria ei morală şi se străduieşte să-şi liniştească mama, mai impresionată chiar decât ea. Sper că amintirea acestei seri se va şterge curând din mintea ei, afară numai dacă aceste groaznice scene nu se repetă…

— Să se repete? spusei. Nu-i nici un motiv să ne temem de asta, domnule doctor. Împrejurările în care s-au produs aceste fenomene – pot să numesc altfel ceea ce s-a petrecut? – nu se vor mai repeta.

— Cine ştie? replică doctorul Roderich. Cine ştie? De aceea sunt foarte grăbit să se celebreze căsătoria, căci încep să cred că ameninţările ce mi-au fost făcute…

Doctorul nu sfârşi această frază al cărei sens era prea limpede pentru căpitanul Haralan şi pentru mine. Cât despre Marc, care nu ştia încă nimic de ultimele demersuri ale lui Wilhelm Storitz, păru că n-a auzit. Căpitanul Haralan îşi avea părerea lui. Totuşi, păstră o tăcere absolută, aşteptând fără îndoială ca eu să-mi dau părerea asupra evenimentelor din ajun.

— Domnule Vidal, continuă doctorul Roderich, ce gândiţi despre toate astea?

Am considerat că aveam de jucat mai degrabă rolul unui sceptic, care nu înţelege să ia în serios ciudăţeniile la care fusesem martori. Era mai bine să par că nu văd nimic extraordinar în ele chiar din pricina inexplicabilităţii lor, dacă mi se perniţe să inventez acest cuvânt. Dealtfel, ca să spun adevărul, întrebarea doctorului mă încurca dc-a binelea.

— Domnule Roderich, zisei, v-o mărturisesc, „toate astea”, ca să folosesc expresia dumneavoastră, nu mi se par că merită să ne oprim prea mult asupra lor. Ce altceva pot să gândesc, decât că am fost victimele unei glume proaste? Un scamator s-a strecurat printre invitaţii dumneavoastră şi şi-a îngăduit să mai adauge la distracţiile seratei o demonstraţie de ventriloc, cu un efect atât de tulburător… Dumneavoastră ştiţi cu ce artă desăvârşită se fac astăzi aceste exerciţii…

Căpitanul Haralan se întorsese spre mine şi mă privea în ochi, spre a citi parcă mai adânc în gândurile mele. Privirea lui însemna în mod limpede: „Nu ne aflăm aici spre a găsi astfel de explicaţii!”

Doctorul răspunse:

— O să-mi permiteţi, domnule Vidal, să nu cred în vreo scamatorie…

— Domnule doctor, i-am răspuns, cum aş putea să-mi imaginez altceva… în afară de un amestec pe care îl resping în mod categoric, un amestec supranatural…

— Natural, m-a întrerupt Haralan, dar datorit unor procedee al căror secret nu-l cunoaştem.

— Totuşi, am insistat eu, în ceea ce priveşte vocea auzită ieri, care era cu adevărat o voce omenească, de ce n-ar fi fost ea produsă de un ventriloc?

Doctorul Roderich clătina din cap ca un om absolut refractar la această explicaţie.

— Dacă accept, domnule Vidal, ideea că un scamator, sau mai degrabă un ticălos s-a putut introduce în casă şi că noi am fost victimele unei demonstraţii de ventriloc – ceea ce refuz să cred – ce puteţi spune despre buchetul de flori şi despre contractul rupt, despre coroana înşfăcată de o mână invizibilă?

Într-adevăr, să atribui aceste două incidente vreunui scamator, oricât de îndemânatic ar fi fost, raţiunea refuza s-o creadă. Şi cu toate acestea, există vrăjitori atât de dibaci!

Căpitanul Haralan adăugă:

— Continuaţi, scumpul meu Vidal. Oare ventrilocul dumneavoastră a stricat acest buchet floare cu floare, a rupt acest contract în sute de bucăţi şi tot el a luat coroana, a plimbat-o prin saloane şi a şterpelit-o ca un hoţ:

Nu i-am răspuns.

— Aţi putea pretinde oare, continuă el însufleţindu-se, că am fost victimele unei iluzii?

Nu, cu siguranţă nu, iluzia nu era de admis, faptul se petrecuse în faţa a peste o sută de persoane!

După câteva clipe de tăcere pe care eu n-am căutat s-o rup, doctorul încheie:

— Să luăm lucrurile aşa cum sunt şi să nu căutăm să ne amăgim. Ne aflăm în prezenţa unor fapte care par să scape oricărei explicaţii naturale şi care nu pot fi tăgăduite. Totuşi, rămânând în domeniul realului, sa vedem dacă cineva, nu un glumeţ de prost-gust, ci un duşman, ar fi putut, din răzbunare, să tulbure această serată de logodnă.

Pe scurt, însemna să se pună problema pe adevăratul ei teren.

— Un duşman?… strigă Marc. Un duşman al familiei dumneavoastră sau al familiei mele, domnule Roderich? L-aţi cunoaşte?

— Da, afirmă căpitanul Haralan. Cel care înaintea dumitale, Marc, ceruse mâna sorei mele.

— Wilhelm Storitz?

— Wilhelm Storitz.

Marc a fost pus aunci la curent cu ceea ce nu ştia încă.

Doctorul îi povesti noua tentativă pe care o făcuse Wilhelm Storitz cu câteva zile mai înainte. Fratele meu află răspunsul atât de categoric al doctorului, apoi ameninţările rostite de rivalul lui împotriva familiei Roderich, ameninţări de natură să justifice întrucâtva bănuiala că acesta luase parte, într-un fel, la scenele din ajun.

— Şi dumneavoastră nu mi-aţi spus nimic despre toate astea!… exclamă Marc. De-abia astăzi, când Myra este

ameninţată, mă avertizaţi!… Ei bine, mă duc să-l caut pe acest Wilhelm Storitz şi voi afla…

— Lasă-ne nouă grija asta, Marc, zise căpitanul Haralan. Casa tatălui meu a fost întinată de prezenţa lui…

— Pe logodnica mea a insultat-o! răspunse Marc, ce nu se mai putea stăpâni.

Evident, mânia îi zăpăcea pe amândoi. Ca Wilhelm Storitz să fi avut intenţia să se răzbune pe familia Roderich şi să-şi realizeze ameninţările în fapte, fie! Dar ca el să fi intervenit în scenele din ajun, ca el să fi jucat personal vreun rol, era cu neputinţă de stabilit. Nu pe simple presupuneri putea fi acuzat şi să i se spună: „Te aflai acolo ieri-seară, în mijlocul invitaţilor, când ne-ai insultat cu acel Cântec al urii. Ai rupt buchetul de logodnă şi contractul şi ai luat coroana nupţială”. Nimeni nu-l văzuse, nimeni.

Dealtfel, nu-l găsisem la el acasă? Nu ne deschisese chiar el poarta grilajului? Desigur, ne făcuse să aşteptăm un timp îndelungat, prea de ajuns, în tot cazul, spre a-i permite să se reîntoarcă de la casa Roderich; dar cum să admiţi că ar fi putut să facă acest drum fără să fie zărit nici de căpitanul Haralan şi nici de mine?

Toate astea le-am repetat şi am insistat pentru ca Marc şi căpitanul Haralan să ţină seama de observaţiile mele, a căror logică o recunoştea doctorul Roderich. Dar ei erau prea porniţi ca să mă mai asculte şi voiau să se ducă îndată la casa de pe bulevardul Tékéli.

În sfârşit, după o lungă discuţie, ne-am oprit la singura hotărâre raţională, cea pe care am propus-o în aceşti termeni:

— Prieteni, veniţi la primărie. Să-l punem pe şeful poliţiei la curent cu afacerea, dacă nu este încă. Să-i aducem la cunoştinţă care este situaţia acestui om faţă de familia Roderich, ce ameninţări a rostit împotriva lui Marc şi a logodnicei lui. Să-i spunem chiar că el pretinde că dispune de mijloace ce pot înfrunta orice putere omenească – curată lăudăroşenie din partea lui, dealtfel. O să depindă de şeful

poliţiei să vadă dacă nu sunt de luat măsuri împotriva acestui individ.

Nu era ceea ce se putea face mai bine şi chiar tot ce se putea în această împrejurare? Poliţia poate să intervină mai eficace decât particularii. Dacă Marc şi căpitanul Haralan s-ar fi dus acasă la Storitz, poate că nu şi-ar fi deschis poarta înaintea lor. Ar fi încercat atunci să intre cu forţa?… Cu ce drept?… Însă poliţia avea acest drept. Ei, deci, ei singure se cuvenea să i se adreseze.

Căzând de acord asupra acestui punct, am hotărât că Marc se va întoarce în casa Roderich, în vreme ce doctorul, căpitanul Haralan şi cu mine o să mergem la primărie.

Era ora zece şi jumătate. Întreg Ragz-ul, aşa precum am spus-o, cunoştea la acea oră întâmplările din ajun. Văzându-i pe doctor şi pe fiul lui îndreptându-se spre primărie, se bănuiau cu uşurinţă motivele care-i mânau acolo.

Când am ajuns, doctorul se anunţă directorului poliţiei, care dădu ordin să fim introduşi imediat în cabinetul său.

Domnul Henrich Stepark era un bărbat mic de statură, cu o fizionomie energică, cu privirea iscoditoare, de o fineţe şi de o inteligenţă remarcabile, cu un spirit foarte practic, cu un fler foarte sigur.

În multe ocazii, dăduse dovadă de o mare dibăcie. Tot ceea ce ar fi cu putinţă de făcut spre a lămuri această obscură întâmplare din casa Roderich, puteau fi siguri că va face. Dar stătea oare în puterea lui să intervină cu folos în împrejurări atât de deosebite încât ele treceau dincolo de limitele verosimilului?

Şeful poliţiei era informat ca toată lumea despre amănuntele acestei afaceri, în afară de ceea ce nu era cunoscut decât de doctor, de căpitanul Haralan şi de mine.

— Mă aşteptam la vizita dumneavoastră, domnule Roderich, zise el întâmpinându-ne, şi dacă n-aţi fi venit dumneavoastră în cabinetul meu, aş fi venit eu să vă văd. Am aflat, chiar astă-noapte, că s-au petrecut lucruri ciudate în casa dumneavoastră şi cu privire la care invitaţii

dumneavoastră au resimţit o groază destul de firească, în definitiv. Adaug că această groază a cuprins întreg oraşul şi nu mi se pare că Ragz-ul ar fi acum gata să se calmeze.

Am înţeles, din această intrare directă în subiect, că cel mai bun lucru ar fi să aşteptăm întrebările domnului Stepark.

— O să vă întreb, mai înainte de orice, domnule doctor, dacă v-aţi atras ura cuiva, dacă gândiţi că, drept urmare a acestei uri, o răzbunare a putut fi făptuită împotriva familiei dumneavoastră şi tocmai privitor la căsătoria domnişoarei Myra Roderich cu domnul Marc Vidal?

— Cred că da, răspunse doctorul.

— Cine ar fi această persoană?

— Un anume Wilhelm Storitz.

Căpitanul Haralan rostise acest nume. Şeful poliţiei nu păru deloc surprins.

Doctorul îi comunică atunci domnului Stepark că Wilhelm Storitz ceruse mâna Myrei Roderich, că el îşi reînnoise cererea şi că după un nou refuz amenințase să împiedice căsătoria prin mijloace care sfidau orice putere omenească.

— Da, da, spuse domnul Stepark, şi a început rupând publicaţia de căsătorie fără să fi putut fi observat.

Am fost cu toţii de aceeaşi părere.

Totuşi, unanimitatea noastră nu făcea fenomenul mai explicabil, afară doar dacă nu-l atribuiam vreunei vrăjitorii. Dar poliţia lucrează pe terenul realităţii. Ea prinde de guler cu mâna ei brutală oameni în carne şi oase. Ea nu obişnuieşte să aresteze stafii sau fantome. Cel ce smulsese afişul, cel ce distrusese buchetul, hoţul coroanei era o fiinţă omenească pe care se putea perfect pune mâna. Nu mai rămânea decât să fie prinsă. Domnul Stepark recunoscu ceea ce era întemeiat în prezumpţiile noastre şi în bănuielile care se ridicau împotriva lui Wilhelm Storitz.

— Acest individ, spuse el, mi s-a părut întotdeauna suspect, deşi n-am primit niciodată plângeri cu privire la el. Duce o existenţă ascunsă. Nu se ştie prea bine cum trăieşte

şi nici din ce trăieşte. Pentru ce a părăsit el Spremberg, oraşul său natal? Pentru ce s-a închis împreună cu un servitor bătrân în casa de pe bulevardul Tékéli, în care nu pătrunde nimeni niciodată? O repet, toată povestea este suspectă… foarte suspectă…

— Ce intenţionaţi să faceţi, domnule Stepark? îl întrebă căpitanul Haralan.

— Ceea ce este absolut indicat, răspunse şeful poliţiei; o să facem o percheziţie în această casă, în care vom găsi poate vreun document… vreun indiciu…

— Dar, pentru această percheziţie, întrebă doctorul Roderich, nu vă trebuie o autorizaţie a guvernatorului?

— Fiind vorba de un străin şi încă de un străin care v-a ameninţat familia, excelenţa sa va acorda această autorizaţie, să nu vă îndoiţi de asta.

— Guvernatorul se afla ieri la serata logodnei, atrăsei eu atenţia.

— O ştiu, domnule Vidal, şi el m-a şi chemat ca să-mi vorbească despre faptele la care a fost martor.

— Şi le explica în vreun fel? întrebă doctorul.

— Nu! Nu le găsea nici o explicaţie naturală.

— Dar, am spus eu, când va afla că Wilhelm Storitz este amestecat în această afacere…

— Va fi şi mai dornic s-o lămurească, răspunse domnul Stepark. Binevoiţi să mă aşteptaţi, domnilor. Mă duc direct la palat, şi în mai puţin de o jumătate de oră voi aduce autorizaţia de percheziţie a casei de pe bulevardul Tékéli.

— La care vă vom însoţi, zise căpitanul Haralan.

— Dacă asta vă convine, căpitane, şi dumneavoastră de asemenea, domnule Vidal, consimţi şeful de poliţie.

— Eu, spuse doctorul Roderich, o să vă las să vă duceţi cu domnul Stepark şi cu agenţii săi. Mă grăbesc să mă întorc acasă, unde o să reveniţi după terminarea percheziţiei.

— Şi după efectuarea arestării, dacă are loc, declară domnul Stepark, care mi se păru hotărât să ducă la bun sfârşit această afacere.

El plecă spre palat şi doctorul ieşi în acelaşi timp, ducându-se acasă unde aveam să-l întâlnim mai târziu.

Căpitanul Haralan şi cu mine am rămas în cabinetul şefului de poliţie. Am schimbat puţine cuvinte. Aveam deci să trecem dincolo de poarta acelei case… Proprietarul ei se găsea în ea în acel moment?… Mă întrebam cum se va putea stăpâni căpitanul Haralan când va fi în prezenţa lui.

Domnul Stepark reapăru după o absenţă de o jumătate de oră. Aducea autorizaţia de percheziţie şi avea mandat să ia toate măsurile ce i s-ar părea necesare.

— Acum, domnilor, ne zise el, binevoiţi să ieşiţi înaintea mea. Eu voi merge printr-o parte, agenţii mei prin altă parte şi în douăzeci de minute vom fi la casa Storitz. De acord?

— De acord, răspunse căpitanul Haralan.

Şi amândoi, părăsind primăria, am coborât spre cheiul Batthyani.

IX.

Direcţia luată de domnul Stepark îl silea să treacă prin partea de nord a oraşului, în vreme ce agenţii lui, doi câte doi, străbăteau cartierele din centru. Căpitanul Haralan şi cu mine, după ce am ajuns la capătul străzii Ştefan I, am luat-o pe chei de-a lungul Dunării.

Vremea era mohorâtă. Norii cenuşii şi groşi goneau repede dinspre est. Sub briza răcoroasă, ambarcaţiile lăsau dâre adânci, brăzdând apele gălbui ale fluviului. Perechi de berze şi de cocori, ţinând piept vântului, scoteau ţipete ascuţite. Nu ploua, dar norii ameninţau să se prefacă în averse torenţiale.

Exceptând cartierul comercial, plin la această oră de o mulţime de orăşeni şi de ţărani, alţi trecători erau rari. Cu toate acestea, dacă şeful poliţiei şi agenţii săi ar fi venit cu noi, lucrul ar fi putut atrage atenţia şi era mai bine că ne despărţisem când am plecat de la primărie.

Căpitanul Haralan continua să păstreze tăcere. Eu mă temeam întruna că n-o să fie stăpân pe sine şi o să se dedea

la vreun act de violenţă, dacă se va întâlni cu Wilhelm Storitz. De aceea aproape că regretam că domnul Stepark ne-a permis să-l însoţim.

Ne-a fost de ajuns un sfert de oră ca să sosim, la capătul cheiului Batthyani, la unghiul ocupat de casa Roderich. Niciuna din ferestrele parterului nu era încă deschisă, precum nici cele de la camerele doamnei Roderich şi ale fiicei sale. Ce contrast cu animaţia din ajun!

Căpitanul Haralan se opri şi privirile i se aţintiră o clipă asupra obloanelor închise. Un suspin îi ieşi din piept, mâna îi schiţă un gest ameninţător, dar nu pronunţă nici un cuvânt.

După ce am dat colţul, am urcat din nou pe bulevardul Tékéli, şi ne-am oprit lângă casa Storitz.

Un bărbat cu mâinile în buzunare se plimba prin faţa porţii cu un aer indiferent. Era şeful poliţiei. Căpitanul Haralan şi cu mine l-am ajuns aşa precum fusese stabilit.

Aproape imediat, apărură şase agenţi în civil care, la un semn al domnului Stepark, se înşirară de-a lungul grilajului. Împreună cu ei se afla şi un lăcătuş, adus pentru cazul că nu s-ar deschide poarta.

Ferestrele casei Storitz erau închise ca de obicei. Perdelele terasei, trase în interior, făceau geamurile opace.

— Nu este nimeni, fără îndoială, îi spusei domnului Stepark.

— O s-o aflăm îndată, îmi răspunse el. Dar m-aş mira să fie goală casa. Uitaţi-vă la fumul care iese pe coş, la stânga.

Într-adevăr, un fir de fum funinginos se împrăştia deasupra acoperişului.

— Dacă stăpânul nu este acasă, adăugă domnul Stepark, servitorul probabil că este, şi puţin importă dacă ne deschide unul sau altul.

Cât despre mine, dată fiind prezenţa căpitanului Haralan, aş fi preferat ca Wilhelm Storitz să fie absent şi chiar să fi părăsit Ragz-ul.

Şeful poliţiei făcu să răsune ciocanul fixat pe una din tăbliile grilajului. Pe urmă am aşteptat ca să apară cineva sau ca poarta să fie deschisă din interior.

Se scurse un minut. Nimeni. O a doua lovitură de ciocan.

— Sunt surzi în casa asta, murmură domnul Stepark. Apoi, întorcându-se spre lăcătuş:

— Deschide, zise el.

Omul îşi scoase o unealtă din legătura lui. De îndată ce băgă pironul în zăvor, poarta cedă fără greutate.

Şeful poliţiei, căpitanul Haralan şi cu mine am intrat în curte. Patru din agenţi ne însoţeau, pe când ceilalţi doi au rămas afară.

În fund, pe un peron cu trei trepte, urcai la uşa de intrare a locuinţei, închisă ca şi poarta grilajului.

Domnul Stepark ciocăni de două ori cu bastonul.

Nu ni se răspunse. Nici un zgomot nu se auzi în interiorul casei.

Lăcătuşul urcă treptele peronului şi introduse o cheie de-a lui în broască. Era posibil ca aceasta să fie închisă de mai multe ori, şi chiar ca zăvoarele să fie trase pe dinăuntru, dacă Wilhelm Storitz, zărindu-i pe agenţi, voia să-i împiedice să intre.

Nu se întâmplă nimic din toate astea. Broasca se mişcă. Uşa se deschise îndată.

— Să intrăm, zise domnul Stepark.

Coridorul era luminat de un geam cu zăbrele de deasupra uşii, şi în fund de geamurile altei uşi ce dădea în grădină.

Şeful poliţiei făcu câţiva paşi pe acest coridor şi strigă cu o voce puternică:

— E cineva aici?

Nici un răspuns, nici chiar după ce repetă această chemare. Nu se auzea nici un zgomot în interiorul casei. De-abia dacă, ciulind bine urechea, dându-ne toată osteneala, ni s-a părut că percepem un fel de lunecare într-una din camerele laterale… Dar era o iluzie, fără îndoială.

Domnul Stepark înaintă până în fundul coridorului. Eu mergeam în urma lui şi căpitanul Haralan venea după mine.

Unul din agenţi rămăsese de gardă pe peronul dinspre curte.

Odată poarta deschisă, s-a putut străbate dintr-o privire toată grădina. Era închisă cu un zid pe o suprafaţă cam de două sau trei mii de stânjeni. O pajişte care nu fusese cosită de multă vreme şi ale cărei ierburi înalte zăceau pe jumătate veştejite îi ocupa mijlocul. De jur împrejur se întindea o alee întortocheată, mărginită de tufişuri foarte dese. Dincolo de aceste tufişuri se zăreau arbori înalţi, plantaţi fără îndoială de-a lungul zidului şi ale căror vârfuri dominau parapetul fortificaţiilor.

Totul arăta delăsare şi părăsire.

A fost cercetată toată grădina. Agenţii n-au descoperit pe nimeni în ea, cu toate că aleile purtau urme recente de paşi.

Ferestrele din această parte erau închise cu obloane, în afară de ultima de la primul etaj, prin care se lumina scara.

— Oamenii ăia n-or să întârzie să se întoarcă, băgă de seamă şeful poliţiei, întrucât uşa era doar trasă şi nu închisă de două ori… afară numai dacă n-au stat la pândă şi au şters-o.

— Credeţi că au putut să afle despre venirea noastră?… am întrebat eu. Nu, eu cred mai degrabă că or să se reîntoarcă dintr-o clipă într-alta.

Domnul Stepark clătină din cap cu un aer de îndoială.

— Dealtfel, am adăugat eu, acest fum care iese pe unul din coşuri dovedeşte că există foc undeva.

— Să căutăm atunci focul, răspunse şeful poliţiei.

După ce s-a constatat că grădina ca şi curtea erau pustii şi că nimeni nu era ascuns acolo, domnul Stepark ne rugă să reintrăm în casă şi uşa coridorului a fost închisă în urma noastră.

Acest coridor deservea patru odăi. Una din ele, dinspre partea grădinii, era bucătăria. O alta nu era, la drept

vorbind, decât casa scării care urca la primul etaj, apoi în pod.

Percheziţia începu cu bucătăria. Unul din agenţi se duse să deschidă fereastra şi împinse obloanele care aveau o deschizătură îngustă în formă de romb, ce nu lăsa să pătrundă destulă lumină.

Nimic mai simplu, mai rudimentar decât mobilierul acestei bucătării: o maşină de gătit, din fontă, al cărei burlan se pierdea în hornul unui şemineu lat, de fiecare parte un dulap, în mijloc o masă, două scaune de pai şi două de lemn fără spetează, diverse unelte atârnate de pereţi, într-un ungher un ceas cu tic-tacul regulat, şi ale cărui greutăţi arătau că fusese întors în ajun.

În maşină mai ardeau câteva bucăţi de cărbune care produceau fumul văzut de afară.

— Asta-i bucătăria, zisei, dar unde-i bucătarul…?

— Şi stăpânul lui?… adause căpitanul Haralan.

— Să ne continuăm cercetările, răspunse domnul Stepark.

Celelalte două camere ale parterului, care primeau lumină din curte, au fost vizitate pe rând. Una, salonul, era mobilată cu mobile de lucrătură veche, cu vechi tapiţerii de origină germană, foarte uzate pe alocuri. Pe consola de marmură a sobei cu grătare groase de fier era aşezată o pendulă împodobită cu scoici, de un gust destul de îndoielnic. Limbile ei oprite şi praful depus pe cadran indicau că ea nu mai mergea de multă vreme. Pe unul din panouri, în faţa ferestrei, era atârnat un portret într-o ramă ovală, cu acest nume într-un mic cadru: OTTO STORITZ.

Priveam această pictură, cu un desen viguros, în culori tari, semnată de un artist necunoscut, o adevărată operă de artă.

Căpitanul Haralan nu-şi putea desprinde ochii de la această pânză.

Cât despre mine, chipul lui Otto Storitz îmi făcea o impresie profundă. Era oare starea mea de spirit care mă împingea la asta?… Sau mai degrabă sufeream, fără voia

mea, influenţa mediului?… Oricum ar fi fost, aici, în acest salon părăsit, savantul îmi apărea ca o fiinţă fantastică. Cu capul mare, cu părul vâlvoi, cu fruntea nemăsurat de lată, cu ochii scăpărând ca jeraticul, cu gura cu buze fremătătoare, mi se părea că portretul era viu, că avea să se avânte, ieşind din ramă, şi să strige cu o voce cavernoasă: „Ce faceţi voi aici? Cum îndrăzniţi să-mi tulburaţi liniştea!”

Fereastra salonului, închisă cu jaluzele, filtra lumina prin ele. Nu fusese nevoie să fie deschisă şi, în această relativă penumbră, poate că portretul sporea în ciudăţenie şi ne impresiona şi mai mult.

Şeful poliţiei păru izbit de asemănarea care exista între Otto şi Wilhelm Storitz.

— Făcând abstracţie de vârstă, observă el, acest portret ar putea să fie aproape tot aşa de bine al fiului ca şi al tatălui. Aceiaşi ochi, aceeaşi frunte, acelaşi cap aşezat pe umeri laţi. Şi aceeaşi fizionomie diabolică!… Ai fi ispitit să-i descânţi. ca să iasă demonii din ei.

— Da, am răspuns, asemănarea este nemaipomenită. Căpitanul Haralan părea ţintuit locului înaintea acestei pânze, de parcă originalul ar fi fost în faţa lui.

— Veniţi, căpitane? i-am zis.

Am trecut din salon în camera alăturată, traversând coridorul. Aceasta era cabinetul de lucru, în mare dezordine. Rafturi de lemn alb încărcate de volume, majoritatea nelegate, lucrări de matematică, de chimie şi de fizică, îndeosebi. Într-un colţ, mai multe instrumente, aparate, maşini, borcane, un cuptor portativ, câteva retorte şi alambicuri, diverse eşantioane de metale dintre care câteva îmi erau necunoscute, oricât aş fi fost eu de inginer. În mijlocul camerei, pe o masă încărcată de hârtii şi de obiecte de birou, trei sau patru volume din operele complete ale lui Otto Storitz. Alături de aceste volume, un manuscris. Aplecându-mă, am putut să constat că acest manuscris, semnat tot cu acest nume celebru, se referea la

un studiu asupra luminii. Hârtii, volume şi manuscris au fost luate şi sigilate.

Percheziţia făcută în acest cabinet nu dădu nici un rezultat de natură să ne edifice în vreun fel. Eram aşadar gata să ieşim, când domnul Stepark băgă de seamă pe marginea sobei o fiolă de o formă ciudată, din sticlă albăstruie.

Fie spre a da ascultare unui sentiment de curiozitate, fie instinctului său de poliţist, domnul Stepark întinse mâna pentru a lua această fiolă ca s-o examineze mai de aproape. Dar probabil că a făcut o mişcare greşită, căci fiola, care era aşezată pe marginea sobei, căzu în momentul în care era s-o apuce şi se sparse pe pardoseala de lespezi.

O licoare foarte fluidă, de culoare gălbuie, se vărsă din ea. Extrem de volatilă, ea se prefăcu imediat în vapori cu un iz ciudat pe care n-aş putea să-l compar cu nici un altul, dar slab dealtfel, căci mirosul nostru n-a fost izbit decât prea puţin de el.

— Fiola asta, zise domnul Stepark, a căzut fără ca măcar s-o ating, zău aşa.

— Conţinea, fără îndoială, vreo compoziţie inventată de Otto Storitz, zisei eu.

— Fiul său trebuie să-i aibă formula şi va putea prea bine s-o refacă, răspunse domnul Stepark.

Apoi, îndreptându-se spre uşă:

— Urcăm la primul etaj, spuse el, poruncind ca doi din agenţii săi să rămână pe coridor.

În fund, în faţa bucătăriei, se afla casa unei scări cu rampă de lemn, ale cărei trepte scârţâiau sub picioare.

Pe palier dădeau două camere alăturate, ale căror uşi nu erau închise cu cheia, şi era de ajuns să apeşi pe mânerul de aramă ca să intri înăuntru.

Prima, de deasupra salonului, era pesemne camera de dormit a lui Wilhelm Storitz. Fa nu conţinea decât un pat de fier, o măsuţă de noapte, un dulap de stejar cu lenjerie, un lighean de toaletă aşezat pe un trepied de aramă, o canapea, un fotoliu de catifea groasă şi două scaune. Nu

existau perdele la pat, nici la ferestre, ci doar un mobilier, după cum se vede, redus la strictul necesar. Nici o hârtie, nici pe sobă, nici pe o măsuţă rotundă aşezată într-un colţ. Cuvertura nu era încă aranjată la această oră matinală, dar că patul fusese ocupat în timpul nopţii, nu puteam decât s-o presupunem.

Totuşi, apropiindu-se de chiuvetă, domnul Stepark observă că ea conţinea apă cu câteva băşici de săpun la suprafaţă.

— Presupunând, zise el, că s-au scurs douăzeci şi patru de ore de când cineva s-a folosit de această apă, băşicile s-ar fi dizolvat. De unde, conchid că omul nostru şi-a făcut toaleta chiar aici, azi de dimineaţă, înainte de a ieşi.

— De aceea este posibil să se întoarcă, repetai eu, afară numai dacă nu-i observă pe agenţii dumneavoastră.

— Dacă el îi vede pe agenţii mei şi agenţii mei îl vor vedea pe el, ei au ordin să-l aducă la mine. Dar nu contez deloc c-o să se lase prins.

În acest moment se auzi un zgomot, ca scârţâitul unui parchet prost îmbinat, pe care calci. Acest zgomot părea să vină din odaia de alături, de deasupra cabinetului de lucru.

Între camera de culcare şi această odaie exista o uşă de comunicare, ceea ce ne scutea să ne întoarcem pe palier spre a trece dintr-una într-alta.

Luând-o înainte şefului poliţiei, căpitanul Haralan se avântă dintr-o mişcare spre această uşă, o deschise brusc…

Dar ne înşelasem. Nu era nimeni acolo.

Era posibil, la urma urmei, ca acest zgomot să fi venit de la etajul superior, adică din pod, de unde se ajungea pe terasă. Această a doua cameră era şi mai sumar mobilată decât prima: avea o somieră din benzi de pânză tare, o saltea foarte veche, cearşafuri groase, aspre, o cuvertură de lână, apoi două scaune desperecheate, o oală cu apă şi un lighean de gresie pe soba a cărei vatră nu conţinea nici cea mai mică urmă de cenuşă, câteva veşminte de stofă groasă agăţate într-un cuier, un scrin sau mai degrabă o ladă de stejar, care servea totodată de dulap şi de comodă

şi în care domnul Stepark a găsit un teanc destul de mare de lenjerie.

Era, evident, odaia bătrânului servitor Hermann.

Şeful poliţiei ştia, dealtminteri, din rapoartele agenţilor săi, că dacă fereastra primei camere de dormit era deschisă uneori pentru aerisire, cea a acestei a doua camere, dând de asemeni în curte, stătea în mod constant închisă. S-a putut constata asta în mod concret, examinându-i, cu mare greutate, cremona complicată şi ferecăturile obloanelor, mâncate de rugină.

În tot cazul, această cameră era goală – şi dacă era tot aşa în pod, în foişor şi în pivniţa situată sub bucătărie, însemna că, hotărât lucru, stăpânul şi servitorul părăsiseră casa, şi poate cu intenţia să nu se mai reîntoarcă.

— Nu credeţi, îl întrebai pe domnul Stepark, că Wilhelm Storitz a putut fi informat despre această percheziţie?

— Nu, afară numai dacă n-a stat ascuns în cabinetul meu, domnule Vidal, sau în cel al excelenţei sale, pe când vorbeam despre această afacere!

— Când am ajuns pe bulevardul Tékéli, este posibil să ne fi zărit.

— Fie! Dar cum de or fi ieşit?

— Ştergând-o prin spate.

— N-ar fi avut vreme să treacă peste zidurile grădinii, care sunt foarte înalte şi, de cealaltă parte, dealtfel, se află şanţul fortificaţiilor peste care nu se poate trece.

Părerea şefului poliţiei era deci că Wilhelm Storitz şi Hermann ieşiseră din casă înainte de venirea noastră.

Am ieşit din această cameră prin uşa de pe palier. Exact în clipa în care atingeam prima treaptă spre a ne urca la etajul al doilea, am auzit deodată trosnind cu putere scara ce unea primul etaj cu parterul, ca şi cum cineva ar fi urcat-o sau coborât-o cu paşi repezi. Aproape îndată se produse un zgomot de cădere, urmat de un ţipăt de durere.

Ne-am aplecat peste rampă şi l-am zărit pe unul din agenţii rămaşi să supravegheze pe culoar, cum se ridica

frecându-şi şalele.

— Ce-i, Ludwig? întrebă domnul Stepark.

Agentul spuse că stătea în picioare pe treapta a doua a scării, când atenţia îi fusese atrasă de trosniturile pe care le auzisem. Întorcându-se atunci brusc pentru a afla cauza zgomotului, probabil că-şi calculase prost mişcările căci, alunecând, căzuse pe spate, lovindu-şi rău şalele. Omul nu putea să-şi explice căderea. El ar fi jurat că fusese tras de picioare sau împins, ca să-l facă să-şi piardă echilibrul. Dar lucrul acesta nu se putea admite, întrucât era singur la parter şi colegul său rămăsese să supravegheze uşa principală ce dă în curte.

— Hm!… mormăi domnul Stepark cu un aer îngrijorat.

Într-un minut, am fost la etajul al doilea.

Etajul acesta nu cuprindea decât podul care se întindea de la un zid la celălalt, cu luminatoare înguste tăiate în acoperiş, şi a fost uşor să se constate dintr-o privire că nu se refugiase nimeni acolo.

În mijloc, o scară destul de anevoie de suit ducea la foişorul care domina podul şi în interiorul căruia intrai printr-un chepeng care se mişca cu ajutorul unei contragreutăţi.

— Acest chepeng este deschis, îi atrăsei atenţia domnului Stepark, care şi pusese un picior pe scară.

— Într-adevăr, domnule Vidal, şi pe aici vine un curent de aer. De aici provine acel zgomot pe care l-am auzit. Astăzi vântul este puternic şi girueta şuieră în vârful acoperişului.

— Totuşi, răspunsei eu, s-ar fi zis că era mai degrabă un zgomot de paşi.

— Cine oare să fi mers, întrucât nu este nimeni?

— Afară numai dacă acolo, sus, domnule Stepark…?

— În această nişă aeriană…?

Căpitanul Haralan asculta cuvintele schimbate între şeful de poliţie şi mine. El se mulţumi să spună arătând spre foişor.

— Să ne suim acolo.

Domnul Stepark se urcă cel dintâi pe scară, ţinându-se de o sfoară groasă care atârna până la podea.

Căpitanul Haralan după el, şi apoi eu, ne-am căţărat şi noi. Trei persoane erau de ajuns să umple acest turnuleţ strâmt.

Într-adevăr, nu era decât un fel de cuşcă pătrată de opt picioare pe opt şi înaltă de vreo zece picioare.

Era destul de întuneric aici, cu toate că un geamlâc era amenajat între braţele scării solid proptite între bârnele acoperişului.

Această obscuritate era cauzată de perdelele de lână groasă lăsate în jos, aşa precum remarcasem de afară. Dar, de îndată ce ele fură ridicate, lumina pătrunse din plin prin geamlâc.

Prin cele patru feţe ale foişorului, privirea putea parcurge tot orizontul de la Ragz. Nimic nu stânjenea vederea, mai întinsă aici decât cea de pe terasa casei Roderich, mai mică totuşi decât cea din turnul Sfântul Mihail şi din donjonul castelului.

Am revăzut de acolo Dunărea la capătul bulevardului, oraşul întinzându-se spre sud, dominat de turnul primăriei, de săgeata catedralei, de donjonul de pe colina de la Wolkang şi, împrejur, vastele păşuni ale pustei, mărginite de munţii ei îndepărtaţi.

Mă grăbesc să spun că şi cu foişorul a fost ca şi cu restul casei. Nu se găsi acolo nimeni. Trebuia ca domnul Stepark să ia o hotărâre; această descindere a poliţiei nu avea să dea nici un rezultat şi nu aveam să aflăm nimic despre misterele casei Storitz.

Mă gândisem că foişorul slujea poate unor observaţii astronomice şi că el cuprindea aparate pentru studierea cerului. Greşeală. Ca mobilier, se afla acolo doar o masă şi un fotoliu de lemn.

Pe masă erau câteva hârtii şi, printre altele, un număr din gazeta din care aflasem, la Budapesta, despre apropiata comemorare a lui Otto Storitz. Aceste hârtii au fost luate, ca şi cele de mai înainte.

Fără îndoială că aici se odihnea fiul, la ieşirea din cabinetul său de lucru, sau, mai exact, din laboratorul lui. În tot cazul, el citise acest articol, care era însemnat, evident de mâna lui, printr-o cruce cu cerneală roşie.

Deodată se auzi o exclamaţie violentă, o exclamaţie de surpriză şi de mânie.

Căpitanul Haralan zărise, pe o policioară fixată la unul din usciori, o cutie de carton pe care o deschisese… Şi ce scosese din această cutie…?

Coroana nupţială luată în timpul seratei de logodnă din casa Roderich!

X.

Astfel, nu mai exista nici o îndoială asupra amestecului lui Wilhelm Storitz. Eram acum în posesia unei dovezi materiale şi nu mai eram reduşi la simple prezumţii. Că el sau un altul era vinovatul, în orice caz, în profitul lui se săvârşise acest furt ciudat, al cărui mobil şi a cărui explicaţie ne scăpau, dealtminteri.

— Tot vă mai îndoiţi, dragă Vidal? strigă căpitanul Haralan, a cărui voce tremura de mânie.

Domnul Stepark păstra tăcere. În această afacere ciudată, mai exista încă o mare parte de necunoscut. Dacă vinovăţia lui Wilhelm Storitz era incontestabilă, se ignora însă ce mijloace folosise şi nici nu era sigur dacă se va reuşi vreodată să se afle aceste lucruri.

Eu, căruia căpitanul Haralan mi se adresa într-un fel mai direct, n-am răspuns. Într-adevăr, ce aş fi putut să răspund…?

— Nu-i acest mizerabil, continuă el, cel care a venit să ne insulte, dând glas în faţa noastră acelui Cântec al urii? Dumneavoastră nu l-aţi văzut, dar l-aţi auzit!… El era acolo, chiar de scăpa privirilor noastre!… În ce priveşte această coroană pângărită de mâna lui, nu mai vreau să rămână nici o frunză din ea…!

Domnul Stepark îl opri, în momentul în care voia s-o rupă.

— Nu uitaţi că este o probă convingătoare, zise el, şi care poate să servească dacă, aşa precum cred, această afacere va avea urmări.

Căpitanul Haralan îi înapoie coroana şi am coborât scara după ce am vizitat încă o dată, în zadar, toate camerele casei.

Uşa peronului şi poarta grilajului au fost închise cu cheia, au fost puse pe ele sigilii şi casa rămase în aceeaşi stare de părăsire în care o găsisem. Totuşi, la ordinul şefului lor, doi agenţi rămaseră să supravegheze casa şi împrejurimile ei.

După ce ne-am luat rămas bun de la domnul Stepark, care ne ceru să păstrăm secretul asupra acestei percheziţii, căpitanul Haralan şi cu mine ne-am întors în casa Roderich, mergând pe bulevard.

Tovarăşul meu nu se putea stăpâni şi mânia i se revărsa în fraze şi în gesturi de mare violenţă. Zadarnic aş fi încercat să-l calmez. Speram, dealtminteri, că Wilhelm Storitz părăsise sau va părăsi oraşul când va afla că-i fusese percheziţionată locuinţa şi că poliţia poseda dovada rolului jucat de el în această afacere.

M-am mulţumit să spun:

— Dragul meu Haralan, vă înţeleg mânia, înţeleg că nu voiaţi să lăsaţi nepedepsite aceste insulte. Dar să nu uitaţi că domnul Stepark ne-a cerut să păstrăm secretul.

— Dar tatăl meu?… Dar fratele dumneavoastră?… Nu ne vor întreba despre rezultatul percheziţiei?

— Sigur că da, dar noi o să le spunem, pur şi simplu, că nu l-am întâlnit pe Wilhelm Storitz şi că el pesemne că nu se mai află la Ragz, ceea ce mi se pare probabil, dealtfel.

— N-o să le spunem nici că a fost găsită la el coroana?

— Ba da, e mai bine ca ei s-o ştie. Dar este inutil să le vorbiţi de asta mamei şi surorii dumneavoastră. La ce bun să le măriţi neliniştea? În locul dumneavoastră, eu aş spune că în grădina casei a fost găsită coroana nupţială şi i-aş reda-o surorii dumneavoastră.

Cu toată sila lui, căpitanul Haralan conveni că aveam dreptate şi se hotărî că o să mă duc să iau coroana de la domnul Stepark, care fără îndoială că n-o să refuze să mi-o dea.

Totuşi ardeam de nerăbdare să-mi revăd fratele, să-l pun la curent, dar şi mai mult ardeam de nerăbdare ca această căsătorie să aibă loc cât mai curând.

Îndată după sosirea noastră acasă, servitorul ne introduse în cabinetul unde doctorul ne aştepta împreună cu Marc. Nerăbdarea le era extremă şi am fost întrebaţi mai înainte chiar de a intra pe uşă.

Mare le-a fost surpriza şi indignarea auzind cele întâmplate în casa de pe bulevardul Tékéli! Fratele meu nu izbutea să se stăpânească. Ca şi căpitanul Haralan, voia să-l pedepsească pe Wilhelm Storitz mai înainte ca justiţia să intervină. În zadar îi obiectai că duşmanul lui cu siguranţă că părăsise oraşul.

— Dacă nu este la Ragz, strigă el, atunci este la Spremberg! Cu mare greutate l-am calmat şi a trebuit ca doctorul să-şi unească stăruinţa lui cu a mea.

— Dragă Marc, a zis doctorul, ascultă de sfaturile fratelui şi să lăsăm să se închidă această afacere atât de penibilă pentru familia noastră. Să lăsăm să se aştearnă tăcerea peste toate acestea, şi curând totul va fi dat uitării.

Fratele meu, cu capul între mâini, îţi făcea milă să-l priveşti. Simţeam cât trebuia să sufere. Ce n-aş fi dat să fiu mai bătrân cu câteva zile, atunci când Myra Roderich ar fi fost în sfârşit Myra Vidal.

Doctorul adăugă că avea să-l vadă pe guvernatorul din Ragz. Wilhelm Storitz era străin şi excelenţa sa nu va şovăi să dea un ordin de expulzare împotriva lui. Era urgent să se împiedice ca faptele al căror teatru fusese casa Roderich să nu se mai repete, chiar de-ar trebui să se renunţe de a li se da o explicaţie satisfăcătoare. Cât despre afirmaţia că Wilhelm Storitz poseda, aşa precum se lăudase, o putere supraomenească, nimeni n-o putea crede.

În ceea ce o priveşte pe doamna Roderich şi pe fiica ei, am făcut să triumfe motivele care impuneau o tăcere absolută. Ele nu trebuiau să ştie nici că poliţia acţionase, nici că îl demascasc pe Wilhelm Storitz.

Propunerea mea relativ la coroană a fost primită. Marc a regăsit-o, chipurile din întâmplare, în grădina casei. Astfel se demonstra că totul provenea de la un glumeţ de prost-gust, pe care până la urmă îl vor descoperi şi-l vor pedepsi aşa cum o merita.

În aceeaşi zi, m-am reîntors la primărie, unde i-am cerut domnului Stepark coroana. El a consimţit să mi-o dea şi am adus-o acasă.

Seara, ne aflam reuniţi în salon, cu doamna Roderich şi cu fiica ei, când Marc, după ce lipsise un moment, intră zicând:

— Myra… scumpă Myra… priveşte ce-ţi aduc…!

— Coroana mea!… ţipă Myra, repezindu-se spre fratele meu.

— Da, răspunse Marc, era acolo… în grădină… am găsit-o în spatele unui tufiş unde căzuse.

— Dar cum aşa?… Cum?… repeta mereu doamna Roderich.

— Cum? răspunse doctorul. Un intrus se strecurase printre invitaţii noştri. Nu trebuie să ne mai gândim la această întâmplare absurdă.

— Mulţumesc, mulţumesc, dragă Marc, spuse Myra, în vreme ce o lacrimă îi pica din ochi.

Zilele ce urmară n-aduseră nici un alt incident. Oraşul îşi redobândea liniştea obişnuită. Nu transpirase nimic despre percheziţia făcută în casa de pe bulevardul Tékéli şi nimeni nu pronunţă încă numele lui Wilhelm Storitz. Nu mai era altceva de făcut decât să se aştepte cu răbdare – sau mai degrabă cu nerăbdare – ziua în care să se celebreze căsătoria lui Marc cu Myra Roderich.

Mi-am consacrat tot timpul pe care mi-l lăsa fratele meu diferitelor plimbări prin împrejurimile Ragz-ului. Câteodată, mă însoţea căpitanul Haralan. Atunci rareori se întâmpla să

n-o luăm pe bulevardul Tékéli, spre a ieşi din oraş. În mod vizibil, îl atrăgea casa suspectă. Dealtminteri, asta ne permitea să vedem că ea era mereu pustie şi păzită întruna de doi agenţi. Dacă Wilhelm Storitz ar fi apărut, poliţia ar fi fost înştiinţată imediat despre întoarcerea lui şi l-ar fi arestat.

Dar am avut curând dovada absenţei lui şi certitudinea că nu se putea, cel puţin acum, să mai fie întâlnit pe străzile din Ragz. Într-adevăr, fiind convocat la 29 mai de către domnul Stepark, am aflat din gura lui că ceremonia de comemorare a lui Otto Storitz avusese loc, la 25, la Spremberg. Se pare că ceremonia atrăsese un număr considerabil de spectatori, nu numai populaţia din Spremberg, dar de asemeni mii de curioşi veniţi din oraşele învecinate şi chiar din Berlin. Cimitirul nu putuse cuprinde o atare mulţime. Din această cauză s-au produs mai multe accidente, câteva persoane s-au sufocat, şi-abia a doua zi şi-au aflat în cimitir un loc pe care nu şi-l putuseră găsi acolo în ziua aceea.

Otto Storitz nu fusese uitat, căci el trăise şi murise în plină legendă. Toţi aceşti superstiţioşi se aşteptau la vreo minune postumă. Ei credeau că fenomene fantastice trebuiau să se producă la această comemorare. Trebuia, cel puţin, ca savantul prusac să iasă din mormântul lui, şi n-ar fi fost surprinzător ca în acest moment ordinea universală să fie deranjată într-un mod ciudat. Pământul, modificându-şi mişcarea de rotaţie, ar fi început să se învârtească de la răsărit la apus, rotaţie anormală, ale cărei consecinţe ar fi adus o răsturnare universală a sistemului solar!… Etc. etc.

Acestea erau zvonurile care circulau prin mulţime. Totuşi, până la urmă, lucrurile se petrecuseră în modul cel mai obişnuit. Piatra de pe mormânt nu se ridicase. Mortul nu-şi părăsise locuinţa sa sepulcrală, şi Pământul continuase să se mişte urmând regulile stabilite de la începutul lumii.

Dar, ceea ce ne interesa mai mult, era faptul că fiul lui Otto Storitz asistase, în persoană, la această ceremonie. Era

dovada materială că el părăsise efectiv Ragz-ul. Speram, în ce mă priveşte, că o făcuse cu intenţia hotărâtă să nu se mai reîntoarcă acolo niciodată.

Mă grăbii să le comunic această ştire lui Marc şi căpitanului Haralan.

Cu toate acestea, deşi zvonul acestei afaceri se potolise în bună parte, guvernatorul din Ragz tot se mai neliniştea. Că fenomenele miraculoase, cărora nimeni nu le putuse da o explicaţie plauzibilă, se datorau fie vreunei manopere dibace, minunat executate, fie vreunei alte cauze, ele tulburaseră totuşi oraşul şi se cuvenea să se împiedice repetarea lor.

Să nu ne mirăm deci că excelenţa sa a fost viu impresionată când şeful poliţiei i-a făcut cunoscută purtarea lui Wilhelm Storitz faţă de familia Roderich şi ce ameninţări rostise el.

De aceea, când guvernatorul a cunoscut rezultatele percheziţiei, a hotărât să pedepsească cu asprime pe acest străin, în definitiv, avusese loc un furt, un furt săvârşit de către Wilhelm Storitz, sau în favoarea lui de către un complice. Dacă deci el nu părăsise Ragz-ul, avea să fie arestat şi, odată închis între cele patru ziduri ale unei închisori, este puţin probabil să mai poată ieşi din ea fără să fie văzut, aşa precum intrase în saloanele casei Roderich.

Iată de ce la 30 mai avu loc următoarea conversaţie între excelenţa sa şi domnul Stepark.

— N-aţi aflat nimic nou?

— Nimic, domnule guvernator.

— Nu există nici un motiv să credem că Wilhelm Storitz are intenţia să se reîntoarcă la Ragz?

— Niciunul.

— Casa lui este mereu supravegheată?

— Zi şi noapte.

— A trebuit să scriu la Budapesta, continuă guvernatorul, cu privire la această afacere al cărei răsunet a fost mai

mare decât îl merită, şi sunt invitat să iau măsuri spre a-i pune capăt.

— Atâta vreme cât Wilhelm Storitz nu va fi reapărut la Ragz, răspunse şeful poliţiei, nu va fi nimic de temut din partea lui, şi ştim din sursă sigura că el se afla la Spremberg la 25.

— Într-adevăr, domnule Stepark, dar el poate fi ispitit să reapară aici şi trebuie să împiedicăm asta.

— Nimic mai simplu, domnule guvernator. Cum este vorba de un străin, va fi de ajuns un mandat de expulzare…

— Un mandat, îl întrerupse guvernatorul, care-i va interzice nu numai oraşul Ragz, ci întreg teritoriul austro-ungar.

— De îndată ce voi avea acest mandat, domnule guvernator, răspunse şeful poliţiei, o să înştiinţez toate posturile de frontieră.

Mandatul a fost semnat pe loc şi întreg teritoriul regatului i-a devenit astfel interzis lui Wilhelm Storitz.

Măsurile luate erau de natură să-l liniştească pe doctor, familia sa şi pe prietenii săi. Dar noi eram departe de a fi pătruns secretele acestor întâmplări, ba mai mult, de a ne putea imagina peripeţiile pe care ni le mai rezervau.

XI.

Data căsătoriei se apropia. Curând, la l iunie, dată definitiv aleasă, soarele acestei zile avea să se ridice la orizontul oraşului Ragz.

Eu constatam cu o vie satisfacţie că Myra, oricât de emotivă era, părea să nu-şi aducă aminte de inexplicabilele întâmplări. Este adevărat că numele lui Wilhelm Storitz nu mai fusese rostit niciodată nici în faţa ei şi nici în faţa mamei sale.

Eu îi eram confident. Ea îmi vorbea despre planurile lor de viitor, fără să ştie prea bine dacă ele aveau să se mai realizeze. Marc şi cu ea vor merge să se instaleze în Franţa? Da, dar nu îndată. Să se despartă atât de curând de tatăl şi de mama sa ar fi pentru ea o durere prea mare.

— Dar, zicea ea, acum nu este vorba decât să mergem pentru câteva săptămâni la Paris, unde o să ne întovărăşiţi, nu-i aşa?

— Sigur!… Afară numai dacă n-o să mă vreţi voi.

— Numai că mirii sunt nişte tovarăşi de călătorie destul de plictisitori.

— O să încerc să mă obişnuiesc şi cu asta, am răspuns pe un ton resemnat.

Doctorul aproba această plecare. Să părăsească Ragz-ul o lună sau două era mai bine pentru ei în toate privinţele. Neîndoios că doamna Roderich va resimţi profund absenţa fiicei sale, dar va găsi în ea puterea să se resemneze.

În ce-l privea pe Marc, în timpul ceasurilor pe care le petrecea aproape de Myra, el uita, sau mai degrabă se silea să uite. Dimpotrivă, când se afla singur cu mine, îi reveneau temerile pe care zadarnic mă străduiam să i le risipesc.

În mod invariabil, îmi spunea:

— Nu mai ştii nimic nou, Henri?

— Nimic, dragă Marc, îi răspundeam la fel de invariabil, şi ăsta era adevărul.

Într-o zi, se crezu dator să adauge:

— Dacă ai afla ceva în oraş sau de l-ai auzi pe domnul Stepark…

— Ţi-aş spune-o imediat, Marc.

— M-aş supăra pe tine de mi-ai ascunde, orice ar fi.

— Nu-ţi voi ascunde nimic, fii liniştit. Dar te asigur că nu se mai interesează nimeni de această întâmplare. Oraşul n-a fost niciodată mai liniştit ca acum. Unii îşi văd de treburile lor, alţii de distracţiile lor şi cursurile pieţii se menţin la o cotă foarte înaltă.

— Glumeşti, Henri…

— Pentru ca să-ţi dovedesc că nu mai am nici o teamă.

— Şi totuşi, zise Marc al cărui chip se întunecă, dacă acest om…

— Aş! Nu-i atât de prost. El bănuieşte prea bine că ar fi arestat de-ar pune piciorul pe teritoriul austro-ungar, şi în

Germania există o mulţime de bâlciuri în care va avea prilejul să-şi exercite talentul de scamator.

— Aşadar, această putere despre care se vorbeşte…

— Asta-i o poveste de adormit copiii!

— Tu nu crezi în ea?

— Tot aşa cum nici tu nu crezi. Deci, dragă Marc, mulţumeşte-te să numeri orele şi minutele care te mai despart de ziua cea mare. N-ai altceva mai bun de făcut decât să reiei numărătoarea când ai terminat-o.

— Ah, prietene!… exclamă Marc cu tristeţe.

— Nu eşti rezonabil, Marc. Myra este mai liniştită ca tine.

— Pentru că ea nu ştie ce ştiu eu.

— Şi ce ştii tu?… Zău aşa! Ştii că personajul în chestiune nu se mai află la Ragz, că el nu se mai poate întoarce aici, că n-o să-l mai revedem niciodată, ţine bine minte! Dacă nici asta nu-ţi e de ajuns ca să te linişteşti…!

— Ce vrei, Henri, am presimţiri… Mi se pare…

— E absurd, bietul meu Marc! Ascultă-mă şi întoarce-te lângă Myra. Asta o să te facă să vezi viaţa mai în roz.

— Da, ai dreptate. N-ar trebui s-o părăsesc nici o clipă, niciodată!

Bietul meu frate! Îmi făcea rău să-l văd şi să-l aud. Spaima lui creştea pe măsură ce se apropia ziua căsătoriei sale. Şi, chiar şi eu, ca să spun adevărul, aşteptam această zi cu o nelinişte mai presus de voinţa mea.

Pe de altă parte, dacă nu puteam să mă bizui pe Myra, pe influenţa ei spre a-l calma pe fratele meu, nu mai ştiam nici ce metodă să folosesc în ce-l privea pe căpitanul Haralan.

În ziua în care aflase că Wilhelm Storitz se afla la Spremberg, cu greutate izbutisem să-i împiedic plecarea. Între Spremberg şi Ragz nu sunt decât cel mult două sute de leghe. Această distanţă poate fi străbătută în patru zile. În sfârşit, îl oprisem de data asta, dar, cu toate motivele pe care tatăl lui şi cu mine i le arătam, în ciuda folosului evident de a da uitării această neplăcută întâmplare, el

readucea neîncetat vorba despre ea, şi mă temeam întruna să nu ne scape.

Într-o dimineaţă, el veni să mă viziteze, şi de la începutul conversaţiei am înţeles că se hotărâse să plece.

— N-o să faceţi asta, scumpul meu Haralan, i-am declarat, n-o s-o faceţi… O întâlnire între acest prusac şi dumneavoastră este cu neputinţă. Vă implor să nu părăsiţi Ragz-ul.

— Scumpul meu Vidal, îmi răspunse căpitanul pe un ton care arăta o hotărâre de neclintit, trebuie ca acest mizerabil să fie pedepsit.

— Şi o să fie, mai curând sau mai târziu, să nu vă îndoiţi de asta! am strigat eu. Dar singura mână care trebuie să se abată asupra lui este mâna poliţiei.

Căpitanul Haralan simţea că aveam dreptate. Totuşi, nu voia să se dea învins.

— Scumpul meu Vidal, răspunse el pe un ton care nu îngăduia vreo speranţă, noi nu vedem, nu puteam vedea lucrurile în acelaşi fel. Familia mea, care o să devină şi a fratelui dumneavoastră, a fost insultată şi eu să nu răzbun aceste insulte?

— Nu, justiţia trebuie să facă asta.

— Cum ar putea ea s-o facă dacă acest om nu se mai întoarce?… Căci guvernatorul a semnat azi de dimineaţă un mandat de expulzare care face cu neputinţă întoarcerea lui Storitz. Trebuie deci ca eu să mă duc acolo unde se află el, sau unde cel puţin trebuie să se afle, la Spremberg.

— Fie, replicai eu, ca ultim argument, dar aşteptaţi cel puţin căsătoria surorii dumneavoastră. Câteva zile de aşteptare încă şi apoi eu voi fi primul să vă sfătuiesc să plecaţi. Chiar o să vă întovărăşesc la Spremberg.

L-am convins cu atâta căldură încât convorbirea se sfârşi cu promisiunea lui formală că se va stăpâni, cu condiţia ca după celebrarea căsătoriei să nu mă mai împotrivesc planului său şi să plec cu el.

Ceasurile care ne mai despărţeau de 1 iunie aveau să-mi pară nesfârşite. Căci, la drept vorbind, deşi priveam ca o datorie liniştirea celorlalţi, nici eu nu eram lipsit de oarecare temeri. De asemenea, deseori mi se întâmpla să urc sau să cobor bulevardul Tékéli, împins de nu ştiu ce presimţire.

Casa Storitz era mereu aşa precum o lăsaseră după descinderea poliţiei: uşi încuiate, ferestre închise, curte şi grădină pustii. Pe bulevard, se aflau câţiva agenţi care se plimbau până la parapetul vechilor fortificaţii şi pe câmpia din apropiere. Nu încercase nimeni să intre în această casă, nici stăpânul şi nici servitorul. Şi totuşi, eram obsedat, căci, în ciuda tuturor celor ce le spuneam lui Marc şi căpitanului Haralan, în ciuda a ceea ce-mi spuneam mie însumi, de-aş fi văzut vreun fum ieşind pe coşul laboratorului, vreun chip apărând în dosul geamurilor foişorului, n-aş fi fost surprins.

În realitate, pe când populaţia din Ragz, revenită din prima ei spaimă, nu mai vorbea despre această afacere, fantoma lui Wilhelm Storitz îl obseda pe doctorul Roderich, pe fratele meu, pe căpitanul Haralan şi pe mine însumi.

În ziua aceea de 30 mai, după-amiază, spre a mă distrage, m-am îndreptat spre podul către insula Svendor, pentru a ajunge pe malul drept al Dunării.

Mai înainte de a sosi la pod, am trecut pe dinaintea debarcaderului în momentul în care o gabara de pasageri venea din amont.

Atunci îmi reveniră în minte incidentele călătoriei mele, întâlnirea mea cu acest individ, atitudinea lui provocatoare, sentimentul de antipatie pe care mi-l inspirase de la prima vedere, apoi, când îl credeam coborât la Vukovar, vorbele pe care le rostise. Căci chiar el rostise aceste vorbe ameninţătoare. Îi recunoscusem vocea în salonul casei Roderich. Aceeaşi pronunţie, aceeaşi duritate, aceeaşi asprime.

Sub stăpânirea acestor idei, priveam unul câte unul pasagerii care se opreau la Ragz. Căutam chipul palid, ochii

stranii, fizionomia diabolică a acestui personaj… Dar, cum se spune, mi-am pierdut timpul degeaba.

La ora şase, m-am dus, ca de obicei, să iau loc la masa familiei. Doamna Roderich mi se păru mai sănătoasă, aproape pe deplin restabilită după emoţiile suferite. Fratele meu uita de toate lângă Myra, în ajunul zilei în care ea avea să-i devină soţie. Chiar şi căpitanul Haralan părea mai calm, deşi întunecat la chip.

Eram hotărât să fac tot posibilul ca să înveselesc această mică lume şi să împrăştii ultimii nori neplăcuţi ai amintirilor triste. Din fericire, am fost ajutat de Myra să dau farmec şi bucurie acestei seri, care se prelungi destul de târziu. Fără a se lăsa rugată, ea se aşează la clavir şi ne cântă vechi cântece maghiare, spre a şterge din amintire acel ticălos Cântec al urii, care răsunase în acest salon.

În momentul când ne retrăgeam, ea îmi spuse surâzând:

— Mâine, domnule Henri, să nu uitaţi…

— Să nu uit, domnişoară?… răspunsei pe acelaşi ton glumeţ pe care îl avusese şi ea.

— Da, să nu uitaţi că este ziua de audienţă a guvernatorului, a „acordării licenţei”, spre a folosi expresia consacrată.

— Ah, într-adevăr! Mâine este…!

— Şi că dumneavoastră sunteţi unul din martorii fratelui dumneavoastră…

— Faceţi bine că mi-o reamintiţi, domnişoară Myra. Martor al fratelui meu!… Nici nu mai ţineam minte.

— Nu mă miră. Am observat că uneori eraţi distrat…

— Mă condamn pentru asta, dar mâine nu voi mai fi distrat, v-o promit solemn… Numai de n-ar fi Marc mai distrat decât mine…

— De el răspund eu. Aşadar, la ora patru fix…

— La ora patru, domnişoară Myra?… Şi eu care credeam că e la ora cinci şi jumătate!… Să nu vă mai fie teamă. Voi fi acolo la ora patru fără zece.

— Bună seara! Seară bună fratelui lui Marc, care va deveni şi al meu.

— Bună seara, domnişoară Myra, bună seara!

A doua zi, Marc a avut de făcut câteva drumuri în cursul dimineţii. Mi s-a părut că-şi redobândise liniştea şi l-am lăsat să se ducă singur.

Cât despre mine, ca un surplus de prudenţă şi spre a avea, dacă era cu putinţă, certitudinea că Wilhelm Storitz nu fusese revăzut la Ragz, m-am dus la primărie.

L-am întrebat pe domnul Stepark, la care am fost introdus imediat, dacă avea vreo ştire nouă.

— Niciuna, domnule Vidal, îmi răspunse, puteţi fi sigur că omul nostru n-a mai reapărut la Ragz.

— Este tot la Spremberg?

— Tot ce pot să afirm este că se mai afla acolo, acum patru zile.

— Aţi primit această înştiinţare?

— Da, printr-un curier al poliţiei germane, care îmi confirmă ştirea.

— Asta mă linişteşte.

— Dar pe mine asta mă plictiseşte, domnule Vidal. Acest diavol de om – căci diavol este cuvântul potrivit – nu mi se mai pare dornic să treacă vreodată frontiera noastră.

— Cu atât mai bine, domnule Stepark!

— Cu atât mai bine pentru dumneavoastră, dar eu, ca poliţist, aş fi preferat să-l apuc de guler şi să-l bag pe acest ticălos de vrăjitor între patru ziduri!… În sfârşit, mai târziu, poate…

— Oh! Mai târziu, după căsătorie, cât o să poftiţi, domnule Stepark.

M-am retras mulţumindu-i şefului poliţiei.

La ora patru după-amiază, ne aflam strânşi în salonul din casa Roderich. Două caleşti aşteptau pe bulevardul Tékéli, una pentru Myra, pentru tatăl şi mama ei şi pentru un prieten al familiei, judecătorul Neumann, cealaltă pentru Marc, pentru căpitanul Haralan, pentru unul din camarazii

săi, locotenentul Armgard, şi pentru mine. Domnul Neumann şi căpitanul Haralan erau martorii miresei, locotenentul Armgard şi cu mine eram martorii lui Marc.

Aşa precum mă lămurise căpitanul Haralan, în ziua aceea nu era vorba să se purceadă la căsătoria propriu-zisă, ci la o ceremonie pregătitoare întrucâtva. Numai după ce va fi dată autorizaţia guvernatorului va putea fi celebrată căsătoria a doua zi, la catedrală. Până atunci, logodnicii, dacă nu erau căsătoriţi în sensul desăvârşit al cuvântului, aveau să rămână totuşi strâns legaţi unul de celălalt, întrucât, în cazul în care un obstacol neprevăzut ar împiedica unirea proiectată, ei ar fi condamnaţi la un celibat perpetuu.

În feudalitatea franceză ar fi posibil să se regăsească unele urme ale acestei cutume, care are ceva patriarhal în ea, întrucât şeful pare astfel să se considere tatăl cetăţenilor. Această cutumă se perpetuase la Ragz până în zilele noastre.

Tânăra logodnică purta o rochie fermecătoare şi de cel mai bun-gust, doamna Roderich o toaletă foarte simplă, deşi foarte bogată. Doctorul şi judecătorul erau, ca şi fratele meu şi cu mine, în haine de ceremonie, şi cei doi ofiţeri în uniformă de mare ţinută.

Câteva persoane, femei şi fete tinere din popor, cărora o căsătorie le deşteaptă întotdeauna curiozitatea, aşteptau pe bulevard ieşirea trăsurilor. Dar probabil că a doua zi, la catedrală, mulţimea avea să fie imens de mare, drept un cuvenit omagiu adus familiei Roderich.

Cele două caleşti ieşiră prin poarta principală a casei, întoarseră colţul bulevardului, o luară pe cheiul Batthyani, pe strada Prinţul Miloch, pe strada Ladislas şi ajunseră la grilajul palatului guvernatorului.

Curioşii se aflau în număr mai mare în piaţă şi în curtea palatului. Poate că, la urma urmei, îi atrăsese amintirea primelor incidente. Poate că se întrebau de nu se va mai produce vreun alt fenomen asemănător.

Trăsurile pătrunseră în curtea de onoare şi se opriră înaintea peronului.

După o clipă, domnişoara Myra, la braţul tatălui său, doamna Roderich, la braţul domnului Neumann, apoi Marc, căpitanul Haralan, locotenentul Armgard şi cu mine am luat loc în sala de ceremonii, luminată de ferestrele înalte cu vitralii colorate şi căptuşită cu panouri sculptate, de mare valoare. În mijloc, o masa lată avea pe ea două coşuri de flori magnifice.

În calitatea lor de tată şi de mamă, domnul şi doamna Roderich veniră să se aşeze de fiecare parte a fotoliilor rezervate logodnicilor, în spate, au luat loc cei patru martori: domnul Neumann şi căpitanul Haralan la stânga, locotenentul Armgard şi cu mine, la dreapta.

Un maestru de ceremonii îl anunţă pe guvernator. Toată lumea s-a ridicat în picioare la intrarea lui.

Acesta se aşeză pe tronul său, apoi îi întrebă pe părinţi dacă ei consimţeau la căsătoria fiicei lor cu Marc Vidal. Pe urmă, guvernatorul le puse celor doi logodnici întrebările de rigoare:

— Marc Vidal, făgăduiţi s-o luaţi pe Myra Roderich de soţie?

— O jur, răspunse fratele meu, căruia i se spusese lecţia.

— Myra Roderich, făgăduiţi să-l luaţi pe Marc Vidal de soţ?

— O jur, răspunse domnişoara Myra.

— Noi, guvernator din Ragz, rosti atunci excelenţa sa, în virtutea puterilor care ne-au fost conferite de către împărăteasa-regină şi conform cu privilegiile seculare ale oraşului Ragz, hotărâm a le acorda licenţa de căsătorie lui Marc Vidal şi Myrei Roderich. O vrem şi ordonăm ca zisa căsătorie să fie celebrată chiar mâine, după toate formele, în catedrala oraşului.

Astfel se petrecură lucrurile, în simplitatea lor obişnuită. Nici un miracol nu tulbură asistenţa, şi deşi această idee îmi trecuse o clipă prin minte, nici actul pe care au fost puse

semnăturile n-a fost rupt, nici penele de scris n-au fost smulse din mâinile mirilor sau ale martorilor.

Cu siguranţă, Wilhelm Storitz sau era la Spremberg – putea să rămână acolo, spre bucuria compatrioţilor săi! – sau, dacă se afla la Ragz, însemna atunci că îşi epuizase puterea.

Acum, de o voia sau nu acest vrăjitor lăudăros, Myra Roderich avea să fie soţia lui Marc Vidal, sau nu va fi a nimănui altuia.

XII.

Eram în l iunie. Această zi aşteptată cu atâta nerăbdare păruse că n-o să mai sosească niciodată.

În sfârşit, venise. Câteva ore încă şi ceremonia căsătoriei avea să se săvârşească în catedrala din Ragz.

Neliniştea pe care putuse s-o lase în mintea noastră amintirea inexplicabilelor întâmplări, care se petrecuseră cu vreo douăsprezece zile mai înainte, se risipise în întregime după audienţa la guvernator.

M-am sculat devreme. Dar, oricât de grăbit aş fi fost, Marc fusese şi mai grăbit şi mi-o luase înainte. Nu sfârşisem să mă îmbrac când intră la mine.

Era în ţinută de mire. Strălucea de fericire şi nici o umbră nu-i întuneca această strălucire. M-a îmbrăţişat cu căldură şi, la rându-mi, l-am strâns la inima mea.

— Myra, zise el, m-a rugat să-ţi reamintesc…

— Că astăzi are loc ceremonia, i-am răspuns râzând. Bine, spune-i că dacă am ţinut minte ora audienţei la guvernator, o s-o ţin minte şi pe cea de la catedrală. Ieri mi-am îndreptat ceasul după cel din turn. Dar şi tu, dragă Marc, vezi să nu întârzii! Ştii doar că prezenţa ta este indispensabilă şi că nu s-ar putea începe ceremonia fără tine!

După plecarea lui, m-am grăbit să-mi termin toaleta, deşi era de-abia ora nouă dimineaţa.

Noi ne dădusem întâlnire acasă. De acolo trebuiau să plece caleştile. Poate că numai pentru a-mi evidenţia

exactitatea am sosit mai devreme decât trebuia – ceea ce avea să-mi aducă un surâs drăguţ din partea miresei – şi am luat loc în salon.

Una după alta au început să sosească persoanele – sau mai bine zis personajele, dată fiind solemnitatea momentului – care figuraseră la ceremonia de la palat. Cu toţii erau, ca şi în ajun, în costume de gală. Cei doi ofiţeri purtau cruci şi medalii pe splendidele lor uniforme ale regimentului Hotarelor Militare.

Myra Roderich – şi de ce n-aş spune Myra Vidal, întrucât cei doi logodnici erau legaţi de fapt prin hotărârea guvernatorului?

— Myra, în toaletă albă, rochie de moar cu trenă, cu corsajul brodat cu flori de portocal, era îmbrăcată fermecător. Lângă ea se etala buchetul de mireasă şi pe părul ei blond era aşezată coroana nupţială, de sub care cădea în cute voalul ei de tul alb.

Această coroană era cea pe care i-o înapoiase fratele meu. Ea nu voise o altă coroană.

Intrând în salon cu mama ei, a venit spre mine şi mi-a întins mâna. I-am strâns-o afectuos, fratern. Apoi, cu ochii plini de bucurie, ea mi-a zis:

— Ah, frate, cât sunt de fericită!

Astfel, nu mai rămânea nici o urmă din trecutele zile negre, din grelele încercări la care fusese supusă această familie cinstită. Până şi căpitanul Haralan părea că uitase totul. Dovada acestui fapt este că îmi spuse strângându-mi mâna:

— Nu… Să nu ne mai gândim la asta!

Iată care era programul acestei zile ce primise aprobarea generală. La ora zece fără un sfert, plecarea spre catedrală, unde guvernatorul din Ragz, autorităţile şi notabilităţile oraşului aveau să se afle la sosirea tinerilor soţi. Prezentări şi felicitări, după serviciul religios al căsătoriei, la semnarea actelor în sacristia de la Sfântul Mihail. Întoarcerea pentru prânzul care trebuia să reunească vreo cincizeci de convivi.

Seara, în saloanele casei Roderich, sărbătoarea, pentru care fuseseră trimise aproape două sute de invitaţii.

Caleştile au fost ocupate în acelaşi fel ca şi în ajun: prima de către mireasă, de doctor, de doamna Roderich şi de domnul Neumann; a doua de către Marc şi de ceilalţi trei martori. La întoarcerea de la catedrală, Marc şi Myra Vidal, uniţi pe veci, aveau să ia loc în aceeaşi caleaşca. Alte echipaje se duseseră să aducă persoanele care trebuiau să alcătuiască cortegiul.

La ora zece fără un sfert, trăsurile au părăsit casa Roderich şi au pornit pe cheiul Batthyani. După ce au ajuns în Piaţa Maghiară, au traversat-o şi au urcat din nou spre frumosul cartier din Ragz, prin strada Prinţul Miloch.

Vremea era superbă, cerul luminat de razele soarelui. Pe sub galeriile străzii, trecătorii, în mare număr, se îndreptau spre catedrală. Toate privirile erau atrase de prima trăsură, priviri de simpatie şi de admiraţie pentru tânăra mireasă, şi am constatat cu plăcere că şi scumpul meu Marc se bucura deopotrivă de ele. La ferestre se vedeau chipuri surâzătoare şi de pretutindeni veneau atâtea saluturi, încât era cu neputinţă să li se răspundă tuturor.

— Zău, am spus, că o să păstrez amintiri foarte plăcute despre acest oraş!

— Ungurii cinstesc în dumneavoastră Franţa, pe care ei o iubesc, domnule Vidal, mi-a răspuns locotenentul Armgard, şi sunt fericiţi de această căsătorie care face pe un francez să intre în familia Roderich.

Apropiindu-ne de piaţă, a trebuit să înaintăm la pas, atât de dificilă devenea circulaţia.

Din turnurile catedralei îşi lua zborul veselul dangăt al clopotelor pe care adierea dinspre răsărit îl făcea să vibreze puternic şi, puţin înainte de ora zece, concertul clopotelor din turnul de alarmă îşi amestecă notele ascuţite cu vocile sonore de la Sfântul Mihail.

Era exact ora zece şi cinci, când cele două caleşti ale noastre se opriră lângă trepte, înaintea portalului central,

deschis din ambele părţi.

Doctorul Roderich a coborât primul, apoi fiica sa, care îl luă de braţ. Domnul Neumann îi oferi şi el braţul doamnei Roderich. Noi am sărit imediat jos şi am înaintat, în urma lui Marc, între şirurile de spectatori care erau aşezaţi, la diferite distanţe, de-a lungul pieţii din faţă.

În acest moment, răsunară în interior marile orgi şi, în sunetele maiestuoaselor lor acorduri, cortegiul pătrunse în biserică.

Marc şi Myra se îndreptară spre cele două fotolii aşezate unul lângă altul în faţa altarului cel mare. În spatele lor, părinţii şi martorii îşi găsiră scaunele care le erau rezervate.

Toate scaunele cu spetează şi jeţurile din strane ale corului erau deja ocupate de o numeroasă asistenţă compusă din guvernatorul din Ragz, din magistraţi, din ofiţerii garnizoanei, din judecător şi din sindici, din principalii funcţionari ai administraţiei, din prietenii familiei, din notabilităţile industriei şi ale comerţului. Doamnelor, în toalete splendide, le fuseseră rezervate de asemeni anumite locuri de-a lungul stranelor, de nu mai rămase astfel niciunul liber.

Îndărătul grilajelor corului, o capodoperă a lucrăturii artistice în fier din secolul al XIII-lea, se înghesuia mulţimea curioşilor. Cât despre persoanele care nu se putuseră apropia de grile, ele se aşezaseră în marele naos ocupând toate scaunele de acolo.

În pronaosurile transeptului, în părţile laterale, era îngrămădit norodul, care se revărsa până pe treptele tindei bisericii.

Dacă unii din cei prezenţi mai păstrau în acest moment amintirea întâmplărilor care tulburaseră oraşul, putea oare să le mai vină în minte că aveau să le vadă repetându-se în catedrală? Evident că nu, oricât de puţin le-ar fi atribuit amestecului diavolului, căci nu într-o biserică s-ar fi putut manifesta el.

Se produse o mişcare în dreapta corului şi mulţimea a trebuit să se dea în lături spre a face loc episcopului, diaconului, subdiaconului, paracliserului, copiilor din cor.

Episcopul se opri în faţa treptelor altarului, se înclină şi rosti primele fraze din Introit, în vreme ce dascălii intonau versetele din Confiteor.

Myra era îngenuncheată pe perna scăunelului de rugăciuni, cu capul plecat într-o atitudine plină de smerenie. Marc stătea în picioare lângă ea şi ochii lui n-o părăseau o clipă.

Liturghia fusese celebrată cu toată pompa de care biserica catolică a vrut să-şi înconjoare ceremoniile solemne. Orga alterna cu tradiţionala cântare bisericească Kyrie şi strofele Gloria în Excelsis, care răsunau sub bolţile înalte.

Se producea uneori un vag zgomot de mulţime în mişcare, de scaune deplasate, lăsate jos, care însoţeau paşii slujbaşilor bisericii veghind ca trecerea prin marele naos să rămână liberă pe toată lungimea ei.

De obicei, interiorul catedralei este cufundat într-o penumbră în care sufletul se lasă mai deplin în voia impresiilor religioase. Prin vechile vitralii pe care se desenează în culori somptuoase silueta personajelor biblice, prin ferestrele strâmte ale stilului ogival din prima epocă, prin geamurile laterale pictate nu pătrunde decât o lumină slabă. De-i puţin mohorâtă vremea, marele naos, părţile laterale, absida, rămân întunecate, şi această obscuritate nu este luminată decât de punctele de foc care strălucesc în vârful luminărilor lungi de la altar.

Astăzi era însă altfel. Sub soarele magnific, ferestrele dinspre est şi rozeta transeptului parcă se aprindeau. Un fascicol de raze, trecând printr-un ochi de fereastră al absidei, cădea drept pe amvonul suspendat de unul din stâlpii naosului şi părea să însufleţească chipul chinuit al uriaşului care îl susţine pe umerii lui enormi.

Când se auzi clopoţelul, asistenţa se ridică în picioare şi, după miile de zgomote care se produseră, se aşternu

tăcerea, în vreme ce diaconul citi, psalmodiind, Evanghelia Sfântului Matei.

Apoi episcopul, întorcându-se spre logodnici, le adresă o scurtă cuvântare. El vorbea cu o voce cam slabă, vocea unui bătrân cu părul alb. Spuse lucruri foarte simple care trebuiau să-i meargă la inimă Myrei, îi făcu elogiul virtuţilor familiale, ale familiei Roderich, ale devotamentului ei faţă de cei nefericiţi şi ale nemărginitei sale caritǎţi. El binecuvânta această căsătorie care unea un francez şi o maghiară şi invocă pronia cerească asupra noilor soţi.

După terminarea cuvântării, bătrânul preot se întoarse spre altar pentru rugăciunile dinaintea jertfei pâinii şi a vinului, în vreme ce diaconul şi subdiaconul îşi reluau locul alături de el.

Dacă notez pas cu pas amănuntele acestei liturghii nupţiale este pentru că ele au rămas gravate adânc în spiritul meu, pentru că amintirea lor nu avea să se mai şteargă niciodată nicicum, din memoria mea.

Atunci, din tribuna orgii se înălţă o voce superbă, acompaniată de un cvartet de instrumente de coarde. Un tenor foarte renumit în lumea maghiară cânta imnul ofrandei.

Marc şi Myra se ridicară din fotolii şi veniră să se aşeze înaintea treptelor altarului. Şi acolo, după ce subdiaconul a primit bogata lor milostenie, ei apropiară buzele sărutând potirul cu împărtăşania pe care li-l prezenta preotul. Apoi merseră să-şi reia locul păşind unul lângă altul. Niciodată, nu, niciodată Myra nu strălucise mai mult de frumuseţe şi nici nu fusese mai luminată de nimbul fericirii ca acum.

Veni apoi rândul fetelor ce fac chetă, să strângă banii pentru bolnavi şi săraci. Precedate de paraclisieri, ele se strecurară în mijlocul rândurilor de credincioşi din cor şi din naos, şi în vreme ce se auzea zgomotul scaunelor mişcate din loc, foşnetul rochiilor şi freamătul mulţimii, mărunţişul cădea în cutia lor.

În sfârşit, episcopul, însoţit de cele două ajutoare ale lui, se îndreptă către logodnici. El se opri în faţa lor.

— Marc Vidal, întrebă cu vocea lui tremurătoare care totuşi fu auzită de toţi, într-atât de profundă era tăcerea, consimţiţi s-o luaţi de soţie pe Myra Roderich?

— Da, răspunse fratele meu.

— Myra Roderich, consimţiţi să-l luaţi de soţ pe Marc Vidal?

— Da, rosti Myra din toată inima.

Mai înainte de a pronunţa cuvintele sacramentale, epicopul luă verighetele pe care i le întinse fratele meu şi le binecuvântă. Apoi el se pregăti să pună una din ele în degetul tinerei soţii…

În acest moment se auzi un ţipăt puternic, un ţipăt de spaimă şi de groază.

Şi iată ce am văzut, ceea ce o mie de persoane au văzut ca şi mine:

Diaconul şi subdiaconul se dau înapoi clătinându-se, împinşi parcă de o forţă puternică; episcopul, cu gura tremurând, cu trăsăturile schimonosite, cu privirea pierdută, pare să se lupte cu o fantomă şi până la urmă se prăbuşeşte în genunchi…

Imediat după aceea, căci evenimentele s-au produs repede, ca o lovitură de trăsnet, încât nimeni n-a avut timp să intervină şi nici măcar să înţeleagă ce se petrece, fratele meu şi cu Myra căzură pe piatră, pe jumătate răsturnaţi…

Apoi verighetele zburară prin naos şi una din ele mă izbi cu violenţă în obraz…

Şi, în acest moment, iată ce am auzit. O mie de persoane au auzit, ca şi mine, aceste cuvinte rostite cu o voce teribilă, vocea pe care o cunoşteam bine, vocea lui Wilhelm Storitz:

— Nenorocire soţilor… nenorocire!

La auzul acestui blestem venind parcă din lumea de dincolo, un fior de groază a străbătut mulţimea. Din toate piepturile a ţâşnit un vaiet surd şi Myra, care se ridica

scoţând un ţipăt sfâşietor, căzu din nou leşinată în braţele lui Marc îngrozit.

XIII.

Fenomenele la care asistasem în catedrala din Ragz şi cele al căror teatru fusese casa Roderich tindeau spre aceeaşi ţintă. Originea lor era aceeaşi. Wilhelm Storitz, el singur, era autorul lor. Se putea admite că ele se datorau vreunei manopere dibace?… Eram silit să-mi răspund cu hotărâre: nu. Nu, nici scandalul din biserică, nici răpirea coroanei nupţiale nu puteau fi atribuite unei scamatorii. Ajungeam să presupun în mod serios că acest om deţinea de la tatăl lui vreun secret ştiinţific, cel al unei descoperiri necunoscute care i-ar fi dat posibilitatea să se facă invizibil… De ce nu, la urma urmei?… Pentru ce unele raze luminoase n-ar avea proprietatea să străbată prin corpurile opace, ca şi cum aceste corpuri ar fi translucide?… Dar unde aveam să ajung… cu toate aceste trăsnăi, trăsnăi despre care m-am păzit să spun cuiva ceva!

Noi o ridicasem pe Myra fără ca ea să-şi fi recăpătat cunoştinţa. A fost transportată în camera ei şi a fost aşezată pe pat, dar îngrijirile ce i s-au dat din plin n-au izbutit s-o reînsufleţească. Rămânea inertă, insensibilă, cu toate sforţările doctorului, lipsit acum de orice putere. Totuşi, respira, semn că trăia. Ajunsesem să mă întreb cum de putuse ea să supravieţuiască atâtor încercări, cum de n-o ucisese această ultimă emoţie.

Mai mulţi confraţi ai doctorului Roderich alergaseră la el. Ei stăteau la patul Myrei, întinsă fără nici o mişcare, cu pleoapele coborâte, cu chipul de o paloare ca de ceară, cu pieptul ridicându-se în bătăile neregulate ale inimii, cu respiraţia redusă la un suflu ce se putea stinge dintr-o clipă într-alta.

Marc îi strângea mâinile. Plângea. O implora, o striga:

— Myra… scumpa mea Myra…!

Cu vocea întretăiată de suspine, doamna Roderich repeta în van:

— Myra… copila mea… Sunt aici… lângă tine… sunt mama ta… Tânăra fată nu-şi deschidea ochii şi desigur că nici n-o auzea.

Cu toate acestea, medicii încercaseră cele mai energice remedii. La un moment dat se păru că bolnava avea să-şi recapete cunoştinţa… Buzele ei bâlbâiră cuvinte vagi, cu neputinţă de priceput, degetele ei se agitară în mâinile lui Marc, ochii i se redeschiseră numai pe jumătate… Dar ce privire pierdută, sub aceste pleoape ridicate pe jumătate. O privire din care lipsea înţelegerea…!

Marc o pricepu prea bine. Brusc, se dădu îndărăt, cu un ţipăt:

— E nebună… e nebună…!

M-am repezit la el şi l-am ţinut cu ajutorul căpitanului Haralan, întrebându-mă de nu cumva o să-şi piardă şi el minţile. A trebuit să fie dus în altă cameră în care medicii s-au luptat împotriva acestei crize, al cărei sfârşit ar fi putut fi fatal.

Care avea să fie deznodământul acestei drame? Exista motiv să se spere că Myra avea să-şi redobândească cu timpul judecata, că îngrijirile medicale aveau să-i învingă rătăcirea spiritului, că această nebunie n-avea să fie decât trecătoare?

Căpitanul Haralan îmi spuse când se află singur cu mine:

— Trebuie s-o sfârşim cu asta…!

S-o sfârşim?… în ce fel o înţelegea? Că Wilhelm Storitz se reîntorsese la Ragz, că el era autorul acestei nelegiuiri, n-o mai puneam la îndoială. Dar unde să-l întâlneşti, şi aveam noi vreo putere asupra acestei făpturi imposibil de prins?

Pe de altă parte, cărei impresii avea să-i cadă pradă oraşul? O să accepte el o explicaţie naturală a acestor fapte?

Nu mai trebuia să ascundem în ce măsură acest străin, împotriva căruia guvernatorul din Ragz semnase un mandat de expulzare, era amestecat în această afacere. Ceea ce

ţinusem secret până atunci nu mai putea rămâne în umbră, după scandalul de la Sfântul Mihail.

Chiar de a doua zi, oraşul a fost în fierbere. Se făcu legătura între evenimentele petrecute în casa Roderich şi cele din catedrală. Liniştea ce se aşternuse în mulţime făcu loc unor noi tulburări. Se află, în sfârşit, veriga care unea aceste diverse întâmplări. Acest nume, Wilhelm Storitz, nu se mai pronunţă nicăieri, în toate casele, în toate familiile, fără să evoce amintirea, s-ar putea spune, fantoma unui personaj ciudat, a cărui existenţă se scurgea între zidurile mute şi ferestrele închise ale locuinţei de pe bulevardul Tékéli.

Să nu fim deci surprinşi dacă, de îndată ce ştirea se răspândi, populaţia merse spre acest bulevard, împinsă de o putere irezistibilă, de care poate că nici nu-şi mai dădea seama.

Tot aşa fusese probabil şi când mulţimea se îngrămădise în cimitirul din Spremberg. Dar acolo, compatrioţii savantului sperau să asiste la vreun miracol şi nu-i împingea nici un sentiment de duşmănie. Aici, dimpotrivă, era o explozie de ură, o nevoie de răzbunare, justificate de actele unei fiinţe răufăcătoare.

Această surescitare nu se putea decât mări întruna. Cei mai mulţi dintre oameni n-ar fi vrut să accepte niciodată o explicaţie naturală a acestor fenomene de neînţeles.

Guvernatorul din Ragz se nelinişti de această stare de spirit a oraşului şi-i ordonă şefului poliţiei să ia toate măsurile pe care le reclama situaţia. Trebuia să fie gata să se apere împotriva exceselor unei panici care ar fi putut să aibă cele mai grave urmări. Pe lângă asta, de cum se dezvălui numele lui Wilhelm Storitz, a trebuit să fie păzită casa de pe bulevardul Tékéli, în faţa căreia se strânseseră sute de oameni, şi să fie apărată împotriva invadării şi jafului.

În vremea aceasta, ideile mele evoluau şi ajungeam să judec în mod serios o ipoteză pe care, la început, o

respinsesem de plano3. Dacă, deci, această ipoteză era întemeiată, dacă un om avea puterea să se facă invizibil, ceea ce era de necrezut, poate, dar care acum devenise o realitate, asta însemna că liniştea publică era absolut compromisă. Nu mai exista atunci nici o siguranţă personală. Întrucât Wilhelm Storitz se întorsese la Ragz şi nimeni nu-l putuse vedea acolo, nimic nu mai putea contesta posibilitatea ca el să mai fie încă aici, fără să existe vreun mijloc de a fi sigur de asta. Un alt subiect de teamă era întrebarea dacă păstrase pentru el singur secretul acestei descoperiri pe care i-o lăsase probabil tatăl lui. Servitorul său Hermann nu-l folosea şi el? Sau alţii nu s-ar putea folosi de descoperire în folosul lui sau al lor? Cine i-ar împiedica atunci pe aceştia să pătrundă în case când şi cum le-ar plăcea, să se amestece în viaţa oamenilor? Intimitatea familiilor n-ar fi distrusă? Dacă te-ai încuia în casă, ai mai fi sigur că eşti singur acolo, sigur că nu eşti auzit şi văzut de nimeni, afară numai de cazul când stai într-un întuneric complet? Şi, afară, pe străzi, această teamă neîncetată că eşti urmărit, fără s-o ştii, de cineva invizibil, care nu te scapă din ochi şi poate face din tine tot ce pofteşte!… Ce mijloc ai mai avea de a te sustrage atentatelor de tot felul, ajunse acum atât de uşoare? Nu însemna asta nimicirea în scurtă vreme a oricărei vieţi sociale? Lumea îşi reaminti atunci ceea ce se petrecuse în piaţa târgului Coloman, faptele la care căpitanul Haralan şi cu mine fusesem martori. Un bărbat fusese răsturnat în mod violent, după cum pretindea, de către un agresor invizibil. Totul te făcea să crezi acum că acest bărbat spusese adevărul. Fără îndoială că el fusese izbit în trecere de către Wilhelm Storitz, de către Hermann sau de către oricare altul. Fiecare gândea că asta i se putea întâmpla şi lui. La fiecare pas, erai expus unor astfel de întâlniri.

Pe urmă, şi alte amănunte le reveniră în minte oamenilor afişul publicaţiilor smuls din ramă la catedrală şi, la

percheziţia de pe bulevardul Tékéli, zgomotul de paşi auzit în camere, fiola căzută şi spartă pe neaşteptate.

Ei bine, el era acolo şi se pare că şi Hermann de asemenea era acolo. Ei nu părăsiseră oraşul îndată după serata logodnei, aşa cum o presupusesem noi, şi asta explica apa cu săpun din camera de dormit, focul din maşina de la bucătărie. Da, amândoi asistau la percheziţiile făcute în curte, în grădină, în casă, şi când au fugit l-au făcut să cadă pe agentul de poliţie care stătea de gardă în josul scării. Dacă noi găsisem coroana nupţială în foişor însemna că Wilhelm Storitz, surprins de percheziţie, nu mai avusese timp s-o ia cu el.

În ceea ce mă privea, incidentele petrecute în timpul călătoriei la bordul vasului Dorothée, pe când coboram Dunărea de la Pesta la Ragz, se explicau acum. Pasagerul pe care îl crezusem coborât la Vukovar era tot la bord, deşi nu se mai vedea acolo.

Astfel, îmi ziceam, această invizibilitate el ştie s-o producă instantaneu. El apare şi dispare după pofta lui, precum vrăjitorii graţie baghetei fermecate şi, în acelaşi timp, el poate să facă invizibile veşmintele care îl acoperă, dar nu şi obictele pe care le ţine în mână, întrucât noi văzusem contractul şi buchetul rupte, coroana luată, verighetele zvârlite prin naos. Totuşi, nu este vorba aici nici de magie, nici de cuvinte cabalistice, nici de incantaţii sau de vrăjitorie. Să ne menţinem în domeniul faptelor materiale. Evident, Wilhelm Storitz posedă formula unei compoziţii pe care este de ajuns s-o înghită… Care? Fără îndoială, aceea pe care o conţinea acea fiolă spartă şi care se evaporase aproape instantaneu. Care este formula acestei compoziţii, iată ceea ce noi nu ştiam, ceea ce ar fi fost important să ştim, dar ceea ce poate că nu aveam să ştim niciodată…!

În ce priveşte persoana lui Wilhelm Storitz, chiar atunci când este invizibilă, este oare cu neputinţă să pui mâna pe ea? Dacă scapă simţului vederii, ea nu scapă, îmi imaginez, simţului pipăitului. Învelişul ei material nu-şi pierde niciuna

din cele trei dimensiuni comune tuturor corpurilor, lungime, lăţime, adâncime. El este mereu acolo, în carne şi oase, cum se zice. Invizibil, fie, intangibil, nu! Asta-i valabil pentru fantome, dar noi n-avem de-a face cu o fantomă!

De-ar face întâmplarea să-l apuci de braţe, de picioare, de cap – dacă nu-l vezi, cel puţin o să-l ţii. Şi oricât de uimitoare ar fi facultatea de care dispune el, ea nu-i va îngădui să treacă prin zidurile unei închisori.

Dar acestea nu erau decât raţionamente întrucâtva acceptabile, pe care probabil că fiecare şi le făcea, deşi situaţia nu devenea prin asta mai liniştitoare, siguranţa mai puţin compromisă. Nu te simţeai apărat nici afară, nici înlăuntrul caselor, nici ziua, nici noaptea. Cel mai mic zgomot din camere, un trosnet al podelii, un oblon mişcat de vânt, un vaiet al giruetei de pe acoperiş, până şi zumzetul în urechi al unei insecte, şuieratul vântului printr-o uşă sau o fereastră prost închisă, totul părea suspect. În viaţa de familie cu acel du-te-vino al ei, când se servea masa, seara în timpul veghei, noaptea în timpul somnului, admiţând că mai era cu putinţă somnul, nu se putea şti niciodată dacă nu pătrunsese vreun nepoftit în casă, dacă Wilhelm Storitz sau vreun acolit de-al lui nu se afla acolo, spionându-ţi mişcările, ascultându-ţi cuvintele, pătrunzând în cele mai intime secrete ale familiilor.

Neîndoios, se putea întâmpla ca acest german să fi părăsit Ragz-ul şi să se fi reîntors la Spremberg. Totuşi, reflectând la asta – aceasta a fost părerea doctorului, a căpitanului Haralan şi de asemenea a guvernatorului şi a şefului poliţiei – se putea admite în mod raţional că Wilhelm Storitz o sfârşise cu netrebnicele lui atacuri? Dacă el lăsase să fie acordată licenţa de căsătorie, este pentru că nu se întorsese încă de la Spremberg. Dar căsătoriei însăşi el îi întrerupsese celebrarea, şi în cazul în care Myra şi-ar redobândi raţiunea, n-ar mai căuta el s-o împiedice? De ce să i se fi stins ura pe care o jurase familiei Roderich, întrucât ea nu-şi atinsese încă ţinta? Ameninţările care

răsunaseră în catedrală nu răspundeau ele în mod elocvent acestor întrebări?

Nu, ultimul cuvânt nu fusese spus în această afacere şi erai în drept să te temi de totul, gândindu-te la mijloacele de care dispunea acest om pentru realizarea planurilor lui de răzbunare.

Într-adevăr, oricât de supravegheată ar fi fost zi şi noapte casa Roderich, n-ar mai izbuti el să intre în ea? Odată intrat în casă, n-ar lucra el precum i-ar conveni?

Se poate judeca, potrivit acestor gânduri, starea de obsesie a spiritelor, atât a celor care rămâneau în domeniul faptelor pozitive, cât şi a celor ce se lăsau pradă exagerărilor unei imaginaţii superstiţioase.

Dar, în sfârşit, exista vreun leac împotriva acestei situaţii? Eu nu vedeam niciunul, o mărturisesc. Plecarea lui Marc şi a Myrei n-ar fi schimbat-o. Wilhelm Storitz n-avea, într-adevăr, să-i urmărească în toată libertatea?

Fără a mai socoti că starea în care se afla Myra nu-i permitea deloc să părăsească Ragz-ul.

Pentru moment, unde era el, duşmanul nostru ce nu putea fi prins? Nimeni n-ar fi fost în stare s-o spună cu siguranţă, dacă o serie de evenimente nu ne-ar fi dovedit, unul după altul, că el se încăpăţâna să stea în mijlocul unei populaţii pe care o înfrunta şi o teroriza nepedepsit.

Primul din aceste evenimente a fost cât pe-aci să ne aducă desperarea la culme. Două zile încheiate se şi scurseseră de la teribila scenă din biserica Sfântul Mihail, fără ca nici o ameliorare să se fi produs în sănătatea Myrei, lipsită mereu de raţiune, mereu ţintuită la pat, mereu între viaţă şi moarte. Eram în 4 iunie. După-prânz, toată familia Roderich, împreună cu fratele meu şi cu mine, era strânsă în galerie şi discutam cu însufleţire care era cea mai bună măsură de luat, când un hohot de râs cu adevărat drăcesc ne răsună în urechi.

Ne-am ridicat cu toţii, îngroziţi. Marc şi căpitanul Haralan, cuprinşi de un fel de nebunie, se îndreptară în aceeaşi clipă,

dintr-o singură mişcare, spre partea galeriei de unde se părea că vine acest înspăimântător hohot de râs, dar se opriră după câţiva paşi. Totul se petrecuse în două secunde. În două secunde am văzut trecând un fulger, ca un tăiş strălucitor ce-şi descria în plină lumină curba lui ucigaşă; şi l-am văzul pe fratele meu clătinându-se şi pe căpitanul Haralan prinzându-l în braţe…

M-am repezit în ajutorul lor, chiar în momentul în care o voce – această voce pe care o cunoşteam cu toţii! – rostea pe tonul unei hotărâri de neclintit:

— Niciodată Myra Roderich nu va fi soţia lui Marc Vidal!… Niciodată!

Îndată, un violent curent de aer făcu să se legene policandrele, poarta grădinii repede deschisă şi închisă zornăi cu mare zgomot, şi am înţeles că necruţătorul nostru adversar ne scăpa din nou.

Căpitanul Haralan şi cu mine l-am întins pe fratele meu pe un divan şi doctorul Roderich i-a cercetat rana. Din fericire, nu era gravă. Lama pumnalului alunecase pe omoplatul stâng de sus în jos şi totul se limita la o tăietură lungă, care deşi se înfăţişa foarte impresionantă, avea să se vindece în câteva zile. De data aceasta, asasinul nu-şi atinsese ţinta. Dar avea să fie mereu aşa?

Marc a fost pansat şi transportat la hotelul Temesvar, şi eu m-am aşezat la căpătâiul lui, unde, în timp ce-l vegheam, m-am cufundat în examinarea problemei ce se punea agerimii minţii mele şi pe care trebuia s-o rezolv cu orice preţ, fiind în joc viaţa atâtor fiinţe scumpe mie.

Nu făcusem încă, o mărturisesc, nici primii paşi pe drumul soluţiei căutate, când s-au ivit alte evenimente, deloc dramatice de astă dată, ci mai degrabă bizare, incoerente chiar şi care îmi deteră mult de gândit.

În seara aceleiaşi zile, 4 iunie, o lumină puternică, ce fu zărită din piaţa Kurtz şi din târgul Coloman, apăru la cea mai de sus fereastră a turnului cu clopotul de alarmă. O torţă aprinsă cobora, se ridica, se agita, de parcă vreun răzvrătit ar fi vrut să dea foc edificiului.

Şeful poliţiei şi agenţii lui, ieşind afară din postul central, ajunseră repede în podul turnului. Lumina dispăruse însă şi, aşa precum se aştepta dealtfel domnul Stepark, nu găsiră acolo pe nimeni. Pe podea zăcea torţa stinsă din care ieşea miros de funingine, scântei răşinoase se mai prelingeau pe acoperiş, dar incendiatorul dispăruse. Fie că individul – să-i

spunem Wilhelm Storitz – avusese vreme să fugă, fie că el se ascundea într-un ungher al turnului.

Mulţimea îngrămădită în piaţă şi-a strigat zadarnic, din toate puterile, răzbunarea de care îşi râdea vinovatul.

A doua zi, în cursul dimineţii, s-a produs o nouă înfruntare aruncată întregului oraş cuprins de nebunie.

Sunase ora zece şi jumătate, când răsună deodată un sinistru zvon de clopote, un dangăt funebru, un fel de toacă a groazei.

De data aceasta, nu mai era doar un singur om care să fi putut pune în mişcare toate clopotele catedralei. Pesemne că Wilhelm Storitz era ajutat de mai mulţi complici, sau cel puţin de servitorul său, Hermann.

Oamenii dădură năvală în piaţa Sfântul Mihail, alergând chiar şi din cartierele îndepărtate, unde aceste dangăte de clopot băgaseră groaza în ei. Din nou, domnul Stepark şi agenţii lui se pregătiră de atac. Ei se grăbiră spre scara turnului de la nord, urcară repede treptele, ajunseră în clopotniţa inundată toată de lumina care trecea prin ferestre.

Dar degeaba au cercetat ei turnul şi galeria superioară… Nimeni!… Nimeni!… Când agenţii intraseră în clopotniţa în care clopotele mute încetaseră să se mai legene, invizibilii trăgători şi dispăruseră.

XIV.

Aşadar, temerile mele se adevereau. Wilhelm Storitz nu părăsise Ragz-ul şi intrase fără greutate în casa Roderich. Că-şi greşise ţinta, fie! Dar asta nu ne asigura deloc pe viitor. Ceea ce încercase fără rezultat să facă prima dată, avea să încerce din nou, şi poate cu mai mult succes. Era important deci de stabilit un plan de acţiune care să ne păzească împotriva următoarelor atacuri ale acestui mizerabil.

Nu mi-a fost prea greu să-mi imaginez un asemenea plan. Am hotărât, în primul rând, să adun diversele persoane ameninţate în vreun fel şi să organizez un sistem de

apărare, astfel încât să-i fie cu neputinţă cuiva să se apropie de ele. Am studiat cu grijă mijloacele de a atinge acest ţel şi, de îndată ce le-am găsit, le-am pus fără întârziere în aplicare.

În dimineaţa de 6 iunie, la mai puţin de patruzeci şi opt de ore de la atentat, fratele meu, a cărui rană foarte superficială se şi cicatriza, a fost transportat în casa Roderich şi a fost culcat într-o cameră alături cu cea a Myrei. După aceasta, i-am înfăţişat planul meu doctorului care, după ce-l aprobă în întregime, îmi dădu depline puteri şi-mi declară că, începând din acel moment, mă consideră întrucâtva drept comandantul unei garnizoane asediate.

Am făcut îndată un act de autoritate. Lăsând un singur servitor de pază lui Marc şi Myrei – trebuia să risc asta! – am întreprins o vizită amănunţită şi metodică a casei, cu ajutorul tuturor locatarilor, printre care căpitanul Haralan şi chiar şi doamna Roderich, care a trebuit, la stăruinţa mea, să plece de la căpătâiul fiicei sale.

Am început cu podul. Noi toţi, cot la cot, l-am străbătut de la un capăt la altul. Apoi, tot împreună, am cercetat toate camerele, fără să uităm nici cea mai mică ascunzătoare şi fără să lăsăm între noi nici un spaţiu prin care i-ar fi fost posibil unei făpturi omeneşti să se strecoare. În trecere, este inutil s-o spun, ridicam perdelele, mutam scaunele din loc, inspectam pe sub paturi şi pe deasupra dulapurilor, făceam toate astea fără a părăsi o clipă legătura dintre noi. După vizitarea în acest fel a fiecărei odăi, uşa era încuiată şi cheia îmi era dată mie.

Această muncă a durat mai mult de două ceasuri, dar a fost în sfârşit terminată şi am ajuns la uşa exterioară siguri, absolut siguri, siguri din punct de vedere material, că nici un străin nu putea fi ascuns în casă. Această uşă exterioară a fost zăvorâtă şi eu am pus cheia în buzunarul meu. De acum încolo, nimeni n-avea să intre fără voia mea şi îmi propuneam să veghez astfel încât nici un intrus, de-ar fi şi de o sută de ori invizibil, să nu izbutească să se strecoare

incognito în acelaşi timp cu vizitatorul recunoscut şi primit de mine.

Şi, de fapt, începând din această clipă, eu, eu singur sunt cel ce am răspuns bătăilor în poartă. Pentru a-mi îndeplini sarcina de portar, îl puneam pe căpitanul Haralan să mă însoţească sau, în absenţa lui, pe un servitor de încredere. Uşa la început nu era decât întredeschisă, apoi, în vreme ce tovarăşul meu o ţinea pe dinăuntru, eu mă strecuram prin deschizătura pe care o închideam. Vizitatorul era admis? Atunci ne dădeam înapoi toţi trei pas cu pas, lipiţi unul de altul, în vreme ce uşa era trasă puţin câte puţin.

Evident că ne aflam într-o deplină siguranţă în această casă, transformată astfel într-o adevărată fortăreaţă.

Parcă aud obiecţia ce mi se poate face – pe bună dreptate, o recunosc. Mai degrabă decât numele de fortăreaţă, casei noastre i s-ar fi potrivit cel de închisoare. Este adevărat, dar o întemniţare este suportabilă când nu este veşnică. A noastră, însă, avea să fie de lungă durată? N-o credeam.

Nu încetam deloc, într-adevăr, să reflectez la ciudata noastră situaţie şi, fără să pretind că aş fi pătruns misterul de nedezlegat al lui Wilhelm Storitz, făceam un oarecare progres pe acest drum.

Câteva cuvinte explicative, poate puţin aride, mi se par acum necesare.

Când faci să cadă pe o prismă un fascicul de raze solare, acesta se descompune, precum se ştie, în şapte culori, al căror ansamblu dă lumina albă. Aceste culori – violet, indigo, albastru, verde, galben, portocaliu, roşu – constituie „spectrul solar”. Dar această gamă vizibilă poate că nu-i decât o parte a spectrului complet. Poate că mai există şi alte culori nepercepute de simţurile noastre. Pentru ce aceste raze, încă necunoscute la ora actuală, n-ar avea proprietăţi cu totul diferite faţă de cele pe care le cunoaştem noi? În timp ce acestea din urmă nu sunt capabile să străbată decât un mic număr de corpuri solide, de pildă sticla, pentru ce acelea n-ar străbate indistinct

toate corpurile materiale?4 Dacă lucrurile s-ar petrece într-adevăr astfel, nimic nu ne-ar avertiza despre asta, întrucât simţurile noastre nu sunt sensibile la aceste raze, presupunând că ele există. S-ar putea deci întâmpla ca Otto Storitz să fi descoperit raze având această putere, şi ca el să fi găsit formula unei substanţe care, introdusă în organism, să aibă dubla facultate – de a se răspândi la periferia lui şi de a modifica natura diverselor raze conţinute în spectrul solar. Dacă se admitea aceasta, totul se explica. Lumina, atingând suprafaţa unui corp opac impregnat cu această substanţă, s-ar descompune, şi razele care o constituie s-ar transforma toate, în mod indistinct, în aceste radiaţii necunoscute a căror existenţă mi-o imaginam. Aceste radiaţii străbăteau deci în mod liber acest corp, apoi sufereau, în momentul ieşirii din el, o transformare în sens contrariu, îşi reluau diferitele lor forme prime şi ne impresionau ochii ca şi cum corpul opac n-ar fi existat.

Fără îndoială că multe puncte rămâneau obscure. Cum să se explice că, în vreme ce nu se mai vedeau veşmintele lui Wilhelm Storitz precum nici el însuşi, obiectele pe care le ţinea în mână puteau totuşi să rămână vizibile?

Pe de altă parte, care era substanţa capabilă să producă astfel de efecte miraculoase? Asta n-o ştiam şi era tare păcat, într-adevăr, căci, dacă aş fi cunoscut această substanţă, aş fi putut să mă folosesc şi eu de ea şi să lupt împotriva duşmanului nostru cu arme egale. Dar poate că, la urma urmei, era cu putinţă să-l învinge şi fără să cunosc această substanţă? Îmi puneam, într-adevăr, această dilemă: oricare ar fi fost această substanţă necunoscută, acţiunea ei era fie trecătoare, fie permanentă. În primul caz, Wilhelm Storitz era obligat să înghită din ea doze noi la anumite intervale, lungi sau scurte. În al doilea caz, el trebuia în mod necesar să distrugă din când în când efectul drogului său printr-un alt drog antagonist, o contraotravă întrucâtva, căci există împrejurări în care invizibilitatea n-ar

mai fi o superioritate, ci o adevărată inferioritate. În ambele cazuri, Wilhelm Storitz era silit fie să fabrice, fie să ia dintr-o rezervă avută de el substanţa pe care dorea s-o folosească, deoarece cantitatea pe care putea s-o aibă asupra lui nu putea fi desigur nelimitată.

Acest jalon odată pus, m-am întrebat ce sens aveau aceste trageri de clopote, aceste lumini agitate nebuneşte. N-aveau nici o noimă. Era ceva incoerent, aşa cum am mai observat. Ce altceva se putea conchide decât că Wilhelm Storitz, îmbătat de puterea pe care şi-o atribuia, ajungea la gesturi de smintit, că aluneca în nebunie? Ar fi o eventualitate favorabilă şi pe care cercetarea faptelor ar tinde s-o facă plauzibilă.

După ce am făcut aceste diverse raţionamente, m-am dus să-l caut pe domnul Stepark. L-am informat despre reflecţiile mele şi, de comun acord, am hotărât că zi şi noapte avea să fie păzită casa de pe bulevardul Tékéli de către un cordon de agenţi ai poliţiei sau de soldaţi, astfel încât să-i fie cu neputinţă proprietarului ei să poată intra în ea. În felul acesta Wilhelm Storitz ar fi lipsit totodată şi de laborator, şi de rezerva lui secretă, în cazul că aceasta ar exista. El ar fi, aşadar, condamnat prin forţa lucrurilor fie să-şi reia înfăţişarea omenească într-un răstimp mai scurt sau mai lung, fie să rămână veşnic invizibil, ceea ce, de s-ar întâmpla, ar putea deveni pentru el o cauză de slăbiciune. Fără nici o îndoială, dealtfel, că dacă ipoteza unui început de nebunie era întemeiată, această nebunie ar fi supra-excitată prin obstacolele puse dementului şi că acesta ar ajunge să săvârşească imprudenţa care ni l-ar preda dezarmat.

Domnul Stepark nu făcu nici un fel de obiecţie ca să-mi dea satisfacţie. Şi el, dar din alte motive, se gândise să păzească locuinţa lui Wilhelm Storitz. El judeca această măsură capabilă să calmeze într-o oarecare măsură oraşul, atât de liniştit mai înainte şi până într-atât de fericit încât să fie invidiat de celelalte oraşe maghiare, dar acum tulburat

mai mult decât se poate închipui. N-ar putea fi comparat decât cu un oraş dintr-o ţară invadată, sub teama continuă a bombardamentului, atunci când fiecare se întreabă unde va cădea prima ghiulea şi de nu va fi dărâmată prima casa lui.

Într-adevăr, de câte agresiuni nu puteam să ne temem din partea lui Wilhelm Storitz, întrucât nu părăsise oraşul, aşa precum avusese grijă el însuşi să facă cunoscut tuturor?

În casa Roderich, situaţia era şi mai rea încă. Nefericita Myra nu-şi redobândise încă raţiunea. Nu bolborosea decât cuvinte incoerente, ochii ei rătăciţi nu se opreau asupra nimănui. Nu ne auzea. N-o recunoştea nici pe mama ei, nu-l recunoştea nici pe Marc care fusese capabil curând s-o înlocuiască pe doamna Roderich la căpătâiul bolnavei în camera tinerei fete, atât de veselă altădată şi atât de tristă acum. Era un delir trecător, o criză pe care îngrijirile aveau s-o învingă? Era o nebunie incurabilă? Cine ar fi putut s-o spună?

Slăbiciunea ei era extremă, de parcă resorturile vieţii s-ar fi rupt în ea. Întinsă pe pat, aproape fără nici o mişcare, de-abia de schiţa câteodată un gest cu mâna. Erai îndreptăţit să te întrebi atunci dacă ea nu căuta să sfâşie vălul inconştienţei care o înfăşura, dacă nu încerca să-şi manifeste voinţa. Marc se apleca asupra ei, îi vorbea, se silea să-i ghicească un răspuns pe buze, un semn în ochi… Dar ochii îi rămâneau închişi şi mâna, de-abia ridicată, recădea imediat.

Doamna Roderich rezista printr-o extraordinară forţă a voinţei. De-abia de avea câteva ore de somn, şi astea doar pentru că soţul ei o obliga, dar ce somn mai putea fi acesta, tulburat de coşmaruri, întrerupt la cel mai mic zgomot! Ea credea că-l aude umblând prin cameră. Cu toate precauţiile luate, îşi zicea mereu că duşmanul invizibil, ce nu poate fi prins, se afla acolo, că pătrunsese în casă, că-i dădea întruna târcoale fetei sale!… Se ridica îngrozită şi nu-şi regăsea un pic de linişte decât după ce-l vedea pe doctor

sau pe Marc veghind la căpătâiul Myrei. Dacă această situaţie s-ar fi prelungit, i-ar fi fost cu neputinţă să mai reziste.

În fiecare zi, mai mulţi dintre confraţii doctorului Roderich veneau la consultaţie. Nu se putuseră pronunţa asupra acestei inerţii intelectuale nici după examinarea îndelungă şi minuţioasă a bolnavei. Nu exista nici o reacţie şi nici nu se producea o criză. Nu, doar o indiferenţă faţă de toate lucrurile exterioare, o inconştienţă desăvârşită, liniştea unei moarte, în faţa căreia arta medicală se vădea neputincioasă.

De îndată ce fu în stare să se ţină pe picioare, şi asta se petrecu după trei zile, fratele meu nu mai părăsi camera Myrei. La rându-mi, nici eu nu lipseam deloc din casă, decât cel mult pentru a mă duce la primărie. Domnul Stepark mă punea la curent cu tot ceea ce se vorbea la Ragz. De la el am aflat că populaţia era pradă celor mai mari temeri. În imaginaţia populară, nu era vorba numai de Wilhelm Storitz, ci de o întreagă bandă de fiinţe invizibile, alcătuită de el, care invadase oraşul lăsat, fără apărare, la cheremul infernalelor lor uneltiri.

Căpitanul Haralan, dimpotrivă, cel mai adesea se afla în afara fortăreţei noastre. Sub obsesia unei idei fixe, el colinda neîncetat străzile. Nu-mi cerea să merg cu el. Avea oare în cap vreun plan de la care se temea ca nu cumva eu să-l îndepărtez? Se bizuia el pe cel mai improbabil hazard ca să-l întâlnească pe Wilhelm Storitz? Aştepta el ca acesta să fie văzut la Spremberg sau în altă parte, pentru a încerca să-l găsească? Desigur, n-aş mai fi căutat să-l opresc. Dimpotrivă, m-aş fi dus cu el şi l-aş fi ajutat să ne scăpăm de acest ticălos.

Dar această eventualitate avea vreun sorţ să se producă? Nu, desigur. Nici la Ragz, nici aiurea.

În seara de ll iunie, am avut o lungă convorbire cu fratele meu. Mi se păruse mai copleşit ca oricând şi mă temeam să nu cadă grav bolnav. Ar fi trebuit să-l duc departe de acest oraş, să-l readuc în Franţa, dar el n-ar fi admis niciodată să

se despartă de Myra. Totuşi era oare cu neputinţă ca familia Roderich să plece din Ragz pentru câtăva vreme? Această problemă nu trebuia să fie studiată? Mă gândeam la asta şi-mi propuneam să-i vorbesc doctorului.

În ziua aceea, la terminarea convorbirii noastre, i-am zis lui Marc:

— Bietul meu frate, te văd gata să-ţi pierzi orice speranţe, dar greşeşti. Viaţa Myrei nu este în primejdie, medicii sunt de acord în această privinţă. Dacă şi-a pierdut judecata, este doar momentan, te rog să mă crezi. Ea îşi va redobândi limpezimea minţii, îşi va reveni, pentru ea, pentru tine, pentru toţi ai ei.

— Vrei să nu disper, îmi răspunse Marc, cu o voce înecată de suspine. Dar, chiar de şi-ar recâştiga raţiunea, biata Myra nu va fi mereu la discreţia acestui monstru? Crezi oare că ura lui se va potoli cu ceea ce a făptuit acum? Dar dacă vrea să meargă mai departe cu răzbunarea?… Dacă vrea asta?… Trebuie să mă înţelegi, Henri… El poate totul şi noi ne aflăm fără apărare în faţa lui.

— Nu, am strigat, nu, Marc, nu este cu neputinţă să-l combaţi!

— Dar cum?… Cum?… continua Marc însufleţindu-se. Nu, Henri, tu nu spui tot ce gândeşti. Nu! Suntem dezarmaţi în faţa acestui mizerabil. Nu putem să-i scăpăm decât vârându-ne într-o închisoare. Şi nimic nu ne asigură că el n-o să izbutească, cu toate acestea, să pătrundă în ea.

Exaltarea lui Marc nu-mi mai îngăduia să-i răspund. Nu se mai asculta decât pe el. El adăugă, strângându-mi mâinile:

— Cine îţi poate spune că suntem singuri chiar în acest moment? Nu pot să merg dintr-o cameră într-alta, în salon, în galerie, fără să nu-mi spun că poate că el mă urmăreşte!… întruna mi se pare că cineva merge alături de mine… cineva care mă ocoleşte… care se dă îndărăt când înaintez… şi care dispare când vreau să pun mâna pe el…

În timp ce vorbea cu o voce gâtuită, Marc înainta, se dădea înapoi, de parcă ar fi urmărit o fiinţă invizibilă. Nu

ştiam ce să mai fac spre a-l calma. Lucrul cel mai bun ar fi fost să-l scot afară din casă, să-l duc departe, cât mai departe cu putinţă…

— Cine ştie, continuă, dacă el n-a auzit tot ce-am vorbit noi? Noi îl credem departe. Dar poate că el este chiar aici. Stai!… îndărătul acestei uşi, aud paşi… El este acolo… Vino!… Să-l lovim!… Să-l ucidem!… Dar este posibil?… Are moartea vreo putere asupra acestui monstru?

Iată în ce stare se afla fratele meu! N-aveam motiv să mă tem că într-una din aceste crize îşi va pierde şi el mintea, cum şi-o pierduse Myra?

Pentru ce a trebuit ca Otto Storitz să facă această descoperire blestemată? Pentru ce a trebuit ca el să pună o astfel de armă în mâinile omului, şi aşa prea înarmat spre a face rău!

În oraş, situaţia nu se îndrepta. Deşi nu se mai produsese nici un alt incident de când Wilhelm Storitz răcnise, ca să spunem aşa, de la înălţimea turnului de alarmă: „Eu sunt aici”, groaza pusese stăpânire pe întreaga populaţie. Nu era casă să nu fie crezută că-i bântuită de făptura invizibilă. Nici măcar bisericile nu mai erau un azil unde să te poţi refugia, după faptele petrecute la Catedrală. Autorităţile încercau în zadar să ţină piept panicii, dar nu izbuteau, căci eşti lipsit de orice putere împotriva groazei.

Iată un fapt, printre multe altele, care arată până la ce grad de nebunie ajunseseră spiritele.

Dimineaţa, la l2, plecasem de acasă ca să mă duc să-l văd pe şeful poliţiei.

Ajungând în strada Prinţul Miloch, cu două sute de paşi mai înainte de piaţa Sfântul Mihail, l-am zărit pe căpitanul Haralan. L-am ajuns din urmă:

— Mă duc la domnul Stepark, i-am zis. Veniţi cu mine la el, căpitane?

Fără să-mi răspundă, în mod maşinal, el luă aceeaşi direcţie ca şi mine. Ne apropiam de piaţa Kurtz când se auziră de acolo ţipete de spaimă.

O căruţă trasă de doi cai cobora strada cu o viteză nemaipomenită. Trecătorii fugeau în dreapta şi în stânga. Fără îndoială, căruţaşul fusese aruncat la pământ şi caii, lăsaţi în voia lor, îşi luaseră avânt.

Ei bine, n-o să credeţi, dar câtorva trecători, tot atât de speriaţi ca şi atelajul, le veni ideea că o făptură invizibilă conducea acest car şi că Wilhelm Storitz stătea pe capra lui. Un ţipăt ajunse până la noi:

— El… el!… El este!

Nu avusesem timp nici cât să mă întorc spre căpitanul Haralan, că acesta nu se mai afla lângă mine. L-am văzut fugind în întâmpinarea carului, cu intenţia evidentă de a-l opri în momentul în care ar trece pe lângă el.

Strada era foarte aglomerată la această oră. Numele lui Wilhelm Storitz se auzea din toate părţile. Au început să zboare pietre în direcţia cailor ce alergau.

Atât de mare era furia mulţimii, încât începură să se audă lovituri de muschetă trase din magazinul situat la unghiul străzii Prinţul Miloch.

Unul din cai căzu, lovit în coapsă de un glonte. Carul, izbindu-se de trupul animalului, se răsturnă.

Îndată, mulţimea începu să se repeadă, să se agaţe de roţi, de coş, de hulube. O sută de braţe se deschiseră spre a-l apuca pe Wilhelm Storitz… Dar n-au prins decât golul.

Căruţaşul invizibil izbutise, aşadar, să sară din car, mai înainte ca acesta să se răstoarne, căci nu te puteai îndoi că el voise să înspăimânte încă o dată oraşul.

Nu se petrecuse de fapt nimic, cum a trebuit s-o recunosc până la urmă. Îndată sosi alergând un ţăran din pustă, ai cărui cai, opriţi în târgul Coloman, îşi luaseră avânt în lipsa lui. Cât se înfurie când îşi văzu unul din cai culcat la pământ! Nimeni nu voia să-l asculte, şi am crezut că mulţimea avea să-l bată pe bietul om pe care cu mare greutate l-am apărat împotriva acestei furii oarbe.

L-am tras pe căpitanul Haralan, care m-a urmat la primărie fără să scoată o vorbă.

Domnul Stepark era informat despre ceea ce se petrecuse în strada Prinţul Miloch.

— Oraşul este înnebunit, îmi spuse el, şi nu se poate prevedea până unde o să meargă această nebunie.

I-am pus întrebările mele obişnuite:

— Aţi aflat ceva nou?

— Da, răspunse domnul Stepark, am fost informat că Wilhelm Storitz se află la Spremberg.

— La Spremberg!… strigă căpitanul Haralan, întorcându-se spre mine. Să plecăm! Mi-aţi făgăduit-o.

Nu ştiam ce să-i răspund, căci eram sigur că această călătorie era zadarnică.

— Mai aşteptaţi, căpitane, interveni domnul Stepark. Am cerut de la Spremberg confirmarea acestei ştiri şi curierul trebuie să sosească dintr-o clipă într-alta.

Nu trecuse nici o jumătate de oră, când plantonul îi înmână şefului poliţiei un plic adus în goana calului. Ştirea nu se baza pe nimic serios. Nu numai că nu se constatase prezenţa lui Wilhelm Storitz la Spremberg, dar se credea chiar că el nici nu părăsise vreodată Ragz-ul.

Se mai scurseră două zile fără să se producă nici o schimbare în starea Myrei Roderich. Cât despre fratele meu, mi se păru mai calm. Aşteptam prilejul să-i vorbesc doctorului despre un plan de plecare la care speram să mi-l fac aliat.

Ziua de l4 iunie a fost mai puţin liniştită decât cele precedente. Autorităţile îşi simţiră, de această dată, neputinţa de a stăpâni o mulţime dezlănţuită până la un atare grad de nebunie.

Către ora unsprezece, pe când mă plimbam pe cheiul Batthyani, aceste vorbe îmi izbiră auzul:

— El s-a întors… s-a întors!

Cine era acest „el” era uşor de ghicit, şi am auzit de la doi-trei trecători cărora m-am adresat:

— A ieşit fum pe coşul casei! a zis unul.

— I s-a văzut faţa la o fereastră a foişorului! a afirmat un altul. Nu ştiu dacă trebuia să dau sau nu crezare acestor palavre, dar m-am îndreptat totuşi spre bulevardul Tékéli.

Dar ce siguranţă puteam să am că Wilhelm Storitz s-ar fi arătat cu atâta imprudenţă? El nu putea să nu ştie ce-l aştepta de izbuteau să pună mâna pe el. Şi ar fi riscat el asta, deşi nimic nu-l obliga? S-ar fi lăsat el să fie zărit la o fereastră a locuinţei sale?

Adevărată sau falsă, ştirea îşi produsese efectul. Când am ajuns acolo, mai multe mii de persoane, pe care cordonul de agenţi se silea zadarnic să le reţină, înconjurau casa dinspre bulevard şi dinspre drumul circular. Din toate părţile alergau nenumăraţi bărbaţi şi femei, îndârjiţi la culme şi vociferând ameninţări cu moartea. Ce putere mai aveau argumentele în faţa acestei convingeri, neraţionale dar de nezdruncinat, că el se afla acolo – „el”! – şi poate cu toată banda complicilor lui invizibili? Ce putea face poliţia împotriva acestei mulţimi atât de numeroase care asedia casa blestemată atât de aproape încât Storitz, dacă era închis în ea, n-ar mai fi izbutit să fugă? Dealtminteri, dacă Wilhelm Storitz fusese zărit la ferestrele foişorului, era sub înfăţişarea lui materială. Mai înainte de a reuşi să se facă invizibil, el ar fi fost probabil prins, şi de data aceasta n-ar mai fi scăpat de răzbunarea populară.

Cu toată rezistenţa agenţilor, cu toate sforţările şefului poliţiei, grilajul a fost sfărâmat, porţile deschise, casa invadată, ferestrele smulse, mobilele aruncate în grădină şi în curte, aparatele laboratorului făcute bucăţi. Apoi focul, ce izbucni la parter, ajunse la etajul superior, se roti deasupra acoperişului, şi în curând foişorul se prăbuşi într-un vârtej de flăcări.

Cât despre Wilhelm Storitz, în zadar îl căutaseră în locuinţă în curte, în grădină. El nu era acolo, sau cel puţin a fost cu neputinţă să fie descoperit.

Acum incendiul, izbucnit din zece locuri diferite, mistuia toată casa. După o oră, nu mai rămâneau din ea decât

ruinele celor patru ziduri.

Poate era mai bine, la urma urmei, ca ea să fie distrusă. Cine ştie dacă n-ar rezulta o destindere a spiritelor, dacă populaţia din Ragz n-ar ajunge să creadă că Wilhelm Storitz, oricât de invizibil ar fi fost, pierise în flăcări?

XV.

După distrugerea casei Storitz, mi s-a părut că surescitarea din Ragz se mai potolise. Oamenii din oraş se linişteau. Aşa precum presupusesem, o parte din locuitori erau înclinaţi să creadă că „vrăjitorul” se aflase într-adevăr în locuinţa sa în momentul în care ea fusese invadată de către mulţime şi că pierise în mijlocul flăcărilor.

Adevărul este însă că, scormonind printre dărâmături, căutând prin cenuşă, nu se găsise nimic de natură să justifice această credinţă. Dacă Wilhelm Storitz asistase la incendiu, o făcuse dintr-un loc ferit unde nu-l putea ajunge focul.

Totuşi, noi scrisori primite de la Spremberg erau de acord asupra unui punct: că el nu mai reapăruse acolo, că nici servitorul său, Hermann, nu fusese văzut acolo şi că se ignora cu desăvârşire unde se refugiaseră amândoi.

Din nenorocire, dacă în Oraş domnea un oarecare calm, nu tot aşa era în casa Roderich. Starea mintală a bietei noastre Myra nu se ameliora nicidecum. Inconştientă, indiferentă la îngrijirile ce i se dădeau neîncetat, ea nu recunoştea pe nimeni. De aceea, medicii nu îndrăzneau să-şi exprime nici cea mai mică speranţă.

Cu toate acestea, deşi era mereu de o slăbiciune extremă, viaţa nu-i părea ameninţată. Rămânea întinsă pe pat, aproape fără nici o mişcare, palidă ca o moartă. Dacă încercau s-o ridice, suspine adânci îi ridicau pieptul, groaza i se citea în ochi, braţele i se suceau, fraze lipsite de şir îi scăpau de pe buze. Îi revenea oare memoria? Revedea ea, în mijlocul tulburării spiritului ei, scenele din seara logodnei şi cele din catedrală? Auzea ameninţările rostite împotriva

ei şi a lui Marc? Ar fi fost de dorit să fie aşa, şi ca inteligenţa să-i fi păstrat amintirea trecutului.

Se înţelege uşor care era viaţa acestei nefericite familii. Fratele meu nu mai părăsea casa. El rămânea lângă Myra, împreună cu doctorul, cu doamna Roderich, dându-i cu mâna lui puţină hrană bolnavei, căutând neîncetat să vadă dacă vreo licărire a minţii îi reapărea în privire.

În după-amiaza zilei de l6, rătăceam singur pe străzile oraşului, la întâmplare. Îmi veni deodată ideea să trec pe ţărmul drept al Dunării. Era o excursie de mai multe ori plănuită, dar pe care împrejurările nu-mi îngăduiseră încă s-o fac, şi de care, dealfel, nu m-aş fi bucurat deloc, în starea de spirit în care mă aflam. M-am îndreptat totuşi spre pod, am traversat insula Svendor şi am pus piciorul pe ţărmul sârbesc.

Plimbarea s-a prelungit mai mult decât intenţionasem. Orologiile bătuseră ora opt şi jumătate când m-am întors pe pod, după ce luasem cina într-o cârciumă sârbească de pe malul fluviului. Nu ştiu ce poftă mi-a venit atunci. În loc să mă reîntorc direct, n-am străbătut decât prima parte a podului şi a am coborât pe marea alee centrală de pe insula Svendor.

De-abia făcusem vreo zece paşi, că-l zării pe domnul Stepark. Era singur, m-a oprit şi-am început îndată conversaţia despre subiectul care ne preocupa pe amândoi.

Plimbarea noastră dura de vreo douăzeci de minute, când am atins punctul septentrional al insulei. Noaptea se lăsase de-a binelea, umbra creştea pe sub arbori şi pe aleile pustii. Casele de ţară se închiseseră şi nu ne mai întâlneam cu nimeni.

Venise ceasul să ne întoarcem la Ragz şi tocmai eram gata de plecare, când nişte cuvinte ajunseră până la noi.

M-am oprit brusc şi l-am oprit şi pe domnul Stepark apucându-l de braţ, apoi m-am aplecat astfel, încât să nu fiu auzit decât de el:

— Ascultaţi!… Vorbeşte cineva… Este chiar vocea lui Wilhelm Storitz.

— Wilhelm Storitz! răspunse şeful poliţiei pe acelaşi ton.

— Da.

— Nu ne-a zărit.

— Nu, noaptea face egale şansele şi ne face invizibili şi pe noi. Cu toate astea vocea continua să ajungă până la noi indistinctă, vocile mai bine-zis, căci cu siguranţă că existau doi interlocutori.

— Nu-i singur, murmură domnul Stepark.

— Nu… Probabil că e cu servitorul lui.

Domnul Stepark mă duse cu el sub adăpostul arborilor, plecându-se până la pământ. Datorită întunericului ce ne proteja, poate că am putea să ne apropiem îndeajuns de mult de vorbitori spre a-i auzi fără să fim văzuţi.

Curând ne aflam ascunşi cam la zece paşi de locul unde trebuie să fi fost Wilhelm Storitz.

Fireşte că n-am văzut pe nimeni, dar ne aşteptam la asta, şi lucrul nu ne-a pricinuit nici o decepţie.

Niciodată nu mi se mai oferise o asemenea ocazie, de a şti unde stătea duşmanul nostru după incendierea casei sale, de a afla ceea ce plănuia, ba chiar de a putea pune mâna pe el.

El nu putea bănui că eram acolo, cu urechea ciulită. Pe jumătate ascunşi printre ramuri, de-abia îndrăznind să respirăm, ascultam cu o emoţie de nedescris cuvintele schimbate între ei. Erau mai mult sau mai puţin distincte, după cum stăpânul şi servitorul se îndepărtau sau se apropiau de locul unde ne aflam, plimbându-se de-a lungul desişului de arbori.

Prima frază auzită, rostită de Wilhelm Storitz, a fost:

— O să putem să intrăm acolo chiar de mâine…?

— Chiar de mâine, răspunse interlocutorul său invizibil – după toate aparenţele era servitorul Hermann – şi nimeni n-o să ştie cine suntem.

— De când te-ai reîntors în Ragz?

— De azi de dimineaţă.
— Bine… Şi casa ai închiriat-o…?
— Sub un nume fals…
— Eşti sigur că putem să locuim în văzul şi în auzul tuturor, că nu suntem cunoscuţi la…
Numele oraşului pe care-l rosti Wilhelm Storitz ne fu cu neputinţă să-l distingem, spre marele nostru regret. Dar, din cuvintele auzite, rezulta că duşmanul nostru plănuia să-şi reia înfăţişarea omenească, mai curând sau mai târziu. Pentru ce săvârşea el această imprudenţă? Am presupus că invizibilitatea lui nu se putea menţine decât un anumit timp, fără să-i devină vătămătoare sănătăţii. Dau această explicaţie care mi se pare întrucâtva plauzibilă, dar pe care n-am avut niciodată prilejul s-o verific.
Când vocile se apropiară, Hermann zise, sfârşind o frază începută:
— Poliţia din Ragz n-o să ne dibuie sub numele alea. Poliţia din Ragz?… Aşadar, tot într-un oraş unguresc voiau să locuiască?
Apoi zgomotul paşilor scăzu şi ei se îndepărtară, ceea ce-i îngădui domnului Stepark să-mi spună:
— Ce oraş?… Ce nume?… Asta-i ce ar trebui să aflăm. Mai înainte de a avea timp să-i răspund, cei doi vorbitori se apropiară şi se opriră la câţiva paşi de noi.
— Această călătorie la Spremberg, întreba Hermannn, este oare absolut necesară?
— Absolut, întrucât acolo am depuşi banii. Aici, dealtfel, nici nu m-aş putea arăta fără primejdie. În timp ce acolo…
— Aveţi de gând să vă arătaţi acolo în carne şi oase?
— Există vreun mijloc de a evita lucrul acesta?… Nimeni n-ar plăti, îmi închipui, fără să-l vadă pe cel căruia i-ar da banii.
Aşadar, ceea ce prevăzusem se realiza. Storitz se înfundase într-una din acele situaţii în care invizibilitatea nu mai este un avantaj. Avea nevoie de bani şi, pentru a şi-i procura, trebuia să renunţe la puterea lui.

Totuşi, el continuă:

— Dar lucrul cel mai neplăcut este că nu ştiu cum să fac. Aceşti imbecili mi-au distrus laboratorul şi n-am la mine nici măcar un flacon nr. 2. Noroc că n-au dat peste ascunzătoarea din grădină, dar ea se află sub dărâmături şi am nevoie de tine ca să le dai la o parte.

— Sunt la ordinele dumneavoastră, rosti Hermann.

— Vino poimâine dimineaţă, către ora zece. Ziua sau noaptea, pentru noi este acelaşi lucru, dar cel puţin o să vedem limpede.

— De ce nu mâine?

— Mâine am altceva de făcut. Mă gândesc să dau, o lovitură de maestru, în felul meu, pe care n-o s-o guste cineva pe care îl ştiu eu.

Cei doi interlocutori îşi continuară plimbarea. Când se reîntoarseră, am mai auzit:

— Nu, n-o să părăsesc Ragz-ul, zicea Wilhelm Storitz cu un glas în care clocotea mânia, atâta vreme cât ura mea împotriva acestei familii nu va fi potolită, atâta vreme cât Myra şi francezul ăsta…

Nu termină fraza şi un soi de muget îi ieşi din piept. În acel moment trecea foarte aproape de noi. Poate că ar fi fost de ajuns să întinzi mâna ca să-l apuci. Dar atenţia ne fu atrasă de aceste cuvinte ale lui Hermann:

— Se ştie acum la Ragz că aveţi puterea să vă faceţi invizibil, dar se ignoră prin ce mijloc.

— Şi o vor ignora întotdeauna, răspunse Wilhelm Storitz. Ragz n-a sfârşit-o cu mine. Pentru că mi-au ars casa, ei cred că mi-au ars şi secretele!… Nebunii!… Nu, Ragz nu va scăpa de răzbunarea mea şi nu voi lăsa din el piatră peste piatră.

De-abia fu pronunţată această frază atât de ameninţătoare la adresa oraşului, că ramurile desişului de arbori se desfăcură cu violenţă. Domnul Stepark se repezise în direcţia din care veneau vocile. El ţipă deodată:

— L-am prins pe unul, domnule Vidal. Vedeţi de celălalt!

Fără îndoială că mâinile lui dăduseră peste un corp perfect tangibil, dacă nu vizibil. Dar fu respins cu o extremă violenţă, şi ar fi căzut dacă nu l-aş fi apucat de un braţ.

Am crezut atunci că vom fi atacaţi în condiţii foarte neprielnice, întrucât noi nu-i puteam vedea pe agresorii noştri. N-a fost deloc aşa. În stânga noastră s-a auzit un râs ironic şi un zgomot de paşi care se îndepărtau.

— N-am izbutit, strigă domnul Stepark, dar suntem siguri acum că invizibilitatea lor nu-i împiedică să fie înhăţaţi!

Din nefericire, ne scăpaseră şi nu cunoşteam locul ascunzătorii lor. Domnul Stepark nu părea totuşi mai puţin încântat.

— Îi avem în mână, zise el cu o voce înceată, în vreme ce ne întorceam pe cheiul Batthyani. Cunoaştem acum punctul slab al adversarului şi ştim că Storitz trebuie să se ducă poimâine la ruinele casei lui. Asta ne dă două mijloace să-l biruim. Dacă unul eşuează, va izbuti celălalt.

Lăsându-l pe domnul Stepark, m-am întors acasă şi, în timp ce doamna Roderich şi cu Marc vegheau la căpătâiul Myrei, m-am retras cu doctorul. Era important ca el să fie pus imediat la curent cu ceea ce se petrecuse pe insula Svendor.

I-am spus totul, fără să uit concluzia optimistă a domnului Stepark, dar nu fără să adaug şi că eram foarte nesigur de asta. Doctorul socoti că în faţa ameninţărilor lui Wilhelm Storitz, în faţa voinţei lui de a-şi îndeplini actul de răzbunare împotriva familiei Roderich şi împotriva întregului oraş, obligaţia de a părăsi Ragz-ul era necesară… Trebuiau să plece, să plece în secret, şi ar fi mai bine cât mai curând.

— Sunt de părerea dumneavoastră, am zis, şi n-o să fac decât o singură obiecţie: este în stare Myra să suporte oboseala unei călătorii?

— Sănătatea fiicei mele nu este afectată, mi-a răspuns doctorul. Ea nu suferă de nimic. Numai judecata şi-a pierdut-o.

— Şi-o va recăpăta cu timpul, am afirmat eu energic, şi mai ales într-o altă ţară, unde nu va mai avea să se teamă de nimic.

— Vai! exclamă doctorul. Primejdia va fi evitată prin plecarea noastră? Wilhelm Storitz nu ne va urmări?

— Nu, dacă păstrăm secretul datei plecării şi a ţintei călătoriei.

— Secretul!… murmură cu tristeţe doctorul Roderich.

Ca şi fratele meu, se întreba şi el dacă putea fi ţinut vreun secret faţă de Wilhelm Storitz, dacă în acest moment chiar nu se afla în acest cabinet, auzind ceea ce vorbeam şi pregătind vreo nouă lovitură.

Pe scurt, plecarea a fost hotărâtă. Doamna Roderich nu făcu nici o obiecţie. Era nerăbdătoare ca Myra să fie dusă într-un alt mediu.

Marc, la rândul lui, aprobă şi el călătoria. Nu i-am vorbit despre întâmplarea de pe insula Svendor. Mi s-a părut inutil. I-am povestit-o însă căpitanului Haralan. Nici el nu făcu nici o obiecţie la planul nostru de călătorie. Se mulţumi să mă întrebe:

— O să-l însoţiţi fără îndoială pe fratele dumneavoastră?

— Cum aş putea să nu-l însoţesc, căci prezenţa mea îi este indispensabilă, precum este şi a dumneavoastră pe lângă…

— Eu n-o să plec, răspunse Haralan, pe tonul unui om a cărui hotărâre este absolut irevocabilă.

— N-o să plecaţi…?

— Nu, eu vreau, eu trebuie să rămân la Ragz, deoarece el este la Ragz, şi am presimţirea că fac bine rămânând aici.

Nu se putea discuta şi nici n-am mai discutat.

— Fie, căpitane.

— Mă bizui pe dumneavoastră, scumpul meu Vidal, spre a mă înlocui pe lângă familia mea, care este şi a dumneavoastră.

— Contaţi pe mine, i-am răspuns.

M-am ocupat îndată de pregătirile de plecare. În timpul zilei, am angajat două berline foarte confortabile. Apoi m-

am dus să-l văd pe domnul Stepark pe care l-am informat despre planurile acestea.

— Faceţi bine, mi-a zis el, şi este păcat că nu poate să facă la fel tot oraşul!

Şeful poliţiei era vădit îngrijorat. Am socotit că avea motive, după cele ce auzisem în ajun.

M-am întors în casa Roderich pe la ora şapte şi m-am încredinţat că totul era gata.

La ora opt au sosit berlinele. Într-una din ele aveau să ia loc domnul şi doamna Roderich cu fiica lor. Marc şi cu mine aveam să ne urcăm în cea de a doua, care avea să iasă din oraş pe un alt drum, spre a nu atrage atenţia.

Atunci se produse cea mai neprevăzută, vai! cea mai teribilă lovitură de teatru.

Trăsurile ne aşteptau. Prima stătea înaintea porţii principale, cealaltă în faţa portiţei, la capătul grădinii. Doctorul şi cu fratele meu au urcat la Myra, spre a o aduce într-una din berline.

Înmărmuriţi de groază, ei se opriră în prag. Patul era gol. Myra dispăruse!

XVI.

Myra dispărută…!

Când răsună în casă acest ţipăt, la început parcă nu se înţelegea ce înseamnă. Dispărută?… Asta nu avea nici un sens. Era ceva de necrezut.

Cu o jumătate de oră mai înainte, doamna Roderich şi cu Marc se mai aflau încă în camera în care Myra se odihnea pe pat, gata îmbrăcată cu costumul de călătorie, calmă, cu respiraţia regulată de te putea face să crezi că doarme. Cu puţin timp înainte, mâncase ceva din mâna lui Marc, care coborâse apoi pentru prânz. După terminarea mesei, doctorul şi cu fratele meu se urcaseră din nou,ca s-o ducă în berlină.

Atunci s-a produs lovitura de teatru. Ei n-o mai văd pe pat. În cameră nu mai e nimeni.

— Myra! ţipă Marc, alergând la fereastră, a cărei cremonă o apucă. Dar fereastra rezistă. Este închisă. Răpirea, de-i vorba într-adevăr de răpire, n-a fost făcută pe fereastră.

Soseşte doamna Roderich, apoi căpitanul Haralan, şi se aud chemări prin casă:

— Myra!… Myra…!

Se înţelege că ea nu răspunde şi nici nu se aşteaptă vreun răspuns de la ea. Dar cum să se explice că nu mai este în camera ei? Este posibil ca ea să se fi sculat din pat, să fi traversat camera mamei sale, să fi coborât scara fără să fie observată?

Tocmai aranjam bagajele mici în berlină, când am auzit deodată ţipetele. M-am urcat din nou la primul etaj.

Doctorul şi cu fratele meu, care repeta cu o voce distrusă numele soţiei sale, umblau de colo-colo, înnebuniţi.

— Myra?… am întrebat. Ce vrei să spui, Marc? Doctorul de-abia avu puterea să-mi răspundă:

— Fiica mea… a dispărut!

A trebuit s-o aşezăm pe pat pe doamna Roderich, care îşi pierduse cunoştinţa. Căpitanul Haralan, cu chipul crispat, cu ochii rătăciţi, a venit la mine şi mi-a spus:

— El… mereu el!

Cu toate astea, încercam să reflectez. Convingerea căpitanului Haralan era greu de acceptat. Nu se putea admite că Wilhelm Storitz izbutise să intre în casă, în ciuda precauţiilor luate. Evident, se putea închipui la nevoie că profitase de zăpăceala obişnuită la orice plecare. Dar, în acest caz, ar fi trebuit ca el să stea de pază, pândind momentul potrivit, şi să lucreze cu o rapiditate extraordinară.

Dealtminteri, chiar admiţând toate aceste ipoteze, răpirea tot ar rămâne inexplicabilă. Eu, într-adevăr, nu plecasem de lângă uşa galeriei în faţa căreia stătea trăsura. Cum ar fi putut Myra să treacă prin această uşă spre a ajunge la poarta grădinii, fără ca eu s-o văd? Wilhelm Storitz invizibil, mai înţeleg! Dar ea…?

Am coborât în galerie şi l-am chemat pe servitor. Poarta grădinii dinspre bulevardul Tékéli a fost închisă cu cheia de două ori şi cheia a fost scoasă din broască. Apoi am străbătut din nou casa întreagă nelăsând nici un ungher necercetat, podul, pivniţa, anexele, turnul, până şi terasa. După casă, a fost rândul grădinii…

N-am găsit pe nimeni. Am venit lângă Marc. Bietul meu frate plângea cu lacrimi fierbinţi, zguduit de hohote.

Primul lucru de făcut, după părerea mea, era să-l anunţăm pe şeful poliţiei.

— Alerg la primărie. Veniţi cu mine, i-am spus căpitanului Haralan.

Berlina era tot acolo. Ne-am suit în ea. De cum am trecut dincolo de marea poartă, trăsura a pornit în galop şi peste câteva minute a ajuns în piaţa Kurtz.

Domnul Stepark mai era în cabinetul lui. L-am pus la curent cu cele întâmplate. Acest om, obişnuit să nu se mire de nimic, nu-şi putu ascunde de astă dată uimirea.

— Domnişoara Roderich a dispărut!… exclamă el.

— Da, i-am răspuns. Pare imposibil, dar aşa este! A fugit sau a fost răpită, fapt e că nu mai este acolo!

— La mijloc e Storitz, murmură domnul Stepark.

Părerea şefului poliţiei era aceeaşi cu cea a lui Haralan. După o clipă de tăcere, el adăugă:

— Asta-i fără îndoială lovitura de maestru pe care o pregătea sufletul său blestemat.

Domnul Stepark avea dreptate. Da, Wilhelm Storitz ne înştiinţase întrucâtva despre răul pe care plănuia să ni-l facă. Dar noi, naivii, nu luasem nici o măsură spre a ne apăra.

— Domnilor, zise domnul Stepark, vreţi să veniţi cu mine până la casa Roderich?

— Imediat, i-am răspuns.

— Sunt al dumneavoastră, domnilor… Numai cât să dau câteva ordine.

Domnul Stepark chemă un brigadier şi-i dete ordin să trimită la casa Roderich o echipă de poliţişti ca să o supravegheze toată noaptea. După aceea, ţinu un lung conciliabul, cu voce înceată, cu subdirectorul poliţiei, după care berlina ne readuse pe toţi trei la doctor Casa a fost vizitată zadarnic şi a doua oară. Dar o observaţie a fost făcută de domnul Stepark, chiar de la intrarea lui în camera Myrei.

— Domnule Vidal, îmi spuse el, nu simţiţi un miros deosebit, care ne-a mai izbit undeva?

Într-adevăr, parcă plutea în aer o mireasmă vagă. Îmi adusei aminte. Am exclamat:

— E mirosul lichidului conţinut în fiola care s-a spart, domnule Stepark, în momentul în care eraţi gata s-o luaţi din laboratorul lui Storitz?

— Ăsta-i, domnule Vidal, şi acest fapt permite multe ipoteze. Dacă acest lichid este, aşa precum presupun, cel care produce invizibilitatea, poate că Wilhelm Storitz i-a dat domnişoarei Roderich să bea din el şi a luat-o cu el tot atât de invizibilă ca şi el.

Eram consternaţi. Da, probabil că aşa se petrecuseră lucrurile. Acum eram sigur că Wilhelm Storitz fusese în laboratorul lui în timpul percheziţiei şi că el spărsese fiola al cărei conţinut se evaporase repede, mai degrabă decât s-o lase să punem mâna pe ea. Da! Asta era mirosul atât de caracteristic, pe care-l regăseam acum. Da! Wilhelm Storitz, datorită harababurii pricinuite de plecare, intrase în cameră şi-o răpise pe Myra Roderich.

Ce noapte grea am avut, eu pe lângă fratele meu şi doctorul pe lângă doamna Roderich! Cu câtă nerăbdare aşteptam ziua!

Ziua?… Şi la ce ne-ar servi să fie ziuă?… Exista oare lumină pentru Wilhelm Storitz? Nu ştia el oare să se înconjoare de o noapte adâncă?

Domnul Stepark nu plecă decât în zori, spre a se duce la locuinţa lui. Înainte de plecare, mă luă deoparte şi-mi spuse

aceste cuvinte inexplicabile, inexplicabile mai ales într-o asemenea situaţie.

— O singură vorbă vreau să vă spun, domnule Vidal, îmi zise el. Să nu vă pierdeţi speranţa, căci, sau eu mă înşel cu totul, sau vă apropiaţi de sfârşitul necazurilor dumneavoastră.

N-am răspuns nimic la aceste cuvinte încurajatoare, care mi se părură lipsite de sens, şi m-am mulţumit să-l privesc pe şeful poliţiei ca un nătâng. Auzisem bine? Eram cu desăvârşire descumpănit, la capătul puterilor şi a oricărei energii şi nu mai eram în stare de nimic în acel moment.

Pe la ora opt, guvernatorul a venit să-l asigure pe doctor că se va face totul spre a i se regăsi fiica. Domnul Roderich şi cu mine am avut un zâmbet de amară neîncredere. Într-adevăr, ce putea face guvernatorul?

Cu toate astea, încă din primele ore ale dimineţii, ştirea răpirii se răspândise în diferitele cartiere din Ragz, şi renunţ să zugrăvesc efectul pe care îl produsese.

Înainte de ora nouă, locotenentul Armgard se înfăţişă în casa Roderich şi se puse la dispoziţia camaradului său. Ca să facă ce, doamne sfinte!

Căpitanul Haralan e de crezut că nu socoti, ca mine, inutilă această ofertă amicală, căci îi mulţumi scurt camaradului său. Apoi, punându-şi pe cap chipiul, strângându-şi în catarame centironul săbiei, rosti doar un cuvânt: Vino.

Pe când cei doi ofiţeri se îndreptau spre poartă, am fost cuprins de o dorinţă irezistibilă să mă duc cu ei. I-am propus lui Marc să ne însoţească. M-a înţeles? Nu ştiu. În orice caz, nu-mi dădu nici un răspuns. Când am ieşit, cei doi ofiţeri se şi aflau pe chei. Rarii trecători priveau casa Roderich cu o teamă amestecată cu groază. Nu de acolo venea furtuna spaimei care răscolea oraşul?

Când i-am ajuns pe locotenentul Armgard şi pe căpitanul Haralan, acesta din urmă m-a privit, dar nu m-ar fi mirat de-mi afirma că nu-mi observase prezenţa.

— Veniţi cu noi, domnule Vidal? m-a întrebat locotenentul Armgard.

— Da. Unde mergeţi…?

Locotenentul răspunse printr-un gest că nu ştie. Unde mergeau?… La întâmplare, neîndoios. Oare întâmplarea nu era, într-adevăr, cel mai sigur ghid pe care-l puteam urma?

După câţiva paşi, căpitanul Haralan, oprindu-se dintr-o dată, întrebă repede:

— Cât e ceasul?

— Nouă şi un sfert, răspunse prietenul său după ce-şi privise ceasul.

Am pornit din nou la drum.

Mergeam cu paşi nesiguri, fără să vorbim. După ce am traversat Piaţa Maghiară şi am urcat iar strada Prinţul Miloch, am ocolit piaţa Sfântul Mihail pe sub arcade. Uneori, căpitanul Haralan se oprea de parcă picioarele i-ar fi fost ţintuite locului, şi din nou întreba cât e ceasul.

— Nouă şi douăzeci şi cinci de minute, nouă şi jumătate, zece fără douăzeci, a răspuns pe rând camaradul lui. De îndată ce obţinea informaţia, căpitanul îşi continua mersul nehotărât.

Luând-o la stânga, am trecut prin spatele catedralei. După o scurtă şovăire, căpitanul Haralan o porni pe strada Biliar.

Acest cartier aristocratic din Ragz părea mort; doar câţiva trecători grăbiţi; majoritatea clădirilor aveau ferestrele închise, ca într-o zi de doliu public.

La capătul străzii, bulevardul Tékéli ne apăru pe toată întinderea lui. Era pustiu, sau mai degrabă părăsit. Îl ocoleau, de când cu incendierea casei Storitz.

În ce direcţie avea s-o apuce căpitanul Haralan: spre partea de sus a oraşului, spre castel, sau pe cheiul Batthyani, spre Dunăre?

El se oprise din nou, neştiind parcă ce hotărâre să ia. Buzele îi rostiră întrebarea obişnuită:

— Cât e ceasul, Armgard?

— Zece fără zece, răspunse locotenentul.

— Asta-i ora, pronunţă Haralan, care urcă iar bulevardul cu un mers repede, de astă dată.

Am trecut pe dinaintea grilajului casei Storitz. Căpitanul nu-i aruncă nici o privire. Cu acelaşi pas, înconjură proprietatea şi nu se opri decât odată ajuns la drumul circular de care grădina era despărţită printr-un zid înalt de vreo doi metri şi jumătate.

— Ajutaţi-mă să mă urc, zise el, arătând cu mâna coama zidului. Aceste cuvinte preţuiau cât toate explicaţiile din lume. Am înţeles care era scopul nefericitului frate al Myrei.

Ora zece nu era ora fixată de însuşi Storitz, în conversaţia pe care domnul Stepark şi cu mine o auzisem alaltăieri? Nu-l informasem chiar eu despre asta pe căpitanul Haralan? Da, în acest moment, monstrul se afla acolo, îndărătul acestui zid, pe cale să descopere deschizătura ascunzătorii care conţinea rezerva substanţei necunoscute de care se slujea în chip criminal. Vom izbuti să-l surprindem în vreme ce face această muncă? Într-adevăr, nu era deloc probabil. Dar nu importă, era un prilej unic, care nu trebuia cu nici un preţ să ne scape.

Ajutându-ne unul pe altul, am sărit zidul în câteva minute şi am coborât de partea cealaltă pe o alee strâmtă, mărginită de tufişuri stufoase. Nici Storitz şi nici altcineva nu ne putuse zări.

— Rămâneţi acolo, comandă căpitanul Haralan, care, mergând de-a lungul zidului de împrejmuire în direcţia casei, dispăru curând din privirile noastre.

O clipă am rămas nemişcaţi apoi, învinşi de o curiozitate irezistibilă, am pornit-o, la rândul nostru. Prin tufărişul al cărui frunziş des ne ferea de toate privirile, am trecut, aplecându-ne pe sub ramurile de jos, înăbuşindu-ne zgomotul paşilor, şi am început să ne apropiem şi noi de casă.

Clădirea ne apăru în faţă când am ajuns la marginea desişului. Un spaţiu descoperit, lat de vreo douăzeci de

metri, ne separa de ea. Lungiţi la pământ, cu respiraţia oprită, am privit cu lăcomie.

Nu mai rămăseseră decât ruine înnegrite de flăcări, la baza cărora zăceau pietre, bucăţi de cherestea carbonizate, fiare răsucite, mormane de cenuşă, resturi de mobilier.

Contemplam această grămadă de lucruri distruse. Ah, de ce nu-l arseseră şi pe acest om blestemat, la fel cum îi arseseră casa, şi odată cu el secretul teribilei sale invenţii!

Locotenentul şi cu mine am făcut din ochi înconjurul spaţiului descoperit şi deodată am tresărit cu violenţă. La mai puţin de treizeci de paşi de noi, l-am zărit pe căpitanul Haralan stând la pândă ca şi noi, la marginea desişului. În locul în care se oprise tovarăşul nostru, desişul se apropia printr-o curbă armonioasă de colţul casei, de care îl separa doar o alee lată cam de vreo şase metri. Către acest colţ, cel mai aproape de el, îşi ţinea ochii aţintiţi căpitanul Haralan. Nu făcea nici o mişcare. Aplecat, cu muşchii încordaţi, gata să se repeadă, părea o fiară sălbatică la pândă.

I-am urmărit privirile şi am priceput imediat încotro se îndreptau. Într-adevăr, acolo se petrecea un fenomen ciudat. Deşi nu se vedea nimeni, dărâmăturile erau însufleţite de mişcări stranii. Încet, prudent, ca şi cum lucrătorii ar fi vrut să evite să atragă atenţia, pietrele, fiarele, miile de diverse resturi îngrămădite în acest loc erau mutate, împinse, făcute grămezi.

Cuprinşi de o spaimă misterioasă, priveam cu ochii holbaţi. Adevărul ne orbea. Wilhelm Storitz se afla acolo. Lucrătorii erau invizibili, dar lucrul lor era vizibil…

Deodată se aude un ţipăt, scos de un glas furios… Din locul unde ne aflăm, îl vedem pe căpitanul Haralan alergând şi străbătând aleea dintr-un singur salt. Ajunge la marginea ruinelor şi se izbeşte parcă de un obstacol nevăzut… Înaintează, se dă îndărăt, desface braţele şi le strânge iar, se pleacă şi se ridică, aidoma unui luptător bătându-se corp la corp…

— Aici! ţipă căpitanul Haralan. L-am prins! Locotenentul Armgard şi cu mine ne-am repezit spre el.

— Îl ţin, mizerabilul… Îl ţin… repetă el. Aici, Vidal!… Aici, Armgard!

Deodată mă simt respins de un braţ pe care nu-l văd, în timp ce o respiraţie zgomotoasa îmi ajunge până pe obraji.

Da, este cu adevărat o luptă corp la corp. Este aici făptura invizibilă… Wilhelm Storitz, sau un altul!… Oricine ar fi, mâinile noastre l-au apucat, şi n-o să-i mai dăm drumul şi vom izbuti să-l silim să ne spună unde este Myra.

Aşa cum o spusese domnul Stepark, dacă el are puterea să-şi distrugă vizibilitatea, materialitatea lui însă nu dispare. El nu este o fantomă, este un trup, căruia noi încercăm – şi cu preţul câtor sforţări! – să-i împiedicăm mişcările.

O să izbutim până la urmă. Eu îl ţin de un braţ pe duşmanul nostru invizibil. Locotenentul Armgard îl ţine de celălalt braţ.

— Unde este Myra? Unde este Myra?… întreabă cu o voce agitată căpitanul Haralan.

Nici un răspuns. Mizerabilul luptă şi caută să se libereze. Avem de-a face cu un ins foarte puternic, care se zbate cu desperare să ne scape. Dacă ar izbuti, ar alerga prin grădină sau printre ruine, ar ieşi pe bulevard şi asta ar însemna să renunţăm la speranţa de a mai pune mâna pe el.

— Ai să ne spui unde este Myra?… întreabă căpitanul Haralan, în culmea furiei.

Până la urmă, se aud aceste cuvinte:

— Niciodată!… Niciodată!

Pe cât putem s-o afirmăm, timbrul acestei voci gâfâite este într-adevăr al lui Wilhelm Storitz!

Această luptă nu mai poate dura mult. Suntem trei contra unuia şi, oricât de puternic ar fi duşmanul nostru, el n-ar putea să ne mai ţină piept mult timp. În această clipă, locotenentul Armgard este lovit şi cade pe peluză. Imediat

apoi mă simt şi eu apucat de un picior. Sunt de-a dreptul dat peste cap şi silit să dau drumul braţului pe care-l ţineam. Căpitanul Haralan este lovit cu violenţă drept în faţă. El se clatină şi-şi agită în aer mâinile întinse.

— Îmi scapă!… Îmi scapă!… rage el mai degrabă decât ţipă. Neîndoios că, pe neaşteptate, Hermann a venit în ajutorul stăpânului său.

Mă ridic, în vreme ce locotenentul, pe jumătate leşinat, rămâne întins la pământ, şi alerg în ajutorul căpitanului… Totul este zadarnic. Nu mai strângem în braţe decât vidul. Wilhelm Storitz a fugit…!

Dar iată că la marginea desişului apar oameni. Unii intră prin poarta grilajului, alţii trec peste ziduri şi alţii ies dintre ruinele casei. Se ivesc din toate părţile, de pretutindeni. Sunt cu sutele. Merg cot la cot pe trei rânduri, cei din primul rând poartă uniforma poliţiei din Ragz, ceilalţi sunt îmbrăcaţi în uniforma infanteriei Hotarelor Militare. Ei alcătuiesc îndată un cerc vast care se micşorează treptat…

Pricep acum cuvintele optimiste ale domnului Stepark. Informat despre planurile lui Storitz de către Storitz însuşi, el şi-a luat măsurile necesare cu o pricepere uimitoare. Căci, dintre sutele de oameni de aici, noi nu l-am văzut nici măcar pe unul singur când a pătruns în grădină.

Cercul, al cărui centru se pare că-l formăm noi, se micşorează treptat, se micşorează întruna… Nu, Storitz n-o să ne scape! Este prins…!

El o înţelege prea bine, mizerabilul, căci, foarte aproape de noi, răsună o exclamaţie de furie. Apoi, chiar în momentul în care locotenentul Armgard, care începe să-şi revină în fire, încearcă să se ridice, sabia lui este scoasă brusc din teacă. O mână invizibilă o învârteşte. Este mâna lui Wilhelm Storitz. E turbat de mânie. Întrucât înţelege bine că nu poate să mai fugă, cel puţin o să se răzbune, o să-l omoare pe căpitanul Haralan…

La fel ca duşmanul său, Haralan şi-a scos şi el sabia. Amândoi stau faţă în faţă gata de luptă, unul care se vede,

celălalt care nu se vede!… Amândouă săbiile încep să se lovească, una ţinută de o mână vizibilă, cealaltă ţinută de o mână care nu poate fi văzută.

Această luptă ciudată se dă prea repede pentru ca noi să putem interveni.

Este evident că Wilhelm Storitz cunoaşte mânuirea săbiei. Cât despre căpitanul Haralan, el atacă fără măcar să încerce să se apere. Printr-o lovitură repede contracarată, el este atins la umăr. Dar arma lui s-a repezit înainte… Răsună un ţipăt de durere… Ierburile peluzei se apleacă…

Nu vântul le apleacă. Ci, aşa precum aveam să ne convingem curând, le apleacă greutatea unui corp omenesc, greutatea lui Wilhelm Storitz, străpuns dintr-o parte într-alta, drept în piept… Un val de sânge a ţâşnit şi, în timp ce viaţa se scurge dintr-însul, iată că acest corp invizibil îşi reia puţin câte puţin forma lui materială, iată-l că reapare în ultimele zvârcoliri ale morţii.

Căpitanul Haralan s-a aruncat peste Wilhelm Storitz. Îi strigă:

— Myra?… Unde este Myra…?

Dar nu mai are în faţă decât un cadavru, cu figura schimonosită, cu ochii deschişi, cu privirea tot ameninţătoare, cadavrul vizibil al ciudatului personaj care a fost Wilhelm Storitz.

XVII.

În chipul acesta a pierit, în mod tragic, Wilhelm Storitz.

Dar vai! Moartea lui venea prea târziu. Deşi familia Roderich nu mai avea să se teamă de-acum înainte de nimic, această moarte agrava situaţia mai degrabă decât s-o uşureze, întrucât ea ne făcea să pierdem speranţa de a o regăsi pe Myra.

Copleşit de răspunderea ce apăsa asupra lui, căpitanul Haralan îşi privea cu un aer posomorât duşmanul ucis. În sfârşit, resemnându-se în această nenorocire ireparabilă, el făcu un gest de desperare şi se îndreptă cu paşi înceţi

înspre casa Roderich, ca să-i pună pe ai săi la curent cu aceste triste evenimente.

Locotenentul Armgard şi cu mine am rămas, din contră, pe loc, în tovărăşia domnului Stepark, ivit ca printr-o minune, nici nu ştiam de unde. Tăcerea era desăvârşită, în ciuda sutelor de oameni, a căror curiozitate ajunsese la paroxism, care se înghesuiau în jurul nostru, se strângeau unii într-alţii, încercând să vadă mai bine.

Toate privirile erau aţintite asupra cadavrului. Puţin întors pe partea stângă, cu veşmintele pătate de sânge, cu faţa decolorată, cu mâna dreaptă ţinând încă sabia locotenentului, cu braţul stâng pe jumătate îndoit, Wilhelm Storitz era gata pentru mormânt, de care puterea lui răufăcătoare nu izbutise să-l scape.

— Este chiar el! murmură domnul Stepark, după ce-l privi îndelung.

Agenţii se apropiară cu oarecare teamă. Şi ei îl recunoscură. Spre a adăuga la certitudinea văzului pe cea a pipăitului, domnul Stepark examină cadavrul din cap până-n picioare.

— Mort… mort de-a binelea! zise el, ridicându-se.

Şeful poliţiei dădu un ordin şi îndată vreo zece oameni scormoniră prin ruine chiar în locul în care, înaintea morţii lui Storitz, ele păreau însufleţite de mişcări atât de ciudate.

— După conversaţia pe care am surprins-o noi, îmi spuse domnul Stepark, răspunzându-mi la o întrebare pe care i-o puneam, acolo trebuie să se afle ascunzătoarea în care mizerabilul îşi ascundea substanţa care îi permitea să ne înfrunte. Nu mă voi mişca de aici până nu voi descoperi această ascunzătoare şi până nu voi distruge tot ce conţine ea. Storitz e mort. Chiar de-ar fi să mă blesteme ştiinţa, vreau ca secretul lui să moară odată cu el.

În sinea mea, îi dădeam pe deplin dreptate domnului Stepark. Deşi descoperirea lui Otto Storitz era de natură să deştepte interesul unui inginer, eu nu-i puteam recunoaşte

însă nici un folos practic, ci, dimpotrivă, eram convins că ea favoriza cele mai rele patimi omeneşti.

În curând fu scoasă la iveală o placă de fier. Când fu ridicată, ne apărură primele trepte ale unei scări înguste.

În acest moment, o mână mi-o apucă pe a mea, în timp ce un glas plângăreţ se făcea auzit:

— Fie-vă milă!… Fie-vă milă!… implora el.

M-am întors, dar n-am văzut pe nimeni. Totuşi, mâna îmi era mereu prizonieră şi vocea care implora se auzea întruna.

Agenţii îşi întrerupseseră munca. Toată lumea se întorsese înspre mine. Cu o nelinişte uşor de înţeles, am întins mâna rămasă liberă şi am cercetat prin spaţiul din jurul meu.

La înălţimea taliei mele, degetele mele au dat de păr şi mai jos au atins în treacăt un obraz scăldat în lacrimi. Evident, se afla acolo un bărbat care plângea în genunchi, pe care însă nu-l vedeam.

— Cine eşti? am îngăimat cu greutate, cu gâtlejul sugrumat de emoţie.

— Hermann, mi-a răspuns.

— Ce vrei?

În câteva fraze scurte, invizibilul servitor al lui Storitz ne spuse că el îl auzise pe domnul Stepark expunându-şi planul de a distruge tot ce va găsi acolo şi că dacă acest plan va fi pus în aplicare, el trebuia să renunţe să-şi mai reia vreodată înfăţişarea omenească. Ce avea să devină el, condamnat atunci să rămână pentru totdeauna singur, în mijlocul celorlalţi oameni? El îl implora pe şeful poliţiei ca, mai înainte de distruge flacoanele pe care avea să le găsească în ascunzătoare, să-i îngăduie să înghită conţinutul unuia din ele.

Domnul Stepark îi făgădui să încuviinţeze asta, luând totuşi precauţiile necesare, căci Hermann avea să dea socoteală în faţa justiţiei. Din ordinul său, patru agenţi voinici puseră mâna pe personajul invizibil. Puteai fi sigur că n-au să-i dea drumul.

Domnul Stepark şi cu mine, precedându-i pe cei patru agenţi care-l ţineau pe prizonier, am coborât scara. Câteva trepte duceau într-o pivnicioară, în care lumina venită prin chepeng de-abia îi risipea întunericul. Acolo, pe o etajeră îngustă, erau aliniate o serie de flacoane cu etichete, unele cu nr. l, celelalte cu nr. 2.

Hermann, pe un ton nerăbdător, ceru unul din acestea ultime, pe care i-l întinse şeful poliţiei. Atunci am văzut cu nespusă mirare – deşi trebuia să ne aşteptăm la acest spectacol – cum flaconul descrie singur o curbă prin aer şi apoi se răstoarnă, de parcă cineva, după ce şi l-a dus la gură, i-ar fi înghiţit cu lăcomie conţinutul.

Se produse îndată o minune. Pe măsură ce bea, Hermann părea să iasă din neant. Se distinse mai întâi un abur uşor în penumbra pivnicioarei, contururile se îngroşară şi l-am văzut în sfârşit înaintea ochilor pe individul care mă urmărise în seara sosirii mele la Ragz.

La un semn al domnului Stepark, restul flacoanelor a fost imediat distrus şi lichidele pe care le conţineau s-au răspândit pe sol şi s-au volatilizat instantaneu. După terminarea acestei operaţii, am ieşit iar la lumină.

— Şi acum ce-o să faceţi, domnule Stepark? întrebă locotenentul Armgard.

— O să pun să-i transporte cadavrul la primărie, îi răspunse domnul Stepark.

— În public? am întrebat eu.

— În public, zise şeful poliţiei. Trebuie ca întregul oraş Ragz să ştie că Wilhelm Storitz a murit. N-o vor crede decât după ce îi vor vedea dus cadavrul.

— Şi după ce va fi înmormântat, adăugă locotenentul.

— Dacă va fi înmormântat, zise domnul Stepark.

— Dacă va fi înmormântat?… am repetat eu.

— Da, lămuri şeful poliţiei, căci, după mine, ar fi mai bine să se ardă acest cadavru şi cenuşa să-i fie aruncată în vânt, precum se făcea cu vrăjitorii în evul mediu.

Domnul Stepark trimise să se aducă o targa şi plecă împreună cu majoritatea agenţilor, luându-l şi pe prizonierul redevenit un bătrân oarecare, foarte banal, de când nu mai era invizibil. În ce ne priveşte, locotenentul Armgard şi cu mine ne-am reîntors în casa Roderich.

Căpitanul Haralan era lângă tatăl lui, căruia îi povestise totul. În starea în care se afla doamna Roderich, li se păruse prudent să nu i se spună nimic. Moartea lui Wilhelm Storitz nu i-o înapoia pe fiica ei.

Cât despre fratele meu, nici el nu ştia încă nimic. Trebuia totuşi să fie pus la curent, şi din cauza asta l-am anunţat că-l aşteptăm în cabinetul doctorului.

El nu primi vestea pe care i-o aduceam cu sentimentul unei răzbunări împlinite. Izbucni în hohote de plâns, în vreme ce aceste cuvinte desperate îi ieşeau din gură:

— A murit!… Voi l-aţi omorât!… A murit fără să vorbească!… Myra!… Biata mea Myra!… N-o s-o mai văd niciodată…!

Acestei explozii de durere, ce puteai să-i răspunzi…?

Am încercat, totuşi. Nu, nu trebuia să renunţe la orice speranţă. Nu ştiam unde era Myra, dar un om o ştia, şi acesta era Hermann, servitorul lui Wilhelm Storitz. Însă acest om se afla închis. Urma să fie interogat, şi cum el nu avea acelaşi interes, ca stăpânul lui, să tacă, avea să vorbească… Va fi silit la asta, de-ar fi chiar în schimbul unei averi… Va fi silit la asta, la nevoie, chiar de va fi supus la tortură… Myra va fi redată familiei sale, soţului său, şi raţiunea avea să-i revină după multe îngrijiri, după multe dovezi de tandreţe şi de iubire.

Marc nu pricepea nimic din toate astea. Nu voia să înţeleagă nimic. Pentru el, singurul om care ar fi fost în stare să vorbească murise. N-ar fi trebuit să fie ucis mai înainte de a-i fi smuls secretul.

Nu mai ştiam cum să-mi calmez fratele, când conversaţia ne fu întreruptă de o larmă de afară. Am alergat ta

fereastra care dădea spre unghiul bulevardului cu cheiul Batthyani.

Oare ce mai era?… În starea sufletească în care ne aflam, cred că nimic n-ar fi putut să ne mai uimească, de-ar fi fost vorba chiar şi de învierea lui Wilhelm Storitz!

Dar nu era decât cortegiul lui mortuar. Cadavrul, întins pe o targă, era dus de patru agenţi însoţiţi de o ceată numeroasă. Astfel, oraşul Ragz avea să afle că Wilhelm Storitz a murit şi că teroarea luase sfârşit.

Domnul Stepark voise să înfăţişeze pretutindeni cadavrul. După ce străbătea cheiul Batthyani până în strada Ştefan I, cortegiul avea să traverseze târgul Coloman, apoi cele mai frecventate cartiere, mai înainte de a se opri la primărie.

După mine, ar fi fost mai bine să nu treacă pe dinaintea casei Roderich.

Fratele meu venise şi el la fereastră. El scoase un ţipăt de desperare zărind trupul însângerat, căruia ar fi vrut să-i redea viaţa, de-ar fi fost chiar cu preţul vieţii lui.

Mulţimea se lăsa în voia celor mai zgomotoase demonstraţii. În viaţă, Wilhelm Storitz ar fi fost sfâşiat de ea. Mort fiind, cadavrul i-a fost cruţat. Dar, fără îndoială, aşa precum spusese domnul Stepark, populaţia nu voia să fie înhumat ca orice muritor. Mulţimea voia să fie ars în piaţa publică sau zvârlit în Dunăre, ale cărei ape l-ar duce până în îndepărtatele adâncuri ale Mării Negre.

Timp de un sfert de oră se auziră strigăte prin faţa casei Roderich, apoi se aşternu tăcerea.

Căpitanul Haralan ne spuse atunci că avea să se ducă la primărie. Intenţiona să ceară ca să i se ia imediat interogatoriul lui Hermann. L-am aprobat şi el plecă de acasă în tovărăşia locotenentului Armgard.

Am rămas lângă fratele meu. Cât de dureroase au fost aceste ceasuri scurse alături de el!… Nu izbuteam să-l calmez şi surescitarea lui, crescând întruna, mă speria. Simţeam cum îmi scapă, simţeam prea bine şi mă temeam de o criză la care poate că n-ar rezista. El refuza să mă

înţeleagă. Nu discuta. N-avea decât o idee, o idee fixă: să plece în căutarea Myrei.

— Şi tu o să vii cu mine, Henri, zicea el.

Tot ce am putut obţine de la el a fost să aşteptăm întoarcerea căpitanului Haralan. El şi camaradul său nu reveniră decât către ora patru. Ştirile pe care ni le aduceau erau cele mai rele cu putinţă. Interogatoriul lui Hermann avusese loc, într-adevăr, dar avusese loc degeaba. Căpitanul, domnul Stepark, însuşi guvernatorul îl ameninţaseră, îl rugaseră, îl imploraseră. Zadarnic. Zadarnic i se oferise o avere servitorului lui Storitz, zadarnic fusese ameninţat cu cele mai îngrozitoare pedepse, dacă refuza să vorbească. Nu se obţinuse nimic de la el. Hermann nu şovăise nici măcar un singur moment. Nu ştia unde era Myra. Chiar răpirea ei îi era necunoscută, stăpânul necrezându-se dator să-l pună la curent cu planurile lui.

După trei ore de sforţări şi de luptă, trebuiseră să se dea bătuţi. Hermann era de bună-credinţă şi spunea adevărul. Neştiinţa lui era sinceră. De acum încolo, trebuia să ne pierdem orice speranţă de o mai revedea vreodată pe nefericita Myra.

Ce trist sfârşit de zi am trăit! Cufundaţi în fotolii, copleşiţi de tristeţe, lăsam să treacă timpul fără să rostim o vorbă. Într-adevăr, ce am mai fi avut să ne spunem, din ceea ce nu fusese spus şi răsspus de o sută de ori?

Cu puţin înainte de ora opt, servitorul aduse lămpile. Nu ne aflam în salon decât cei doi ofiţeri, fratele meu şi cu mine, doctorul Roderich fiind încă lângă soţia lui. În timp ce servitorul ieşea, după ce-şi terminase treaba, pendula începu să bată cele opt lovituri.

Chiar în acest moment, uşa galeriei se deschise destul de violent. Fără îndoială, vreun curent de aer venit din grădină o împinsese, căci nu văzui pe nimeni. Dar ceea ce a fost şi mai extraordinar este că uşa s-a închis singură…

Şi atunci – nu! nu voi uita niciodată această scenă! – s-a auzit o voce… Nu era vocea aspră care ne insulta cu acel Cântec al urii ca în seara logodnei, ci o voce proaspătă şi veselă, cea mai iubită dintre toate vocile, vocea scumpei noastre Myra…!

— Marc, zicea ea, şi dumneavoastră, domnule Henri, şi tu, Haralan, ce faceţi aici? Este ora cinci şi eu mor de foame.

Era Myra, chiar Myra, Myra ce-şi recăpătase raţiunea, Myra vindecată!… Ai fi zis că a coborât din camera ei, ca de obicei. Era Myra care ne vedea şi pe care noi n-o vedeam!… Era Myra, invizibilă…!

Niciodată nişte cuvinte atât de simple n-au produs un atare efect.

Stupefiaţi, ţintuiţi pe scaunele noastre, nu îndrăzneam nici să ne mişcăm, nici să vorbim, nici să mergem spre locul de unde venea această voce. Cu toate astea, Myra era acolo, vie, şi noi o ştiam tangibilă în invizibilitatea ei.

De unde venea?… Din ascunzătoarea în care o dusese răpitorul ei?… Ea putuse deci să fugă, să străbată oraşul, să reintre în casă?… Totuşi, uşile erau încuiate şi nimeni nu i le deschisese…

Nu – şi explicaţia prezenţei sale nu întârzie să ne fie dată – Myra cobora din camera ei, unde Wilhelm Storitz o făcuse invizibilă şi o lăsase aşa. În vreme ce noi o credeam afară din casă, ea nu-şi părăsise patul. Rămăsese întinsă pe pat nemişcată, mereu mută şi inconştientă, în timpul acestor douăzeci şi patru de ore. Nimănui nu-i trecuse prin minte că ea putea să fie acolo, şi, într-adevăr, de ce ne-ar fi dat prin minte?

Fără îndoială, Wilhelm Storitz nu putuse s-o ducă imediat, dar el şi-ar fi desăvârşit crima dacă, în dimineaţa asta chiar, lovitura de sabie a căpitanului Haralan nu l-ar fi împiedicat s-o facă, pentru totdeauna.

Şi iată că Myra, recăpătându-şi raţiunea – poate sub influenţa acelei licori pe care Storitz o făcuse s-o bea – Myra, neştiind nimic din tot ce se întâmplase după scena

din catedrală, se afla în mijlocul nostru, ne vorbea, ne vedea, dar nu putea, în întuneric, să-şi dea încă seama că ea însăşi nu era vizibilă.

Marc se ridicase cu braţele deschise, ca spre a o prinde…

Ea continuă:

— Dar ce aveţi oare? Eu vă vorbesc şi voi nu-mi răspundeţi. Păreţi surprinşi că mă vedeţi. Ce s-a întâmplat oare?… De ce mama nu este aici? O fi suferindă?

Uşa se deschise iar şi intră doctorul Roderich. Îndată Myra se repezi spre el – cel puţin aşa o presupuneam – căci strigă:

— Ah, tată!… Ce se petrece aici?… De ce fratele meu şi soţul meu au un aer atât de ciudat?

Doctorul se oprise, împietrit, în prag. Pricepuse totul.

Cu toate astea, Myra era lângă el. Ea îl îmbrăţişa şi repeta:

— Ce se petrece?… Mama?… Unde este mama?

— Mama ta este sănătoasă, copila mea, bâigui doctorul. O să coboare… Rămâi, copila mea, rămâi!

În acest moment Marc, care găsise mâna soţiei sale, o trase încetişor, de parcă ar fi condus o oarbă. Ea nu era totuşi oarbă, ci, dimpotrivă, ei erau cei ce nu puteau s-o vadă. Fratele meu o aşează lângă el…

Ea nu mai vorbea, înspăimântată de efectul pe care îl producea prezenţa ei, şi Marc, cu o voce tremurătoare, murmură aceste cuvinte din care ea nu putea pricepe nimic.

— Myra… scumpa mea Myra!… Da!… Sigur că tu eşti… Te simt aici… lângă mine!… Da! Te implor, iubita mea, să nu mă mai părăseşti.

— Scumpul meu Marc… Aerul ăsta tulburat… Voi… toţi… mă speriaţi… Tată… răspunde-mi!… S-a petrecut oare o nenorocire aici…?

Marc simţi că ea se ridică. O reţinu cu blândeţe.

— Nu, zise el. Nu s-a întâmplat nici o nenorocire, dar vorbeşte, Myra, mai vorbeşte!… Să-ţi aud vocea… tu… tu… soţia mea… iubita mea Myra…!

Da, scena aceasta am văzut-o, cuvintele acestea le-am auzit. Şi noi stăteam acolo cu ochii ficşi, nemişcaţi, cu răsuflarea oprită, înspăimântaţi la gândul că singurul om ce ne-ar… fi putut-o reda pe Myra în forma ei vizibilă murise luând cu el secretul!

XVIII.

Această situaţie, pe care noi nu mai eram stăpâni, avea să se sfârşească oare printr-un deznodământ fericit? Cine ar fi putut s-o creadă? Cum să nu-ţi spui că Myra era ştearsă pentru totdeauna din lumea vizibilă? De aceea, la imensa fericire de o fi regăsit se adăuga imensa durere că ea nu ne era redată privirilor în toată graţia şi frumuseţea ei.

Ne putem închipui cum avea să fie, de aici înainte, în aceste condiţii, existenţa familiei Roderich.

Myra nu întârzie să-şi dea seama de starea ei. Când trecu prin faţa oglinzii şemineului, nu-şi zări chipul… Ea se întoarse spre noi, scoţând un ţipăt de spaimă, şi nu-şi văzu umbra alături…

A trebuit atunci să i se spună totul, în vreme ce sughiţuri de plâns îi ieşeau din piept, în vreme ce Marc, îngenuncheat lângă fotoliul în care se aşezase ea, încerca zadarnic să-i calmeze durerea. El o iubea vizibilă, iar acum are s-o iubească şi invizibilă. Această scenă ne sfâşia inima de durere.

Spre sfârşitul serii, doctorul a vrut ca Myra să urce în camera mamei sale. Era mai bine ca doamna Roderich s-o ştie lângă dânsa, s-o audă vorbindu-i.

Trecură câteva zile. Ceea ce nu putuseră să facă încurajările noastre, a făcut-o timpul: Myra se resemnase. Datorită tăriei sale sufleteşti, curând se păru că viaţa îşi reluase cursul normal. Myra ne prevenea de prezenţa ei vorbindu-ne unuia sau altuia. Parcă o mai aud spunând:

— Prieteni, sunt acolo… Aveţi nevoie de vreun lucru?… O să vi-l aduc eu… Dragă Henri, ce căutaţi?… Cartea pe care aţi pus-o pe masă?… Iat-o!… Gazeta?… A căzut lângă dumneavoastră… Tată, este ora la care, de obicei, te sărut…

De ce, Haralan, mă priveşti cu ochi atât de trişti?… Te asigur că sunt foarte veselă. De ce să fii supărat?… Şi tu, scumpul meu Marc, iată-mi mâinile… Strânge-le!… Vreţi să veniţi în grădină?… Daţi-mi braţul, Henri, şi o să vorbim de câte în lună şi-n stele.

Buna şi adorabila făptură nu voise să schimbe câtuşi de puţin viaţa de familie. Ea şi cu Marc petreceau ceasuri întregi împreună. Ea nu contenea să-i şoptească cuvinte încurajatoare. Încerca să-l consoleze, afirmând că avea încredere în viitor, că această invizibilitate avea să înceteze într-o bună zi… Avea ea într-adevăr această speranţă?

O modificare, totuşi, una singură, a fost adusă vieţii noastre familiale. Myra, înţelegând cât de penibilă ar fi fost prezenţa ei în aceste condiţii, nu venea să ia loc la masă în mijlocul nostru. Dar, după terminarea mesei, cobora în salon. O auzeam deschizând şi închizând uşa şi spunând:

— Iată-mă, prieteni, sunt aici! Şi nu ne mai părăsea decât la ceasul când trebuia să urce în camera ei, după ce ne urase noapte bună.

Nu este nevoie să mai spun că, dacă dispariţia Myrei Roderich produsese mare vâlvă în oraş, reapariţia ei – nu am alt cuvânt în vocabularul meu – produse una şi mai mare. Din toate părţile au sosit mărturii de cea mai vie simpatie, şi vizitele acasă nu mai conteneau.

Myra renunţase la orice plimbare pe jos pe străzile din Ragz. Nu ieşea decât în trăsură închisă, întovărăşită de cineva dintre ai săi. Dar prefera, mai ales, să se aşeze în grădină, în mijlocul celor pe care-i iubea şi cărora, din punct de vedere moral, cel puţin, le fusese redată în întregime.

În acest timp, domnul Stepark, guvernatorul şi cu mine ne încăpăţânam să-l supunem pe bătrânul Hermann la interogatorii pe cât de numeroase, pe atât de inutile. Nu se putea obţine nimic folositor de la el în tristele împrejurări prin care treceam.

Evenimentele dovedindu-i buna credinţă în ceea ce privea presupusa răpire a Myrei, nu-l mai hărţuiam în această privinţă, dar nu se putea oare ca el să fie la curent cu secretele defunctului său stăpân? Sau chiar ca el să fie deţinătorul formulei lui Otto Storitz?

Ce remuşcare pentru domnul Stepark, şi chiar şi pentru mine, de a fi lucrat cu atâta graba la descoperirea pivnicioarei! Fără această grabă regretabilă, ceea ce făcusem pentru Hermann am fi putut să facem şi pentru Myra. Un singur flacon din misterioasa licoare, şi toate neliniştile noastre trecute n-ar mai fi fost decât un coşmar şters de bucuria deşteptării.

Cu crima involuntară pe care o săvârşise domnul Stepark, şi pe care eu îl lăsasem s-o săvârşească, nu ne lăudam niciunul, nici celălalt. Ea avea să rămână pentru totdeauna închisă în noi şi, printr-o înţelegere tacită, nu schimbasem nici un cuvânt despre acest subiect.

Fiecare pe seama lui, ne înverşunam, şi unul, şi celălalt, să-l chinuim într-o mie de chipuri pe nenorocitul Hermann, în speranţa himerică de a-i smulge un secret pe care neîndoios că nu-l deţinea. Ce şansă ar fi putut să existe, într-adevăr, ca Wilhelm Storitz să-i fi destăinuit unui servitor lipsit de cea mai elementară cultură misterele sale, şi chiar de ar fi făcut acest lucru, ce probabilitate ar fi fost ca acesta să fi înţeles ceva?

Veni în sfârşit ziua în care am devenit conştienţi de zădărnicia sforţărilor noastre, şi deoarece nu rămânea, până la urmă, împotriva lui Hermann, nici un cap de acuzare care să fie justiţiabil în faţa tribunalelor, a trebuit să se hotărască de forurile superioare repunerea lui în libertate.

Dar soarta hotărâse ca bietul om să nu profite de această blândeţe tardivă. În dimineaţa în care paznicul veni să-l caute spre a-i da voie să iasă, îl găsi în celula lui, lovit de o embolie, aşa cum o arătă ulterior autopsia.

Astfel s-a spulberat şi ultima noastră speranţă. Astfel ni s-a demonstrat că secretul lui Wilhelm Storitz avea să rămână pentru totdeauna necunoscut.

În hârtiile luate la percheziţia din bulevardul Tékéli şi depuse la primărie, nu s-au găsit, după o examinare minuţioasă, decât formule vagi, notări din domeniul fizicei şi chimiei, absolut de neînţeles. Asta nu ne avansa cu nimic. Era imposibil să înţelegi ceva din acest talmeş-balmeş, cu privire la substanţa diabolică cu care Wilhelm Storitz săvârşise o faptă atât de criminală.

Aşa cum călăul ei se ivise din neant, căzând lovit în inimă de sabia lui Haralan, tot aşa nefericita Myra nu avea deci să mai apară în faţa ochilor noştri decât întinsă pe patul ei de moarte.

În dimineaţa de 24 iunie, fratele meu veni să mă caute. Mi se păru relativ mai calm.

— Scumpul meu Henri, îmi zise, am vrut să-ţi comunic hotărârea pe care am luat-o. Mă gândesc că o s-o aprobi.

— Să nu te îndoieşti de asta, i-am răspuns, şi vorbeşte-mi cu deplină încredere. Ştiu că n-ai putut să asculţi decât de vocea raţiunii.

— A raţiunii şi a iubirii, Henri. Myra nu este decât pe jumătate soţia mea. Căsătoriei noastre îi lipseşte consacrarea religioasă, întrucât ceremonia a fost întreruptă mai înainte de a fi rostite cuvintele sacramentale. Asta creează o situaţie falsă pe care vreau s-o curm, pentru Myra, pentru familia ei, pentru toată lumea.

Mi-am strâns fratele în braţe şi i-am spus:

— Te înţeleg, Marc, şi nu-mi închipui ce piedică s-ar mai putea ivi în calea dorinţei tale.

— Ar fi monstruos de-ar mai exista vreo piedică, răspunse Marc. Dacă preotul n-o vede pe Myra, el o s-o audă, cel puţin, declarând că mă ia de soţ, după cum şi eu o iau de soţie. Nu cred că autoritatea ecleziastică o să facă vreo greutate.

— Nu, dragă Marc, nu, şi iau asupra mea sarcina să fac toate demersurile necesare.

Mai întâi m-am adresat preotului catedralei, episcopului care oficiase slujba religioasă a căsătoriei, întreruptă de o profanare fără precedent. Venerabilul bătrân îmi răspunse că acest caz fusese examinat în prealabil şi că arhiepiscopul de Ragz îi dăduse o soluţie favorabilă. Deşi era invizibilă, nu era îndoielnic că logodnica era vie şi, ca atare, aptă să primească taina căsătoriei.

Strigările pentru căsătorie fiind făcute de multă vreme, nimic nu se mai opunea ca data ceremoniei să fie fixată la 2 iulie.

În ajun, Myra îmi spuse, aşa precum mi-o mai spusese o dată:

— Mâine, Henri… Să nu uitaţi!

Această a doua căsătorie a fost, ca şi prima, celebrată tot în catedrala Sfântul Mihail şi în aceleaşi condiţii. Aceiaşi martori, aceiaşi prieteni şi invitaţi ai familiei Roderich, acelaşi puhoi de lume.

Că s-a adăugat o doză mai mare de curiozitate, o admit, şi această curiozitate e de înţeles şi de scuzat. Fără îndoială, în această asistenţă mai dăinuiau temeri pe care doar timpul avea să le biruie. Da, Wilhelm Storitz murise; da, servitorul său Hermann murise de asemenea… Şi totuşi, nu numai unul se întreba dacă această a doua slujbă de căsătorie n-avea să fie întreruptă ca şi prima, dacă alte miracole n-aveau să tulbure din nou ceremonia nupţială.

Iată-i pe cei doi miri în strana catedralei. Fotoliul Myrei pare neocupat. Ea este acolo, totuşi.

Marc stă în picioare, întors spre ea. Nu poate s-o vadă, dar el o simte aproape de el. O ţine de mână, ca spre a dovedi prezenţa ei în fata altarului.

În spate sunt aşezaţi martorii, judecătorul Neumann, căpitanul Haralan, locotenentul Armgard şi cu mine; apoi domnul şi doamna Roderich, biata mamă îngenuncheată, implorând să se facă o minune pentru fiica ei!… În jur se

înghesuie prietenii, notabilităţile oraşului, umplând marele naos, şi naosurile laterale mişună de lume.

Clopotele sunt trase din toate puterile, orgile răsună din răsputeri.

Episcopul şi ajutoarele lui au sosit. Slujba începe, ceremonia se desfăşoară în cântecul corului de copii. La ofrandă, e văzut Marc conducând-o pe Myra până la prima treaptă a altarului şi readucând-o după ce dania ei a căzut în cutia diaconului.

După terminarea liturghiei, bătrânul preot s-a întors spre asistenţă.

— Myra Roderich, sunteţi aici?… întreabă el.

— Sunt aici, răspunde Myra. Apoi, adresându-i-se lui Marc:

— Marc Vidal, consimţiţi s-o luaţi pe Myra Roderich, aici prezentă, de soţie?

— Da, răspunde fratele meu.

— Myra Roderich, consimţiţi să-l luaţi pe Marc Vidal, aici prezent, de soţ?

— Da, răspunde Myra cu o voce care este auzită de toţi.

— Marc Vidal şi Myra Roderich, rosteşte episcopul, vă declar uniţi prin taina căsătoriei.

După ceremonie, mulţimea se grăbeşte să ajungă pe drumul pe care vor trece noii soţi. Nu se aude hărmălaia confuză, obişnuită în atari împrejurări. Toţi tac, întinzând gâtul, în speranţa nebună de a vedea ceva. Cu toţii sunt totodată împinşi de curiozitate şi reţinuţi de o frică misterioasă…

Între dublul şir al acestei mulţimi, întrucâtva speriată, soţii, martorii lor, prietenii lor se duc la sacristie. Acolo, pe registrele epitropiei, semnăturii lui Marc Vidal i se adaugă un nume, cel al Myrei Roderich, un nume scris de o mână ce nu se poate vedea, de o mână ce nu se va vedea niciodată!

XIX.

Aceasta a fost, în ziua aceea de 2 iulie, deznodământul istoriei ciudate pe care mi-a venit s-o povestesc. Înţeleg că

pare de necrezut, în acest caz n-ar trebui să fie acuzată decât nepriceperea autorului. Istoria nu este, din nenorocire, decât foarte adevărată, deşi unică în analele trecutului, cu toate că ea trebuie, o sper cu tărie, să rămână unică şi în analele viitorului.

Se înţelege de la sine că fratele meu şi Myra renunţaseră la planurile lor de altădată. Nu se mai punea problema unei călătorii în Franţa. Prevedeam că Marc nu avea să-şi mai facă decât rareori apariţia la Paris şi că avea să se stabilească definitiv la Ragz. Era o mare durere pentru mine, la care trebuia să mă resemnez.

Cel mai bun lucru, într-adevăr, ar fi fost ca soţia lui şi cu el să stea aproape de domnul şi de doamna Roderich. Timpul vindecă totul şi Marc s-ar obişnui cu această existenţă. Myra îşi bătea capul, dealtminteri, să dea iluzia prezenţei sale. Se ştia întotdeauna unde se afla şi ce făcea. Ea era sufletul casei, invizibilă, tot ca un suflet.

Pe deasupra, forma ei materială nu dispăruse în întregime. N-aveau admirabilul ei portret făcut de Marc? Myrei îi plăcea să se aşeze lângă această pânză şi, cu vocea ei mângâietoare, zicea:

— Sunt aici, am redevenit vizibilă şi voi mă vedeţi precum mă văd şi eu.

Am mai rămas câteva săptămâni la Ragz după căsătorie, trăind în casa Roderich în cea mai perfectă intimitate cu această familie atât de încercată, şi nu vedeam apropiindu-se, fără părere de rău, ziua în care ar trebui să plec. Cu toate acestea, nu există vacanţe atât de lungi încât să nu se termine odată şi, în sfârşit, a trebuit să mă reîntorc la Paris.

Aici am fost prins de profesia mea, mai absorbantă decât o cred oamenii neinformaţi. Cu toate acestea, evenimentele în care fusesem amestecat erau prea ciudate, pentru ca preocupările mele să mă poată face să le uit. Mă gândeam deci la ele neîncetat, şi nu se scurse nici măcar o singură zi fără ca amintirea să nu-mi zboare spre Ragz, aproape de fratele meu şi de soţia lui, totodată prezentă şi îndepărtată.

La începutul următoarei luni ianuarie, evocam pentru a o suta oară teribila scenă al cărei deznodământ fusese moartea lui Wilhelm Storitz, când îmi veni dintr-o dată în minte o idee atât de simplă, atât de evidentă, într-adevăr, încât mă miram cum de n-o avusesem mai înainte. De-ar fi chiar ca orbirea mea să determine o slabă apreciere a facultăţilor mele de logician, trebuie să recunosc că nu mă gândisem niciodată să fac vreo legătură între diferitele împrejurări ale acestei drame. În ziua aceea, această concluzie se impuse spiritului meu: că dacă trupul duşmanului nostru învins îşi pierduse puterea invizibilităţii pe care o poseda când era viu, emoragia abundentă produsă în urma loviturii de sabie a lui Haralan fusese probabil cauza unică. A fost o clipă de extaz. Imediat mi-a apărut ca o certitudine că substanţa misterioasă era ţinută în suspensie în sânge şi că era răspândită împreună cu el.

Această ipoteză odată admisă, consecinţa decurge de la sine. Ceea ce făcuse lovitura de sabie a lui Haralan, putea s-o facă şi bisturiul chirurgului. Asta nu era, în definitiv, decât o operaţie dintre cele mai benigne, care era uşor de executat treptat şi care s-ar putea repeta atât cât ar fi necesar. Sângele, pe care l-ar fi pierdut Myra, ea l-ar fi înlocuit prin alt sânge cu totul nou şi ar fi venit o zi în care vinele ei n-ar mai fi conţinut nici o urmă din substanţa blestemată care-l lipsea pe Marc de fericirea de a o putea vedea.

I-am scris îndată fratelui meu în acest sens. Dar, în momentul în care eram gata să expediez scrisoarea, am primit una de la el şi am socotit preferabil să amân trimiterea scrisorii mele. În scrisoarea lui, fratele meu îmi anunţa, într-adevăr, o veste care făceau, cel puţin pentru moment, inutile speculaţiile mele. Myra, îmi spunea el, avea să-l facă tată. Nu era prielnic, veţi fi de acord, să o lipsească de cea mai mică picătură de sânge. Şi aşa ea nu avea prea multă putere ca să suporte încercarea de temut a maternităţii.

Naşterea nepotului meu – sau a nepoatei mele – îmi era anunţată pentru ultimele zile ale lunii mai. Afecţiunea pe care o am pentru fratele meu fiindu-i cunoscută cititorului, este de prisos să spun că am fost exact la întâlnire. Încă de la l5 mai mă aflam la Ragz, unde am aşteptat evenimentul cu o nerăbdare tot atât de mare ca şi cea a tatălui.

Evenimentul s-a produs la 27 mai şi această dată nu-mi va ieşi niciodată din minte. Se spune că nu mai există miracole; a existat totuşi unul în acea zi, un miracol a cărui autenticitate o pot garanta personal. Care a fost acest miracol, se bănuieşte. Natura ne-a dat ajutorul pe care eu voiam să-l cer artei medicale şi Myra a ieşit vie din mormânt. Marc, înmărmurit, înnebunit, ameţit, a văzut-o apărând încet din umbră şi, de două ori tată, a văzut născându-i-se în acelaşi timp şi copilul, şi soţia, care i se păru încă şi mai frumoasă prin faptul de a-i fi fost ascunsă privirilor o vreme atât de îndelungată.

De atunci, fratele meu şi Myra nu au mai multe griji decât mine. În vreme ce eu îmi storc creierii căutând perfecţia matematică ideală – şi inaccesibilă, întrucât matematicile sunt, ca şi universul, infinite!

— Marc îşi continuă glorioasa lui carieră de pictor celebru. El locuieşte la Paris, la doi paşi de mine, într-o casă superbă, unde, în fiecare an, domnul şi doamna Roderich, împreună cu căpitanul, devenit colonelul Haralan, vin să-şi petreacă două luni. În fiecare an, această vizită este întoarsă la Ragz de către cei doi soţi. Este singurul moment în care sunt lipsit de gunguritul nepotului meu – era scris să fie un nepot! – pe care îl iubesc nespus, cu o tandreţe care e totodată şi de unchi, şi de bunic. Marc şi Myra sunt fericiţi.

Fie ca această fericire să dăinuiască! Fie ca nimeni să nu mai cunoască nenorocirile pe care le-au suferit ei! Şi fie ca niciodată – şi cu asta închei – să nu reînvie groaznicul secret al lui Wilhelm Storitz!

SFÂRŞIT

1Deşi cu unele aproximaţii, autorul are în vedere, în acest roman, situaţia politică din această parte a Europei, la data când îşi plasează acţiunea (sfârşitul sec. l8).

2Vorbă de spirit (în lb. italiană în text).

3De plano – uşor, fără greutate (în limba latină în text). (n.t.)

4De când a fost scrisă această lucrare, descoperirea razelor infraroşii şi ultraviolete a verificat parţial această ipoteză. (nota ed. franceze.)